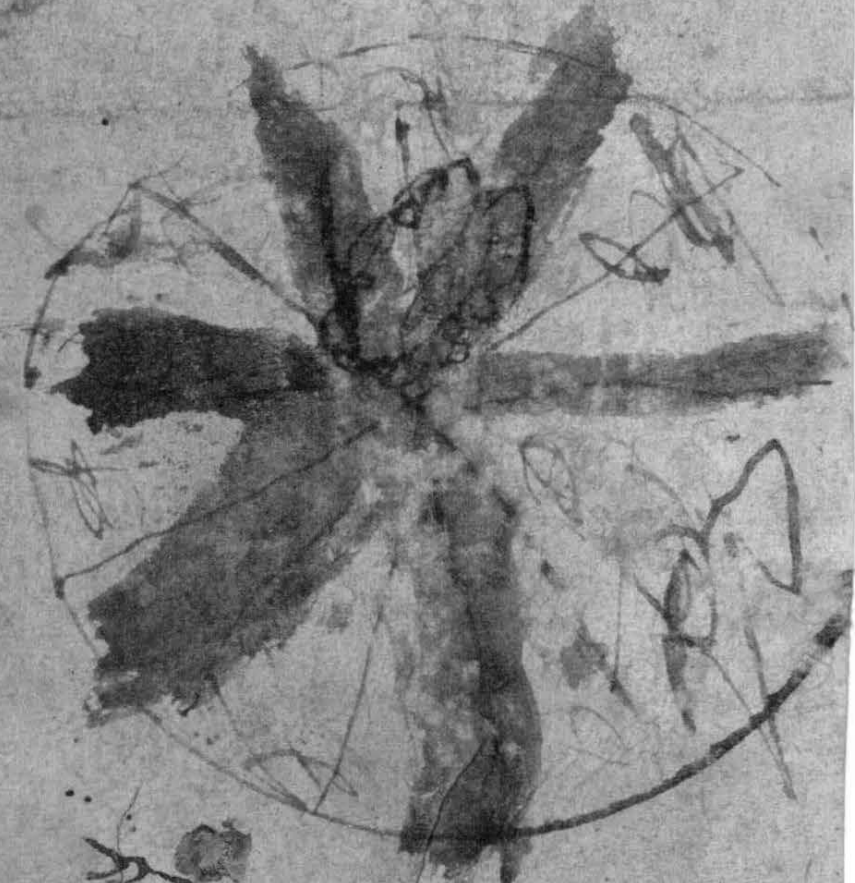

Vim Franciscus Apialos
Dicitur in 1600

W

Abt. 1081-1081

1081

REGYELEM
SZÖVETSÉGENEK

TITKAIBA VAGY
BÉVÉZÉSE

Melylet

AZ ISTEN Beszédének igazságát
kívánó

KISDEDEKNEK

és kiváltképen azoknak hasznoltra a
kik az URnak Szent Asztalához akarnak
rúlni, az alkalmas Tanításnak
modja szerinte le-
raizolt.

FRIDERICH. ADOLF. LAMPE

a
tormai Reformata Eklestában a^o Lector
István Templomában ISTEN^o beszé-
dének Szolgája.

Moslan perig

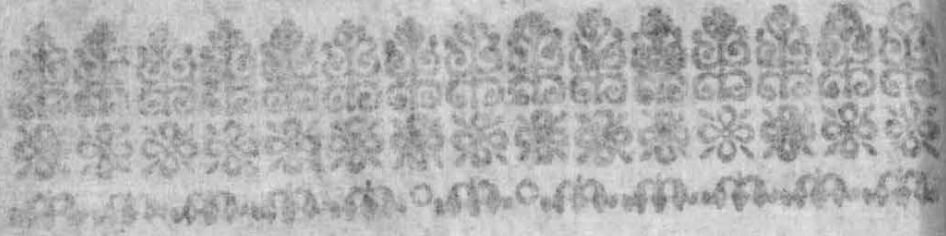
gyan azon végre Magyar Nyelvre fordított.

TATAI FERENTZ,

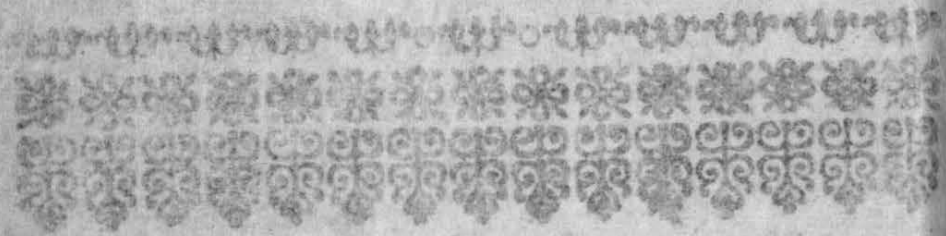
A Szoboszlai Sz. Eklestának méltalán
Tanítója.

DEBRETZENSEN.

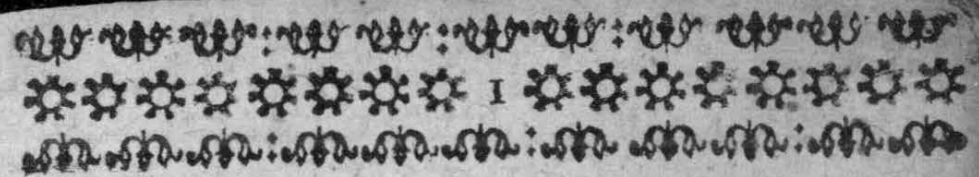
Nyonck. MARGITÁJ
1749. évi kiadás.

Hogy a Szülők és a Házi-Gazdák az ó Gyermekeknek és tudatlan Töredjeiknek oktatásukban nagyobb haszonnal élhessenek e' Könyvvel. A három részekre lehet ezt osztani. Elsőben a leg-gyengébbeket tanítsák meg azokat a rövid Kérdésekre, mellyek e' Könyvnek végén külön vegynak ki nyomtatva. Minek-miatt azokat meg-tanultak, taníltassák véleket azokat a Kérdéseket, a' mellyeket ilyen jegy nélkül magában a' Könyvben találunk. És aztán harmadszor kezdjék elől, és ezzel a' jeggyel meg-jegyeztetett Kérdéseket is mint leg-nehezebbeket, együtt tanulják meg. *Vajha az URnak egész Népe mind próféciáinak, és az UR az ó Lelkét ő beléjük!*

HAGYAR
KÖNYVTÁRSZÁM
1887

I. R é s z.
A' SZENT IRÁSROL.

1 K. **M**inek kell lenni a' te leg-elsőbb és leg-nagyobb szorgalmazásodnak?

F. Ennek, miképen idvezülhessek.

Mát. 6 : 33. Keressétek először az Istennek országát, és annak igazságát, és mind azok meg-adatnak néktek.

Fil. 2 : 12. Félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a' ti idvességteket.

Mát. 16 : 26. Mit használ valakinek ha mind e' Világot meg-nyeri-is, ha az ó lelke megbüntetterik? Vagy micsoda váltságot adhat akárki-is az ó lelkéért? Luk. 9 : 25. Luk. 10 : 42. Mát. 7 : 13, 14. Luk. 13 : 24. Sólt. 49 : 9.

2 K. Miben áll a' bűnösnek idvessége?

F. A' leg-főbb Gonosztól való megszabadulásban, és a' leg-főbb Jóval való egyességben.

3 K. Miképen tanulhatja-meg a' bűnös az idvességnek útát?

F. Nem másként, hanem az Isteni Jelentésből.

Sólt. 25 : 8, 9. Jó és igaz az UR; ennek-okaért tanítja azokat, a' kik az útról el tévelyednek. Igazgatja a' nyomorúttakat az ítéletben, és tanítja az alázatosokat az ó útára.

4 K. Hol találhatik az Isteni Jelentés
F. Egyedül az O és az Uj Testá-
mentomi Szent Irásokban.

2. Tim. 3: 15, 16, 17. Gyermekségedtől
fogva tudtad a' Szent Irásokat, mellyek tége-
det böltsé tehetnek az idvességre, a' Krisztus
Jésusban való hitnek általa. A' tellyes Irás
Istentől ihletett, és hasznos a' tanításra, a' fed-
désre, a' meg jobbításra, a' fenyítékre, melly
igazságban vagyon. Hogy tökéletes legyen
az Isten' embere, minden jó tselekedetre töké-
letesen fel-készítetett. 2. Pént. 1: 20, 21.

Mát. 16: 17. A' test és a' vér ezeket meg-nem
jelentette néked, hanem az én mennyei Atyám.

† 5 K. Honnan lehet meg-bizonyítani,
hog y a' Sz. Irás az Istentől jelentetett-ki?

F Kiváltképen öt Fundamentomok-
ból.

1. Az abban lévő tudománynak ditső-
séges és Istenhez illendő voltából, úgy-
mint a' melly minden emberi tudomá-
nyoknál mélységesebb és szentsége-
sebb.

2. A' Jövendölésekből a' mellyek ab-
ban találhatnak.

3. A' Tsuda-tételekből a' mellyek
kel meg-erősítetett,

4. A' Tanúknak a' kik által irattatott
kétség

3
kétség nélkül való hűséges igaz voltok-
ból.

5. Az ő Isteni munkáiból.

† 6 K. Meg-lehet-e ebből a' Szent Irásból
az idvességnek útát illendőképén tanulni?

F. Meg-lehet.

1. Mert e' tökéletes.

2. Mert világos.

† 7 K. Miben áll a' Szent Irásnak töké-
letes-volta?

F. Ebben, hogy az mindeneket ma-
gában foglal, valamellyeket a' bűnös-
nek az ő idvességére tudni szükséges,
azért-is semmit hozzá adni, vagy be-
löle el-venni nem lehet.

'Sólt. 19: 8. Az URnak törvénye tökéletes,
meg-eleveníti a' lelket: Az URnak tanúbizony-
ságtétele igaz, böltséget ad a' kisdedeknek.
Jel. 22: 18, 19. Gal. 1: 8, 9.

† 8 K. Miben áll annak világos' volta?

F Ebben, hogy még a' leg-együ-
gyűbbek-is, meg-tanúlhatják abból az
idvességnek útát.

'Sólt. 19: 9. Az URnak parantsolati igazak,
meg-vidámítják a' szívet: Az UR parantsolatja
rifzta, meg-világosítja a' szemeket.' Solt. 119: 105.

9 K. De Mitsoda szükséges az idvesség
útának a' Sz. Irásból való meg-tanulására?

A 3

F. Hogy

F. Hogy azt minden idvességét kívánó ember helyesen olvassa és hallgassa

Jel. 1: 3. Bóldog a' ki olvassa, és bóldogok a' kik hallgatják e' Jövendő-mondásnak beszédit, és meg tartják azokat, a' mellyek meg-iratattak abban, mert az idő közel vagyon. *Ján. 5: 39. Tsel. 17: 11. 2. Pét. 1: 19.*

10 K. *Mi kívántatik a' Sz. Irásnak helyes olvasására?*

F. 1. Előzze-meg azt az URnak félelme, és a' Szent Lélek' meg-világosításaért való buzgó Könyörgés.

2. Annak olvasása közben meg-kívántatik a' szorgalmatos figyelmetesség, és a' Sz. Irás' részeinek egymással való egyben-vetése.

3. Annak olvasását kövesse a' Kérődzés, (az az: hogy a' ki mit egyszer olvasott, elő's meg-elő olvassa) és a' szívnek a' szerént való meg-vissgálása.

II. R é s z.

AZ ISTENNEK TERMÉSZETÉRŐL.

1 K. *Mellyik az első Igazság, a' mellyet az idvességre szükég meg esmérni?*

F. Hogy vagyon Isten.

Sid. 11: 6. A' hit nélkül pedig lehetetlen dolog, hogy valaki *önéki* kedves legyen: mert a' ki Istenhez járúl, ennek hinni kell, hogy **va-
gyon**

gyon Isten, és hogy jutalmat ad azoknak, a' kik őtet keresik.

2 K. *Miből tanulhatjuk -meg ezt az Igazságot?*

F. Magából a' természetnek világából, a' melly azt mind mi bennünk, mind mi kívülöttünk eléggé ki-jelenti.

Róm. 1: 19, 20. Mert az a' mit Isten felől tudhatnak az emberek, nyilván vagyon ő bennük: mert az Isten meg-jelentette nékik. Mert a' mi Istenben láthatatlan, *tudniillik* az ő örök-kévaló hatalmassága és Istensége, e' Világnak alkotványából, és a' teremtett állatokból meg-értetvén meg-láttatnak, e' végre hogy legyenek *ők* magok-menthetetlenek.

† 3 K. *Mitsoda jelei és bizonyági vagy-nak mi bennünk az Isten' Lételenek?*

F. 1. A' mi Értelmünkben az Istenségnek néminémű képe és ki-rajzolása.

2. A' mi Akaratunkban valamelly véghetetlen jónak kívánása, a' melly egyedül az Istenben található.

3. A' mi Lelki-esméretünkben az Isten helyett való ítélő szék.

4. A' mi Testünkben, annak mester-séges és rendes mozgása.

5. A' mi egész Természetünkben, annak Létele vagy Valósága.

Mástól való függése.

A' Test és a' Lélek között való
egyesség.

† 4 K. *Mitsoda bizonyosságai vagynak az
Isten' Lételenek mi kivülöttünk a' teremtett
dolgokban?*

E. 1. Azoknak lételek vagy valóságok.

2. Azoknak mozgások.

3. Azoknak rendek.

5 K. *Szükséges - é tehát meg-esmérnünk
ezt az Istennek Természetet?*

E. Igen-is: mert attól függ az Isteni
tisztelet, és az Istennel való egyesség.

Ján. 17: 3. Ez pedig az örök élet, hogy té-
gedet egyedül esmérjenek lenni igaz Istennek,
és a' kit el bortsáttál, a' Jésus Kristust Ján 4: 22.

6 K. *Hány dolgokat kell az Isten felől
meg-esmérnünk?*

E. Kettőt.

1. Az ő Természetét.

2. Az ő Munkájit.

7 K. *Hány dolgokat kell tudnunk az
Istennek Természetéről?*

E. Kettőt.

1. Hogy az Isten leg-tökéletesebb
Lélek.

2. Hogy Állatjában Egy, de Sze-
mélyében Három.

8 K.

8 K. *Mitsoda a' Lélek?*

E. Gondolkodó valóság, a' melly áll
Értelemből és Akaratból.

9 K. *Honnan lehet meg-bizonyítani,
hogy az Isten Lélek?*

E. Mert a' test nem tökéletes.

Ján. 4: 24. Az Isten Lélek: és a' kik őtet imad-
ják, szükség hogy lélekben és igazságban imad-
ják.

10 K. *Mitsodás Lélek az Isten?*

E. Leg-tökéletesebb Lélek.

Mát. 5: 48. Légyetek azért ti tökéletesek,
mint a' ti mennyei Atyátok tökéletes. Jó t. 8 9: 7

11 K. *Mitsoda az Isten' minden Tökéle-
teffégeinek fundámentoma?*

E. Az ő Elete. Azért neveztetik tel-
lyes erőben élő Istennek.

Jér. 10: 10. Az UR az igaz Isten, az élő
Isten, és az örökkévaló Király.

† 12 K. *Hány részekre osztathatnak-el
az Istennek Tökéletességei?*

E. Három részekre: Mert némellyek
tartoznak az ő Értelmére, némellyek
az ő Akaratjára, némellyek pedig az
ő egész Természetére.

† 13 K. *Mitsoda Tökéletességek tartoz-
nak az Istennek Értelmére?*

E. Az ő Mindentudósága.

Sid. 4: 13. És nintsen semmi teremtett állat,
melly

melly nyilvánvaló nem volna ő előtt: sőt mindenek meztelenek és meg nyilatkoztattak az ő szemei előtt. *1. Sám. 2: 3. 'Sólt. 147: 5.*

Az ő Böltsesége.

Róm. 11: 33. Oh Isten böltseségének és tudományának mélységes gazdagsága! melly-igen meg-tudhatatlanok az ő ítéleti, és végekre mehetetlenek az ő útai!

† **14K.** Mitsoda Tökéletességek tartoznak az ő Akaratjára?

F Az ő Szabadsága.

Dán. 4: 32. És a' földnek minden lakói olyannak betsültenek, mint a' semmi: és az ő akaratja szerént tselekezik az égnek seregében, és a' földön lakozók között, és nintsen a' ki az ő kezét meg-bántsa, és mondja önéki: Mit tselekedtél?

'Sólt. 115: 3. Mindeneket, a' mellyeket akar, meg-tselekezik.

Az ő Szentsége.

Ésa. 6: 3. Szent, Szent, Szent a' Seregeknek Ura, tellyes mind a' széles föld az ő ditsőségével.

Az ő Igazsága.

'Sólt. 11: 7. Mert mivelhogy az UR igaz, igazságot szeret; az igazat látják az ő szemei.

Az ő Jósága, a' melly másképen Kegyelemnek, Irgalmasságnak, Szeretetnek, Hofzszú-tűrésnek és Békeséges-tűrésnek neveztetik.

'Sólt.

'Sólt. 145: 9. Jó az UR mindeneknek, és az ő irgalmassága minden ő teremtetett állatin.

Az ő Igazmondósága.

4. Mós. 23: 19. Nem olyan az Isten, mint az ember, hogy hazudjon, és nem embernek fia, hogy el-változtassa ígéretit: ő mondotta, s hát nem mívelnéé-meg? Szólott, és nem tellyesítié-meg azt? *Nébém. 9: 8. 'Sólt. 33: 4.*

Az ő Állhatatossága.

Mal. 3: 6. Mert én UR meg-nem változom: ti, Jákób' fiai, azért nem eméltettek meg

Az ő Mindenhatósága, a' melly másképen neveztetik Mindenütt-jelenvalóságnak.

2. Krón 20: 6. A' te kezekben vagy az erősség, és a' hatalom, és senki nintsen, a' ki te ellened á lhatna. *'Sólt. 139: 7-11.*

† **15K.** Mitsoda Tökéletességek tartoznak az Istennek egész Természetére?

F Hogy ő Egy.

5. Mós. 6: 4. Halljad Izrael: a' mi URunk Istenünk egy Isten.

Végheterlen.

Zér 10: 6 7. Nintsen hasonlatos te hozzád URam senki, ki nagy vagy, és nagy a' te Neved a' te hatalmasságodért. Ki ne félne téged' ki a' Pogányoknak is Királyok vagy? Mert tiéd a' birodalom, mert a' Pogányoknak minden Böltssei között, és azoknak minden országi között, nintsen hozzád hasonló.

A 6

Meg-

Meg-foghatatlan. *Ésa. 40: 12, 13, 14.*
Órökké-való.

Róm. 1: 20. Mert a' mi Istenben láthatatlan; tudniillik az ő örökké való hatalmassága és Istensége, e' Világnak alkotványából, és a' teremtettségek állatokról meg-értetvén meg-láttatnak; e' végre hogy legyenek ōk magok menthetetlenek.

Változhatatlan.

'Sólt. 102: 27, 28. Te pedig ugyan azon vagy, és a' te esztendeid el-nem fogynak.

Magától-való avagy senkitől nem függő.

Esa. 48: 12. Én vagyok, én vagyok az első, utolsó-is én vagyok. *Ésa. 41: 4.* és *44: 4.* *Jel. 1: 17.*

Mindenekre elégséges.

Ésa. 40: 26, 27, 28. Emeljétek-fel a' magasságba a' ti szemeiteket, és lássátok-meg, kitso-da teremtette azokat: a' ki elő-hozza azoknak feregét szám szerént: mindeniket nevéen szólítja, az ő nagy hatalmassága és erőssége miatt, csak egy híjok is nincs azoknak.

Bóldog. *1. Tim. 1: 11.*

Ditsőséges.

'Sólt. 104: 1. Áldjad én lelkem az URat: éri URam Istenem felette igen fel-magasztaltattál; dicsőséget és ékességet öltöztél magadra. Lásd ezt az egész 'Sóltárt.

16 K. Miben jelentette-ki az Isten kivált-képenvaló módon az ő Tökéletességeit?

E. A' Kegyelemnek munkájában.

2. Mós.

2. Mós. 34: 6. 7. Mert az UR onnét az ő ortzája elől el-múlván, kiálta *ilyen módon:* Jehova: Jehova, Erős, irgalmas és kegyelmes Isten, késedelmes a' haragra, nagy irgalmasságú és igazságú. Ki meg-tartja irgalmasságát ezeriglen, el-vezzi a' hammisságot, a' vétket, a' bűnt: a' bűnöst büntetés nélkül nem hagyja, meg-látogatja az atyáknak alnokságokat a' fiakban, és a' fiaknak fiaiban harmad es negyed igitlen.

17 K. Micsoda Tökéletességeit jelentette-ki az Isten leg-inkább a Kegyelemnek munkájában?

E. Az ő jóságát.

Mindenekre elégséges voltát.

Mindenhatóságát.

Bőltseségét.

Szentségét.

Igazságát.

Igaz-mondóságát.

Állhatatosságát.

† 18 K. Micsoda Nevek alatt adta elő az Isten ezeket a' Tökéletességeket?

E. Ezek alatt: *Jehovah,* az-az: hogy az Isten az a' ki. *2. Mós. 3: 14.*

Jah, a' melly annyit téfzen mint *Illendőség,* a' ki mindeneket magához illendőképén tselekeszik. *Jer. 10: 7.*

Elohim, a' melly ollyatén szótól véfzen

A 7

ere-

eredetet, a' melly esküvést, vagy esküvés által való kötelezést téfzen.

El, az - az: Erősség, avagy Erős Isten. Éfes. 1: 19, 20.

El Schaddaj, az - az: Mindenekre elég-séges. 1. Mós. 17: 1. Jób. 22: 17.

Adonaj, azt téfzi, hogy, az Isten minden dolgoknak mintegy fundámento-ma. Sid. 1: 3.

Zébaóth, Seregeknek Istene. Néb. 9: 6.

† 19 K. *Mitsoda tisztekre köteleztetünk az Isten Tökélleteségeinek ilyen meg-gondolása által?*

E. 1. Ez által indíttatunk ennek a' dicsőséges természetű Istennek félelmére és szeretetére.

2. Hogy annak dicsőítésében magunkat gyakoroljuk.

3. Arra igyekezzünk, hogy az Isten legyen a' mi Istenünk.

4. Hogy ő hozzá az ő Tökélleteségeiben, és kiváltképen az ő Böltseségében, Szentségében, Jóságában és Igazmondóságában hasonlatosok lehessünk.

Mát. 5: 48. Légyetek azért ti tökéletesek, mint a' ti mennyei Atyátok tökéletes.

III. R é sz.

A' SZENT HÁROMSÁGRÓL.

1 K. *Miért kell binnünk, hogy az Isten Személyében Három?*

E. Mert külömbben nem tudhatnók, mimódon akar az Isten a' bűnösnek Istene lenni.

Kol. 2: 2, 3. Hogy vígasztalást végyenek az ő sziveik, minekutánna *atyafiú* szeretnek általa, és bizonyoson el-hitt értelemnek tellyes gazdagságának általa egybe-kötettek az Istennek és az Atyának, és a' Krisztusnak titkainak meg-értésekre. Kiben vagynak a' böltseségnek és esméretnek tellyes kintsei el-rejtetve.

2 K. *Nem nagy titok-é ez a' Szent Háromságról való Tudomány?*

E. Igen nagy.

Péld. 30: 4. Kítsoda ennek neve? avagy kítsoda ennek fiának neve ha tudod.

3 K. *Mit kell binnünk a' Szent Háromságnak titkairól?*

E. 1. Hogy az Isteni természetben több Személyek vagynak.

2 Hogy azok a' Személyek Háromak.

3. Hogy egymástól meg-külömböztettek.

4. Hogy azok csak egy Isteni természetet tévznek.

5. Hogy mind a' három Személyek igaz Isten.

6. Hogy a' munkálkodásban egymás között bizonyos rendet tartanak.

† 4 K. *Honnan lehet meg-bizonyítani hogy az egy Isteni természetben több Személyek vagynak?*

F. I. Mert az Istennek olyan Nevek adattatnak, a' mellyek egynél többet jelentenek, mint

Élő Elohim, Jer. 10: 10.

URak. Mal. 1: 6.

Teremtők és Férjek. Ésa. 54: 5.

2. Mert az Isten gyakorta a' többet jelentő számban szól magáról.

1. Mós. 1: 26. Teremtsünk embert. 1. Mós. 3: 22. 1. Mós. 11: 7. Ésa. 6: 8.

3. Mert az Isten az Istentől gyakorta világosan meg-különböztetik, mint

1. Mós. 19: 24. És botosáta az UR 'Sodomára és Gomorára kénköves tüzet az URtől az égből. 'Sólt. 45: 8. 'Sólt. 110: 1. Ján. 1: 1.

5 K. *Honnan lehet meg-bizonyítani, hogy az Isteni természetben lévő Személyek Hárman legyenek?*

F. I. Az O Testámentomból.

Ésa.

Esa. 48: 16. Jöjjetek én hozzám, halljátok-meg ezt: Nem szóltam eleitől fogva titkon: Az időtől fogva, hogy e' dolog lett, ott voltam, mert engemet az UR Isten küldött-el, és az ő Lelkét. 'Sólt. 33: 6. Ésa. 61: 1, 2. Ésa. 63: 9, 10.

2. Az Uj Testámentomból.

Mát. 28: 19. Azért el-menvén tanítsatok minden népeket, meg-keresztelvén őket Atyának, Fiúnak, és Szent Léleknek Nevébe.

2. Kór. 13: 13. Az UR Jésus Krisztusnak kegyelme, az Istennek szerelme, és a' Szent Léleknek veletek való közösülése, légyen mindnyájan ti veletek. Ámen!

1. Ján. 5: 7. Mert hárman vagynak a' kik bizonytságot tévznek a' mennyben: az Atya, az Ige, és a' Szent Lélek, és ez három egy.

† 6 K. *Honnan lehet meg-bizonyítani hogy ezek nem csak tsupa nevezetek hanem e ymástól valójában meg-különböztetett Személyek legyenek?*

F. I. Mert a' Szent Irás szólásának módja szerént más az első Személy, hogy sem a' második és a' harmadik más a' második-is, hogy sem az első és a' harmadik, más a' harmadik-is, hogy sem az első és a' második.

Ján. 14: 16. Én pedig kérem az Atyát, és más Vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mind örökké. Ján. 5: 32.

2. Az ő személy szerént való tulajdon ságaikból,

3. Az

3. Az ō Személy szerént való megjelenéseikből.

4. Az ō Személy szerént való munkáikból.

5. Az ō Személy szerént való Neveikből.

7 K. Mellyek azok a' kiváltképen való Nevek, a' mellyek ezeknek az Isteni Személyeknek adattainak?

F. Atya, Fiú, és Szent Lélek.

8 K. Miért neveztetik az egyik Személy Atyának?

F. Mert az ō Fiát örök ōl-fogva, az ō Isteni tökéletességeihez illendőképen szülte. Péld. 8: 23-25.

9 K. Miért neveztetik az egyik Személy Fiúnak?

F. Mert ō az Atyától születtetett.

10 K. Miért neveztetik az egyik Személy Szent Léleknek?

F. Mert ōnéki lelki munkái vagynak, és mintegy szájnak lehellete, az Atyától és a' Fiútól lelkiképen származik.

11 K. Honnan lehet meg-bizonyítani, hogy ezek a' három Személyek, nem több, hanem csak egy Isteni Természetet résznek?

F. Ján. 10: 30. Én és az Atya egy vagyunk.
1. Ján. 5: 7.

† 12.

† 12 K. Honnan lehet nevezetesen a' Fiúnak Istenségét meg bizonyítani?

F. Mert ōnéki tulajdoníttatnak:

1. Isteni Nevek, mint a' JEHOVAI Név.

Jér. 23: 6. És ez az ō Neve, mellyel nevezik őtet: Az UR mi igazságunk.

2. Isteni Tökéletességek.

Ésa. 9: 6. De minékünk egy gyermek születik, Fiú adatik minékünk, kinek vállán lészzen Fejedelemség, kinek Nevét, nevezi Tsudálatosnak, Tanátosnak, Erős, Hatalmas Istennek, örökkévalóságnak Atyának, békeségnek Fejedelmének.

3. Isteni Munkák.

Ján. 1: 3. Mindenek ez által teremtetek, és ō nala nélkül semmi nem teremtetett, valami teremtetett. Kol 1: 16. Sid. 1: 2.

4. Isteni Tisztelet.

Ján. 5: 23. Hogy mindenek tiszteljék a' Fiút, miképen tisztelik az Atyát; a' ki nem tiszteli a' Fiút, nem tiszteli az Atyát, a' ki azt el-küldötte.

† 13 K. Honnan lehet meg bizonyítani a' Szent Léleknek Istenségét?

F. Ugyan azon okokból: Mert ōnéki-is tulajdoníttatnak:

1. Isteni Nevek.

Ésa. 6: 8. Annakutánna hallám az URnak szavát, ki azt mondja vala: Kit küldjek-el? és kitesoda mégyen-el nekünk? és én mondék; Imhol vagyok én, küldj-el engemet. Tsel. 28: 25, 26.

2. Iste-

2. Isteni Tökéletességek.

1. Kór. 2: 10, 11. Minékünk pedig az Isten meg-jelentette azokat az ő Lelke által: Mert a' Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mély-ségit-is. Mert kitsoda tudhatja az emberek köz-zül azt, a' mi az emberben vagyon, hanem csak az embernek ő magának lelke, a' melly ő benne vagyon? azonképen azt is a' mi Istenben vá-gyon senki nem tudja, hanem az Isten' Lelke.

Ismét: 1. Kór. 12: 11. De mind ezeket tse-lekeszi ugyan azon egy Lélek, osztogatván azo-
kat kiváltképen mindeneknek a' mint akarja.

3. Isteni Munkák.

Jób. 33: 4. Az erős Istennek Lelke tsinált engem, és a' Mindenhatónak reám való lehcl-lése adott én belém életet.

4. Isteni Tisztelet.

Jel. 1: 4. Kegyelem néktek és békeség attól a' Ki vagyon, a' Ki vala, és a' Ki el-jövendő, és a' hét Lelkektől mellyek az ő székinék előtté vagynak.

1. Kór. 6: 19. Avagy nem tudjátok-é, hogy a' ti testetek a' bennetek lakozó Szent Léleknek temploma mellyet vettetek az Istentől, és hogy nem ti magatokéi vagytok.

14 K. Mitsoda vendek vagyon e' Három Isteni Személyeknek a' munkálkodásban?

F. Ez, hogy az Atya mindenkor úgy gondoltatik mint első, a Fiú mint má-fodik, a' Szent Lélek mint harmadik Személy.

IV. Rész.

IV. R é sz.

AZ ISTENI VÉGEZÉSEKRŐL.

1 K. Hányfélek az Istennek munkái?

F. Kétfélék. Belső és külső, avagy titkos és ki-jelentetett munkák.

2 K. Mellyek az Istennek titkos vagy el-rejtetett munkái?

F. Az ő Végezései.

3 K. Mi értetik az Istennek Végezésén?

F. Az Istennek arról való sz. Tanátsa, hogy magán kívül valamit teremtsen.

† 4 K. Miért szólasz az Isteni Végezé-sekről a' többet jelentő számban?

F. Nem mintha az Istennek Végezé-se ő magában részekre osztatott volna, hanem azért, mivel annak külömb-külféle tzéljai vagynak, mellyeket mi nem másként, hanem bizonyos részekre osztva gondolhatunk-el.

5 K. Hányfélek az Istennek Végezései?

F. Kétfélék: Közönséges és Kivált-képenvaló Végezések.

6 K. Mellyik az Istennek Közönséges Végezése?

F. Az Istennek, az az örökkévaló és változhatatlan maga meg-határozása, a' mellyben az ő böltsesége és szabados jó

jó tetszése szerént, el-végezte mind azokat, valamelyeknek az időben lenni vagy nem lenni kellene, és valamelyeket ő maga tselekedni vagy megengedni akarna, mind ezeket pedig a maga ditsóságának elő-mozdítására.

Tsel. 15:18. Tudja az Isten öröktől-fogva minden ő tselekedetét.

† 7 K. *Mitsoda az Istennek kiváltképen való Végezése?*

F. Az Istennek az a' Tanátsa, mellyel öröktől-fogva meg-határozta, kitsodák légyenek az okos teremtések, és nevezetesen az emberek között az idvezülendők, és kitsodák az el-kárhozandók.

Róm. 9: 11, 12, 13. Mert mikor még a' gyermekek nem születtek volna, és semmi jót vagy gonoszt nem tselekedtek volna, hogy Istennek az ő választása szerént való végezése (melly nem a' tselekedeteből, hanem a' hívó Istentől volt,) az ő erősségében meg-maradna. Ezt mondá Isten néki: A' nagyobbik szolgál a' kisebbiknek. Miképen meg-vagyon írva: Jákóbot szerettem: Ésaut pedig gyűlöltem. *Mal. 1: 2, 3.*

8 K. *Hány részei vagynak ennek a' kiváltképen való Végezésnek?*

F. Kettő: Az El-választás és a' Megvetés,

9 K.

9 K. *Mitsoda az El-választás?*

F. Az Istennek az a' változhatatlan Végezése, melly által némelyeket az el-vezett emberi nemzetség között, elrendelt az idvességre.

† 10 K. *Meltyek azok a' kiváltképen való Nevezetek, meltyek alatt a' Sz. Írás elő adja az El-választást?*

F. Neveztetik az:

1. Békeségnek-Tanátsának.

Zák. 6: 13. És ő építi-meg az UR' Templo-mát, és ő ditsóséges léfzen, és ül, én uralkodik az ő székiben, és Papis léfzen az ő székiben, és békeség' tanátsa léfzen e' kettő között.

2. Testámentomnak.

*Sid. 13: 20. A' békeségnek Istene pedig, ki a' halálból ki-hozta a' juhoknak az örökkévaló Testámentomnak vére által való nagy Páfztorokat a' mi URunk Jésust.

† 11 K. *Miért neveztetik az El-választás Békeségnek Tanátsának?*

F. Mert abban mind a' három Isteni Személyek meg-egyeztenek, és nevezetesen Szövetség lett az Atya és a' Fiú között.

† 12 K. *Miben állott az a' Szövetség?*

F. Ebben, hogy az Atya ilyen feltételt adott a' Fiú eleiben, hogy ha ő a' bűnös

bűnös

bűnös helyett eleget tenne az Isten igazságának, tehát tulajdon örökségül néki adná azokat a' kik meg-váltattának; A' mellyet a' Fiú magára vállalt, és így just nyert, hogy ennek a' Szövetségnek bé-teljesítését az Atyától kívánhassa.

Esa 53: 10, 11. Mindazáltal az UR akarta ötet meg-rontani, 's betegség alá vetni: Hogy minekutánna tejéni az ő lelkét áldozatul a' bűnért, meg-lassa a' magot, meg-hozzízabbítsa napjait, és az URnak akarátja az ő keze által jó szerentsés legyen. Az ő lelkének fáradságának meg-lárván *basznár*; meg-elégedik. *Sólt. 40: 7, 8, 9. Jér. 30: 21. Jób. 33: 23, 24.*

† 13 K. *Miért neveztetik az El-választás Testámentumnak?*

F. 1. Mert változhatatlan.

Esa. 54: 10. Mert a' hegyek meg-indúlnak, és a' halmok meg-rendülnek; az én irgálmasságom pedig te tőled el-nem távozik, és az én békeségemnek főversége meg-nem tántorodik, azt mondja a' te könyörülő URad.

2. Mert a' Kezesnek halálában fundaltatott.

Sid. 9: 16, 17. Mert a' hol a' Testámentom vagyon szükség hogy a' Testámentom tévőnek halála meg-légyen. Mert a' Testámentom az embernek halálával erős: mert míg él a' Testámentom-tévő, addig a' Testámentom erőtelen.

g. Mert

3. Mert abban bizonyos Személyek vagynak bé-irattatva.

Luk. 10: 20. De azonn ne örüljete, hogy az ördögök néktek engednek, hanem inkább azonn örüljete, hogy a' ti neveitek fel-irattatnak mennyben.

4. Mert abban bizonyos Jók hagyattak, a' mellyek-is azért Örökségnek neveztetnek.

1. Péter. 1: 4. Az örökségre melly el-nem vesztethet, meg-sem motskoltathatik meg-sem hervadhat, melly nekünk mennyekben tartatik.

5. Mert abban mindenek az Istennek szabados jó tetfzésétől függenek.

Róm. 9: 16. Azért nem azé a' választás a' kinek arra akarátja vagyon, sem azé a' ki fut, hanem a' könyörülő Istené.

6. Mert abból az Istenre semini háfzon nem származik, hanem mindeneket ingyen osztogat.

Jób. 22: 3. Nemde vagyon é a' Mindenhatónak gyönyörűségére, hogy magadat így igazítod? avagy hasznára vagyon é hogy a' te úraidat tőkél eteseknek mondod.

† 14 K. *Lehet-é ezt az El-választásnak Testámentomát ismétlen el-osztani?*

F. Lehet, mert vagyon kétféle Testámentom.

1. Az Atyának Testámentoma, melly-

B

ben

ben a' Krisztus mind azoknak örökösét
rendeltetett, a' kik meg-váltatnak.

2. A'Szent Háromságnak Testámer-
toma, mellyben a' Választottak örökösét
el-rendeltettek.

Luk. 22: 29. Én azért adok néktek, miképen
az én Atyám adott nekem, országot.

Róm. 8: 17. Hogyha fiak, tehát örökösök is
Istennek örökösök, a' Krisztusnak pedig örökösök
társai; ha ő-véle együtt szenvedünk, hogy ő-
véle együtt dltsoúljunk.

† 15 K. *Vagynak-e ismét részei ennek az
utolsó Testámentomnak?*

F. Vagynak. Elsőben maga a' Testá-
mentom és azután annak két Toldaléki
avagy *Clausulái*, a' mellyek másképen
O és Uj Testámentomnak neveztetnek.

† 16 K. *Mitsoda Személyek irattak-be
magában a' Testámentomban?*

F. Minden Választottak.

1. Péter. 2: 9. Ti pedig választott Nemzetség
vagytok.

† 17 K. *Mitsoda Jók?*

F. Az Idvesség és az arra vezető
minden eszközők.

2. Tbes. 2: 13. Mi pedig len tartozunk hála-
kat adni mindenkoron ti érettetek az Istennek,
Atyámfijai kik az URnak szerelmében vagytok,
hogy választott titeket Isten öröktől-fogva
idve-

idvességre, a' Szent Léleknek szentelésében,
és az igazságnak hitiben. Róm. 8: 29. Éfes. 1.
4, 5, 6.

† 18 K. *Mitsoda Személyek irrattattak-
bé az O Testámentomban?*

F. Az Izrael' fiai.

† 19 K. *Mitsoda Jók?*

F. A' Kanaán' földé, és abban való
hofszerű élet, úgyminth az örök
Ditsőségnek záloga.

† 20 K. *Miért neveztetik ez O Testá-
mentomnak?*

F. 1. Mert az Uj Testámentom előtt
ment tökéletességre.

2. Mert mint O el-töröltetett. 'Sid.
8: 13.

† 21 K. *Mitsoda örökösök irattak-bé az
Uj Testámentomban?*

F. Minden hívők a' 'Sidók és Pogá-
nyok között, a' kik a' Krisztus' törvé-
nye szerént élnek.

† 22 K. *Mitsoda Jók?*

F. Az új Szövetségnek minden javai.

† 23 K. *Mitsoda a' meg-vetés?*

F. Az Istennek az a' változhatatlan
akarata, melly által öröktől-fogva el-
végezte, mind azokat a' magok vesze-

delmében hagyni, valakik a' Testámentomban nintsenek bé-irva, ezt pedig a' maga igazságának ki-jelentésére.

Róm. 9: 17, 18. Mert ezt mondja az Irás Faraórról: E' végre támasztottalak téged', hogy meg-mutassam te benned az én hatalmammat, és hogy az én nevem hirdettessék az egész földön. Annakokáért a' kin akar *könyörülni*, könyörűly, a' kit pedig akar *meg-keményíteni*, meg-keményíti. Róm. 11: 7, 8, 9, 10.

† 24 K. *Vallyon ez az El-választásról és Meg-vetésről való tudomány, nem vigasztalá nélkül való tudomány-é?*

E. Semmiképen nem: sőt inkább ettől függ minden vigasztalásnak bizonyos volta, mert az örök választás nélkül, fenki e' Világon nem lehetne tökéletesen bizonyos a' maga idesége felől.

† 25 K. *Mitsoda tisztekre köteleztetünk azonban e' tudománynak alkalmazosságával?*

E. Ezekre: 1. Hogy a' mi véges értelmünket e' tudomány körül fogva tartsuk.

[Róm. 11: 33. Lásd oda-felnyebb 8 Levél.]

2. Arra igyekezzünk, hogy az örök Választásnak jeleit mi-magunkban fel-találjuk. 2. Pét.

2. Pét. 1: 10. Annakokáért, Atyámfiak igyekezétek inkább a' ti hívataltokat és választástokat meg-erősíteni: mert ha ezeket tselekeszitek soha meg nem űtköztök.

V. R é sz.

A' TEREMTÉS RŐL.

1 K. *Hányfélék az Istennek ki-jelentetett munkái?*

E. Kétfélék: A' Természetnek és a' Kegyelemnek munkái.

2 K. *Mel melyek a' Természetnek munkái?*

E. A' Teremtés és a' Gondviselés.

† 3 K. *Mitsoda a' Teremtés?*

E. Az Istennek az a' munkája, mellyel a' mennyet és a' földet, és a' tengert, és mind azokat mellyek azokban vannak, az ő akaratjának parantsolatjával, a' maga ditsóságára semmiből teremtette.

4 K. *Mitsoda a' Teremtő?*

E. A' tellyes egész Szent Háromság.

*Sólt. 33: 6. Az URnak beszéde által lettenek az egek, és az ő szájának lelkével minden ő seregei.

5 K. *Mit teremtett?*

E. A' mennyet és a' földet, és a' tengert, és mind azokat a' mellyek azokban vannak. 2. Mos. 20: 11.

6 K. *Miből.*

E. Semmiből.

Róm. 4: 17. Ki a' holtakat meg-eleveníti, és azokat a' mellyek nintsenek elő-szólítja, mint szinte a' mellyek vagynak.

'Sid. 11: 3. Hit által értjük hogy teremtett e' Világ Istennek befzése által, hogy a' láthatatlanokból láthatók lennének.

7 K. *Mi által teremtette?*

E. Egyedül az ő akaratjának parantsolatja által.

'Sólt. 33: 9. Mert ő mondotta és lett: ő parantsolta és elő-állott.

8 K. *Mikor teremtette az Isten e' Világot?*

E. Az időnek kezdetiben ezelőtt mint-egy hat ezer Esztendővel.

1. Mós. 1: 1. Kezdetben teremté Isten a' mennyet és a' földet.

9 K. *Hány napokon teremtette?*

E. Hat napokon.

Az első napon az égnek és a' földnek első matériáját, és a' világosságot, s talám az Angyalokat-is Jób. 38: 4-7.

A' második napon a' ki-terjesztett erősséget avagy a' levegő-eget.

A' harmadik napon a' föld és a' tenger között való külömbséget, a' füvekkel és a' plántákkal együtt.

A' ne-

A' negyedik napon a' Napot, Hóldat és a' Tsillagokat.

Az ötödik napon a' madarakat és a' halakat.

A' hatodik napon az óktalan állatok és az embert.

10 K. *Miből teremtette az Isten az embernek testét?*

E. A' földnek porából.

11 K. *Miképen teremtette az Isten az embernek lelkét?*

E. Lehellet az ő orrában életnek lehelletét.

† 12 K. *Miért nem teremtette az Isten e' Világot egy szempillantásban?*

E. 1. Azért hogy annál inkább alkalmatosságot adna az embernek, az Isten' munkáiról részenként és illendő rendben való elmélkedésre.

2. Hogy e' Világnak teremtésében eleve való példáját adná a' Váltság' munkájának.

2. Kór. 4: 6. Mert az Isten, a' ki parantsolta hogy a' ferétségből világosság legyen, ugyan ő az a' ki fénylett a' mi szíveinkben.

13 K. *Mi végre teremtette az Isten e' Világot?*

E. A' maga ditsőségére.

B 4

Péld.

Péld. 16: 4. Mindeneket tselekedett az UR
ő-magáért.

'Sólt. 19: 2. Az egek hirdetik az erős Isten-
nek ditsőségét, és az ő kezeinek munkáját, hir-
deti ama' ki-terjesztett erősség Róm. 1: 19, 20.

† 14 K. Az Istennek mitsoda Tökéletessé-
gei tetfszenek-ki leg-inkább a' Teremtésnek
munkájából?

F. 1. Az ő Mindenhatósága a' terem-
tett dolgoknak kezdetekben vagy ere-
detekben.

2. Az ő Böltésége azoknak rendek-
ben.

3. Az ő Jósága azoknak tzéljokban
és végekben.

'Sólt. 104. 24. Melly nagyok a' te tselekedé-
tid, URam! mindeneket böltsen teremtetél: bé-
tölt a' föld a' te gazdagságiddal. Esa. 40: 26.

Jér. 10: 12. 'Sólt. 145: 9.

VI. R é sz.

AZ ISTENNEK GONDVISELÉSÉRŐL.

1 K. Mellyik a' Természetnek második
munkája?

F. Az Istennek Gondviselése.

2 K. Mitsoda az Istennek Gondviselése.

F. Az Istennek az a' munkája, mel-
lyel mind azokat valamellyeket terem-
tett meg-tartja és igazgatja.

3 K.

3 K. Hány részei vagynak az Isten Gond-
viselésének?

F. Kettő: A' Meg-tartás és az Igazga-
ás.

Róm. 11: 36. Mert ő tőle, ő általa, és ő ben-
ne vagynak mindenek: néki legyen ditsőség
mind örökké, Amen.

'Sid. 3: 10. Illendő vala, hogy az a' kiért min-
denek vagynak, és a' ki által mindenek vagynak,
fok fiakat a' ditsőségbe vivén az ő idvességeknél
Fejedelmét a' szenvedések által szentelné fel.

4 K. Mitsoda dolgokra terjed-ki az Isten-
nek Gondviselése?

F. Minden dolgokra.

'Sid. 1: 3. Mindeneket táplál amaz ő hatal-
mas beszédével.

5 K. Ki-terjed-é az Istennek Gondviselése
még a' leg-kisebb dolgokra-is?

F. Ugy nagyon.

Mát. 10: 30. Néktek pedig fejteknek haja-
szálai-is mind számán vagynak. Jóel. 2: 25.

6 K. Hát azokra a' dolgokra ki-terjed-é,
a' mellyek történetből láttatnak lenni?

F. Szintén úgy.

Péld. 16: 33. Az ember kebelébe vettenek-
bé a' forfok: az URtól nagyon pedig azoknak
minden ítéletek.

7 K. Ki-terjed-é az embernek szabad-
akarata-ja-is.

F. Szükségesképen. Egyébaránt az
ember senkitől nem függene.

B 5

Péld.

Péld. 21: 1, 2. Mint a' vizeknek folyási, úgy a' Királynak szive az URnak kezében *vayon*, valahová akarja, oda hajtja azt. Az embernek minden ő úta igaznak *láttatik* az ő szemei előtt; mindazáltal a' sziveket rostálja az UR.

† 8 K. *Hát miképen terjed-ki az Istennek Gondviselése az embernek gonosz akaratjára, avagy a' bűnökre?*

F. Az Isten oka ugyan az akarat tselekedetinek, de nem a' tselekedetben lévő gonoszágnak, hanem

1. Meg-engedi lenni a' gonoszt.

2. *Sám. 16: 10.* Mi közöm *vayon* veletek Séruának fiai? hadd szidalmazzon; mert az UR mondotta néki: Szidalmazzad Dávidot.

2. Határt vét a' gonosznak.

Esa. 37: 29. Mivel hogy te dühösködöl én ellenem, és a' te háborgásod fel-jött az én füleimbe, annakokáért az én horgomat vetem a' te orrodba, és az én zabolámat a' te szádba, és visszfa-vizlek az úton a' mellyen jöttél.

3. A' gonoszt jó-végre igazgatja.

1. *Mós. 50: 20.* Ti gondoltatok vala én ellenem gonoszt, de Isten gondolta azt jóra fordítani, hogy tselekednék úgy a' mint most *vayon*, hogy sok népet tartana-meg ez életben.

9 K. *Mire terjed-ki leg-szorossabban az Istennek Gondviselése?*

F. A' maga Eklésiájára és Fiaira.

5. *Mós. 32: 9, 10, 11.* Mert az URnak öröksége

lége az ő népe, a' Jákób őnéki sorssal jutott öröksége. Találá őtet a' pusztta földön, és a' kietlenségnek iszonyú pusztájában: környülvévé őtet oktató őtet, őrizé őtet mint az ő szemének fényét. Mint a' Sas fészket rak, az ő fiain ül, kiterjeszti az ő szárnyait; fel-vészi az ő fiait, viseli azt az ő szárnyain. *'Sólt. 121: 3-6.*

VII. R É SZ.

AZ EMBERRŐL A' MIKÉPEN VOLT AZ ÉPSÉGNEK ALLAPATJÁBAN,

AVAGY AZ ESET ELŐTT.

1 K. *Mellyik a' Kegyelemnek munkája?*
F. A' Váltság.

2 K. *Hány dolgokra kell figyelmeznünk erről a' munkáról való elmélkedésben?*

F. Három dolgokra.

1. A' meg-váltandó személyekre.

2. A' Meg-váltónak személyére.

3. Magára a' Váltságnak munkájára.

3 K. *Kitsoda a' ki meg-váltatik?*

F. Az ember.

'Sid. 2: 16. Mert nem az Angyalokat vette fel, hanem az Ábrahámnak magvát vette fel.

4 K. *Mitsodássá teremtetett az ember?*

F. Jóvá, az-az: az Istennek képére.

Préd. 7: 29. Lássad ezt a' mit találtam, hogy tudniillik az Isten teremtetette az embert igazságban; ők pedig kerestek hiába való gondolatokat.

1. Mós. 1: 27. Teremte azért Isten embert az ő képére, az Istennek képére teremte azt.

5 K. Miben állott az Istennek képe ő benne?

F. Az értelemnek böltsességében, és az akarataknak szentségében.

Köl. 3: 10. És fel öltöztetek amaz új embert, mellynek újulása vagy on annak ábrázatjához illendő esméretben a' ki teremtette azt.

Efes. 4: 24. És fel-kell öltöznötök amaz új embert, melly Isten szerént teremtett az igazságra és a' valóságos szent életre.

6 K. Kellett-e az embernek szükségesképen az Isten' képére teremtetni?

F. Ugy vagy on, mert másként az Istent nem ditsőíthette volna.

7 K. Mitsoda úton jutbatott volna az ember, ebben az állapotban az Istennek egyességére?

F. A' tselekedetek' Szövetségének után.

† 8 K. Mitsoda volt a' tselekedeteknek Szövetsége?

F. Ollyan kötése az Istennek az emberrel, a' mellyben életet ígért vala őnéki, ha a' Törvényt tökéletesen meg-tartaná, ha pedig meg-rontaná halállal fenyegette vala meg.

9 K. Mitsoda törvények valának a' tselekedeteknek Szövetségében?

F. I.

F. I. Közönségesen az Isteni és az atyafiúi szeretetnek Törvénye.

2. Szorossabban az a' próba Törvény, a' melly az embert meg tiltotta, hogy ne ennék a' jónak és gonofznak tudásának fájáról.

10 K. Miért adatott az embernek ez a' próba Törvény?

F. I. Hogy ez által taníttatnék a' maga Istentől való függésének meg-esmérésére.

2. Hogy ez által arra indíttatnék, hogy az Istent minden teremtéseknek eleibe tenné, és azoknál nagyobbra betsülné.

11 K. Mit ígért volt az Isten az embernek a' tselekedeteknek Szövetségében?

F. Örök életet, ha a' próbálásnak idejéig az Épségben meg-maradna.

† 12 K. Miből tudhatta meg ezt az ember?

F. Kiváltképen a' tselekedetek' Szövetségének Sákramentomiból a' Paraditsomból és az Életnek-fájából.

13 K. Mivel fenyegette vala meg az Isten az embert a' tselekedeteknek Szövetségében?

F. Örök veszedelemmel.

B 7

1. Mós.

1. Mós. 2: 17. Mert valamely napon abban ejéndel, halálnak halálával halvesz-meg.

14 K. *Mi volt még-bátra az embernek ebben a' ditsőséges állapotban?*

F. Az állhatatosság.

† 15 K. *Miért nem teremtette az Isten az embert állhatatossá?*

F. Mert a' törvényhez való engedelmesség által akarta őtet készíteni a' leg-főbb boldogságnak bírására.

VIII. R é sz.

AZ EMBERŐL A' MINT VAGYON AZ ESETNEK ÁLLAPATJÁBAN.

1 K. *Miképen viselte az ember magát ebben a' tselekedeteknek Szövetségében?*

F. Által-hágtá azt.

Hós. 6: 7. De-ők mint *meg romlott* emberek meg-szegték az én Szövetségemet, és abban hitetlenül tselekedtenek én velem.

2 K. *Mi által?*

F. Mert az Ördögnek tsalárdsága által ott a' meg-tíltott fának gyümölséből.

1. Mós. 3: 6 Mikor azért látná az asziszonyi-állat hogy jó volna annak a' fának gyümölsé enni, és hogy igen kedves volna a' szemnek, és kívánatos volna a' böltteségnek meg-nyeréséért, szakasztá annak gyümölsében, és meg-evé: és ada az ő férjének-is hogy vele együtt ennék, és az-is evék.

3 K.

3 K. *Mi következett abból:*

F. 1. Mind ő-magát. 2. Mind minden maradékit nyavalyásságban ejtette.

† 4 K. *Olly igen nagy bűn vala-e ez?*

F. Bizonyára.

1. Mert ez, a' próbálásnak törvénye ellen való bűn volt.

2. Mert ez által a' bűn által az egész természeti törvény meg-rontatott.

3. Mert ezt a' bűnt, annak minden környül-álló dolgai nehezítették.

5 K. *Hány dolgokban áll az embernek ebből a' bűnből következett nyavalyássága?*

F. Kettőben. 1. A' bűnben. 2. A' bűnnek büntetésében.

6 K. *Mitsoda a' bűn?*

F. A' törvénynek által-hágása:

7 K. *Hánysféle a' bűn?*

F. Kétféle: Eredet szerént, és Tselekedet szerént való bűn.

8 K. *Mitsoda az eredet szerént való bűn?*

F. Az embernek az a' természeti veszettsége, melly által alkalmatlan ő minden jóra, és hajlandó minden gonofzra.

'Sólt. 51: 7. Imé én álnokságban fogantattam,

tam,

tam, és az én anyám bűnben melegített engemet az ő méhében. *Jób. 14: 4. Ján. 3: 6.*

† 9 K. *Mennyire terjed-ki az eredet szerént való bűn?*

F. Az egész emberi nemzetségre.

Róm. 3: 10, 11, 12. Nintsen csak egy igazis. Nintsen ki tudná, nintsen ki meg-keresné az Istent. Mindnyájan az emberek el-hajlottak, egyetembe haszontalanokká lettenek, nintsen csak egy-ig.

† 10 K. *Minémű nagy ez a veszethez?*

F. El-foglalja az egész embert.

1. Az ő Értelme meg-homályosodott.

1. Kór. 2: 14. A' lelkes ember pedig meg-nem foghatja azokat, a' mellyek az Istennek Lelkéljéi: mert önégi bolondságnak tesznek, meg-sem tudhatja azokat, mert a' Léleknek creje által ítéltetnek-meg.

2. Akaratja meg-keményedett.

Jób. 21: 14, 15. A' kik azt mondják vala az erős Istennek: Távozzál-el mi tőlünk, mert a' te útaidnak esméretiben nem gyönyörködünk. *Vallyon* mitsoda a' Mindenható, hogy tiszteljük őtet? Avagy mit használunk véle ha önégi esedezünk?

3. Indúlati rendeletlenek.

Esa. 57: 20. A' hitetlenek pedig olyanok léfznek mint a' meg-háborodott tenger, melly nem nyughatik, és annak vizei minden rútságot és fárt hányak-ki.

4. Egész Teste hamisságnak fegyvere.

Róm. 6: 13. Se pedig ne állassátok a' ti tagaitokat hamisságnak fegyvere gyanánt a' bűnnek.

11 K. *Mitsoda a' tselekedet szerént való bűn?*

F. Az, a' melly által ki-ki önnön-magát, magános tselekedeteivel minden napon vétkezzé téfzi.

12 K. *Sokak-é azok?*

F. Meg-számlálhatatlanok.

Sólt. 40: 13. Többek az én fejemnek hajszálinál.

† 13 K. *Miképen oszthatatnak-el?*

F. 1. A' gonoszoknak tselekedetivel, és a' jónak el-hagyásával lett bűnőkre.

Róm. 7: 19. Mert nem tselekezzem a' jót mellyet akarnék; hanem a' gonoszt tselekezzem, mellyet nem akarok.

2. Tudva és tudatlanságból lett bűnőkre.

Sólt. 19: 13. De kitsoda tudhatja a' vétkeket? az én titkos bűneimtől tisztíts-meg engemet.

3. Gondolattal, beszéddel, és tselekedettel lett bűnőkre.

4. Uralkodó és erőtlenségből lett bűnőkre.

† 14 K. *Hányféle gonosz vagyon akár-melly bűnben?*

F. Ki-

F. Kiváltképen kétféle: A' bűnnek büntetésre kötelező ereje, és annak motska.

15 K. *Mi következik a' bűnből?*

F. A' büntetés.

Róm. 1: 32. Kik jóllehet az Isten' igazságát tudják, hogy a' kik ez ilyeneket tselekezzik, méltók legyenek a' halálra.

16 K. *Hányféle a' büntetés?*

F. Kétféle: Ideig való és örökkévaló.

17 K. *Hányféle az ideig való büntetés?*

F. Kétféle: A' testnek és a' léleknek büntetése.

18 K. *Mel melyek a' testnek ideig-való büntetései?*

F. Minden közönséges tsapások, és magános nyavalyák, betegségek, nyomorúságok, és végre a' halál.

5. Mós. 28: 22. Meg-vér tégedet az UR száraz-betegséggel, hidegleléssel, gyúlasztó és izasztó betegséggel, aszályal, szárazsággal és ragyával: és mind addig kergetnek ezek tégedet, míglen el-vefesz.

19 K. *Mel melyek a' léleknek idő szerént való büntetései?*

F. A' mardosó, és a' meg-keményedett vagy meg-béllyegezett lelki-esméret.

20 K.

20 K. *Akarja-e az Isten a' bünt örökkévaló büntetéssel is meg-büntetni?*

F. Kétség kívül.

Esa. 66: 24. Mert az ő férgek meg-nem hal, és az ő tűzök meg-nem aluszik, és minden ember előtt gyalázatosok lesznek.

Jel. 14: 11. És azoknak kínlódásoknak fűsti fel-mégyen mind örökkön örökké. **Mát. 25: 46.**

21 K. *Hányfélék lesznek az örökkévaló büntetések?*

F. Ismétlen kétfélék: A' testnek és a' léleknek büntetései.

Mát. 10: 28. És ne féljete azoktól, kik a' testet ölik-meg, a' lelket pedig nem ölherik-meg, hanem inkább féljetek attól, a' ki mind a' lelket mind a' testet el-vefztheri a' gyeheennába.

22 K. *Mel melyek leg-szörnyűbben az örökkévaló büntetések között?*

F. A' léleknek büntetései.

23 K. *Miben fognak azok állani?*

F. 1. Az Isten' egyességétől való kirekesztetésben.

2. Az Isten' haragjának érzésében.

3. A' lelki-esméretnek gyötrelmeiben.

4. Az örökké tartó kétségben való-esésben.

24 K. *Lésznek-e grádusok a' kárboztaknak büntetései között?*

F. Lésznek.

Mát.

Mát. 11:24. De mondom néktek, hogy a' Sodoma földének könnyebben leszén dolga az ítélet' napján, hogy-nem néked.

25 K. Kiknek leszén tehát leg-nehezebb bűntetések?

F. A' kiknél a' Kegyelemnek legnagyobb eszközei vóltanak, és azokkal vízfzva éltenek.

Luk. 12: 47, 48. A' melly szolga pedig tudta az ő Urának akaratját, és magát ahoz nem készítette, és annak akaratja szerént nem tselekedett, fokal büntettetik-meg. A' ki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat tselekedett, kevesebbel büntettetik. Mindennek pedig a' kinek fokot adtanak, fokot kívánnak elő tőle; és a' kinél fokot tette nek-le, többet kérnek elő tőle.

IX. R é sz.

A' MEGVÁLTONAK SZEMÉLYÉRŐL,

1 K. Lehet-e még az embernek reménysége ebből a' nyavalyás állapotból való megszabadulásról?

F. Lehet: mert egyébaránt az egész emberi nemzetséget már régen el-töröltte vólna az Isten.

2 K. Mitsoda úton szabadulhat-meg az ember ebből a' nyavalyás állapotból?

F. Szükség hogy az Isten' igazságának elég tétettség.

Esa. 1: 27. A' Sion ítélet által szabadul-meg, és az ő meg-térői igazság által. 3 K.

3 K. Mi által lehet eleget tenni az Isten' igazságának?

F. 1. A' törvényhez való tőkélletes engedelmisség által.

2. A' bűnnel érdemlett büntetéseknek elégséges el-szenvedése által.

4 K. Végben vibeti-e maga az ember ezt az Elég-tételt?

F. Semmiképen nem.

Róm. 8: 7. Mert a' testnek böltsesége ellensége Istennek, mert az Isten' törvényének nem enged, mert nem-is lehet.

Esa. 33: 14. Meg-rettentek vala a' bűnösök Sionban, a' hitetleneket környül-vette vala a' félelem, es ezt mondják vala: Kitsoda maradhatna mi közzülünk a' meg-émészto tűzzel? Kitsoda lakhatnék mi közzülünk az örökké-való lánggal?

5 K. Mi vagyon tehát hátra?

F. Szükség hogy ő érette Más tégyen eleget.

6 K. Mitsodás tulajdonságok kívántatnak-meg abban a' Másban, a' ki az emberért eleget részen?

F. Szükség hogy az légyen.

1. Igaz Isten.

2. Valóságos Ember.

3. Igaz Ember.

4. Egy Személyben Isten és Ember.

5. Hogy

5. Hogy az elégtételt önként vállalja.

6. Hogy arra az Istentől rendeltett legyen.

7 K. *Mitsoda Személyben találtnak meg együtt ezek a' tulajdonságok?*

F. A' mi URunk Jésus Krisztusban, a' ki:

1. Igaz Isten.

1. *Ján. 5 : 20.* Ez az igaz Isten, és az örök élet.

2. Valóságos Ember.

1. *Tim. 2 : 5.* Mert egy az Isten, egy a' Közbenjáró-is, Isten között és emberek között, az ember Krisztus Jésus.

3. Igaz Ember.

1. *Pét. 2 : 22.* Ki bűnt nem tett vala, és álnokság nem találtatott az ő szájában.

4. Egy Személyben Isten és Ember.

Mát. 1 : 23. Imé egy Szűz fogad az ő méhében és szül Fiat, és nevezed annak Nevét Emmanuelnek, mellynek magyarázatja ezt téfzi: Mi velünk Isten.

5. Az elégtételt önként vállalta magára.

Sólt. 40 : 7, 8, 9. Áldozatot és ajándékot nem kívántál, hanem füleimet által fűrtad énnékem: egézfelen égő áldozatot, és bűnért való áldozatot nem kívántál. Akkoron mondék: Imhol vagyok én: a' Törvény könyvében írva vagyon én

en felőlem. Hogy tselekedjem a' te akaratodat, én Istenem azt akarom, és a' te Törvényed az én belső tagaimnak közepette vagyon.

6. Erre, az Istentől rendeltett.

1. *Kór. 1 : 30.* Ki lett minékünk Istentől böltsesség, igazság, szentség és váltság.

8 K. *Mitsoda Nevet visel a' mi Megváltónk ezekre a' tulajdonságokra nézve?*

F. A' Jésusi Nevet.

9 K. *Mit téfzen ez a' Név magyarul?*

F. Jehova Idvezítő.

10 K. *Miképen tagadtatik meg ennek a' Névnek ereje?*

F. Mikor valaki a' Jésuson kívül vagy önnön-magában, vagy akármelley más teremtésben keresi a' maga idvességét.

X. R é sz.

A' MEGVÁLTONAK TISZTEIRŐL

1 K. *Hányféle tisztekben jelentette-ki magát ez a' Megváltó?*

F. Háromféle tisztekben: mint Próféta, Fő-Pap, és Király.

5. *Mós. 18 : 18.* Prófétaát támasztok önékik, az ő attyokfiai között mind tégedet, és az én Igémet adom annak szájában, és meg-mond ő nékik mindenedet, a' mellyeket parantsolándok önéki.

Sólt. 110 : 4. Meg-esküdt az UR és él-nem vál-

változtatja; Te vagy örökké-való Pap, Melki-sédeknek rendi szerént.

Sólt. 2: 6. Én pedig választottam az én Királyomat, Sionon az én szent hegyemen.

2. K. *Miben áll az ő Próféta tiszti?*

F. Három részekben.

1. Hogy ő az Istennek egész tanácsát a' mi idvességünk felől ki-jelentette.

Ján. 1: 18. Az Istent soha senki nem láta; hanem amaz egyetlen-egy született Fiú, ki az Atyának kebelében vagy on, az beszéllette-meg minékünk.

2. Hogy a' jövendő dolgokat eleve meg-mondotta.

Mát. 24: 25. Imé eleve meg-mondottam néktek.

3. Hogy a' maga tudományának igazságát tsudákkal és kegyes szent élettel meg-bizonyította, 's halálával-is meg-erősítette.

Mát. 11: 5. A' vakok szemek' világát vészik, és a' sánták járnak, a' poklosok meg tisztúlnak, és a' fikek hallanak, a' halattak fel-támadnak és a' szegényeknek prédikáltatik az Évangéliom,

Ján. 8: 46. Kitsoda győzhetne-meg engemet. ti közzületek a' bűnről?

3 K. *Miben áll az ő Fő-Papi tiszti?*

F. Három részekben.

1. Hogy a' maga Népeért ő magát meg-áldozta, az-az: Ki tette magát az Isten

Isten igazságának, a' maga Népeért való elég-tételre.

Sid. 9: 14. Mennyivel inkább a' Krisztusnak vére, ki az örökkévaló Lélek által, önnön-magát ártatlan lévén meg-áldozta az Istennek, megtisztítja a' ti lelketek'-esméretit a' holt tselekedektől, hogy szolgáljatok az élő Istennek.

2. Esedezik a' maga Népeért.

1. *Ján. 2: 1, 2.* Hogyha valaki vétkezéndik, vagy on Szószólónk az Atyánál, az igaz Jé-fus Krisztus. És ő a' mi bűneinkért engesztelő áldozat, nem tsak a' mi bűneinkért pedig, hanem az egész Világnak bűneiért-is. *Róm. 8: 34.*

3. Meg-áldja a' maga Népet.

Luk. 24: 50. Ki-vivé pedig őket Betániáig, és fel-emelvén az ő kezeit meg-áldá őket. *Ján. 1: 16.*

4 K. *Miben áll az ő Királyi tiszti?*

F. Ismét három dolgokban.

1. Törvényeket ad.

Mát. 11: 29, 30. Vegyétek fel az én igámat reátok, és tanuljátok-meg én tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok, és találtok nyugodalmat a' ti lelkeiteknek. Mert az én igám gyönyörűség, és az én terhem könnyű.

2. Igazgat és ítél a' Törvény szerént. *Ésa. 33: 22.* Az UR a' mi Biránk, az UR a' mi Törvény-adónk, az UR a' mi Királyunk.

3. Oltalmazza a' maga Népet minden ellenségek ellen.

1. Kór. 15: 25. Mert kell néki uralkodnia, míg nem minden ellenségit az ő lábai alá veti az Isten.

5 K. *Melleyek a' Kristusnak Törvényei?*
 F. A' meg-térésnek és a' hitnek Törvénye.

Márk. 1: 15. Térjete meg, és hiddjete az Évangyéliomnak.

6 K. *Mitsoda Név alatt adattatnak-elő mind ezek a' három tiszték?*

F. A' Kristusi nevezet alatt.

7 K. *Mit téstzen ez a' Név Kristus?*

F. Meg-kenettetett.

† 8 K. *Miben áll a' Kristusnak ezekre a' tisztékre való meg-kenettetése?*

F. Ismétlen három dolgokban.

1. Hogy ő az Atyától ezekre a' tisztékre el-rendeltetett.

Péld. 8: 23. Örök időknél előtte fel-kenettettem a' kezdetnél előtte, a' földnél lételemnél előtte.

Sid. 5: 5. Akképen a' Kristus-is nem tulajdonította magának e' tisztességet, hogy Fő-Pap lenne, hanem az a' ki ezt mondotta vala néki: *Én Fiam vagy te, én ma szültelek téged'.*

2. Hogy a' Szent Lélek által ezekre a' tisztékre alkalmatossá tétetett.

Ésa. 61: 1, 2. Az UR Istennek Lelke van gyon én rajtam, azért kent-meg engem' az UR,

el-küldött engem' hogy a' szegényeknek Évangyéliomot hirdetnék, hogy bé-kötőzném a' töredelmes szívűeket, hogy a' foglyoknak szabaddulást hirdetnék, és a' meg-kötöttetteknek a' tömlőtznék meg-nyílását. Hogy az UR jó-kedvének esztendejét hirdetném, és a' mi Istenünknek borszfűállításának napját, hogy minden siralmasokat meg-vidasztalnék.

3. Hogy az Atyától olyannak lenni ki-jelentetett.

Mát. 3: 17. És imé az égből szózat adatek, melly ezt mondja vala: Ez amaz én szerelmes Fiam, Kiben én meg-engezteltetem.

† 9 K. *Mitsoda dolog téstzi minékünk ezt a' Kristusi Nevet meg-jepeztésé méltová?*

F. Ez, hogy mi e' fzerént Kereszttyéneknek *Christiánusoknak* hívattatunk.

† 10 K. *Miert.*

F. Mert minékünk-is a' Szent Lélek által lelki Prófétákká, Papokká és Királyokká fel-kell kenettetnünk.

XI. R é sz.

A'MEGVÁLTONAK KULÓMBÓZÓ ÁLLAPATIROL.

1 K. *Hányféle állapotban vitte végben a' mi Megváltónk az ő tisztéit?*

F. Kétfélékben: A' meg-aláztatásnak és fel-magasztaltatásnak állapotjában,

Fil. 2: 7-- 11. Hanem ömagát meg - üresíté, szolgai formát vévén magára, hasonlatossá lette az emberekhez. És emberi ábrázatban találtatott mint ember, meg - alázta magát, engedelmes lett mind a' halálig, a' keresztfának pedig haláláig. Annakokáért az Isten-is őtet fel - magasztalá, és ajándékoza néki olly méltóságot, melly minden méltóságnakfelette való méltóság. Hogy a' Jésusnak Nevére minden térd meg - hajoljon, mennyeknek, földieknek, és föld alatt valóknak térdek. És minden nyelv vallja, hogy a' Jésus Kristus UR, az Atya Isten' ditsóságére.

Luk. 24: 26. Avagy nem ezeket kellett - é fzenvednie a' Kristusnak, és úgy mennie bé az ő ditsóságébe. *Sid. 12: 2. I. Péz. 1: 11.*

2 K. *Miért alázta-meg magát a' mi Megváltónk.*

F. Hogy az idvefséget a' Választat-
taknak meg-szerzené.

3 K. *Miért magasztaltatott-fel?*

F. Hogy a' meg-szerzett idvefséget azokra reá - szabná.

4 K. *Hány gródusi vagynak az ő meg-
aláztatásának?*

F. Hármak: Az ő Születése, Szen-
vedése, és El-temettetése.

5 K. *Kinek munkalkodása által született
a' Kristus?*

F. A' Sz. Léleknek munkalkodása ál-
tal.

Luk.

Luk. 1: 35. És felelvén az Angyal monda nékie: A' Szent Lélek száll te reád, és a' magas-
ságban lakozó Istennek ereje árnyékoz-meg téged:
annakokáért az-is a' mi te tőled születik, mi-
velhogy Szent léfzen, Istennek Fiának hívattatik.

6 K. *Kiől született?*

F. A' Szűz Máriától.

7 K. *Mikor született?*

F. Az időnek tellyességében?

Gal. 4: 4. Minekutánna el-jött a' tellyes
idő, ki-botsátá Isten az ő Fiát ki Aszfzonyi ál-
lattól lett, ki a' Törvény alá adta magát.

8 K. *Mellyik a' Kristus Születésének leg-
nagyobb titka?*

F. Ez, hogy abban az ő Isteni Sze-
mélye, És Emberi Természete egy
Személlyé lettenek.

Ján. 1: 14. És amaz Ige testé lett, és lako-
zott mi közöttünk, (és láttuk az ő ditsóságét,
úgy mint az Atyának egyetlen. egy Szülötté-
nek ditsóságét,) ki tellyes vala kegyelemmel
és igazsággal.

1 Tim. 3. 16. És minden versengés nélkül
a' mi hitünknek nagy titka ez: Az Isten meg-
jelent a' testben, meg-igazított Lélekben,
meg-láttatott az Angyaloktól, prédikáltatott a'
Pogányoknak, hittek ő benne e' Világon, fel-
vitetett a' ditsóságben.

9 K. *Miképen alázta-meg magát a' Szü-
letésben?*

C 3

F. Mert

F. Mert szolgálai formát vett önnön-magára.

Mát. 20: 28. Mint az embernek Fia nem jött hogy szolgáljanak néki, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.

10 K. *Hányféle az ő Szenvedése?*

F. Kétféle: Az ő Testének és Lelkének szenvedése.

11 K. *Mellyik volt az ő Testének legnagyobb szenvedése?*

F. A' Keresztnek meg-átkoztatott halála.

Fil. 2: 8. Meg-alázta magát, engedelmes lett mind a' halálig, a' kereszt-fának pedig haláláig.

12 K. *Miben állott az ő Lelkének szenvedése?*

F. Három dolgokban.

1. Az embereknek, kiváltképen pedig a' Választottaknak bűnein szüntelen való szomorkodásban.

2. A' Sátánnak sokféle kísérteteiben.

3. Az Isten haragjának érzésében.

Mát. 26: 37, 38. Kezde szomorkodni és felette igen gyótródni. Akkor monda nékiük: Minden felől szomorú az én lelkem halálig.

Luk. 22: 44-53. Mát. 27: 46.

13 K. *Miképen alázódott-meg az ő el-rementetésében?*

F. Mert

F. Mert az ő Teste a' halálnak hatalmában vala.

14 K. *Hány grádusi vagynak a' Kristus fel-magasztaltatott állapotjának?*

F. Négy: Az ő Fel-támadása, Mennybe menetele, az Istennek jobbán való ülése, és az Itéletre való el-jövele.

15 K. *Miért támadott-fel a' halálból?*

F. Annak ki-jelentésére, hogy a' halált meg-győzte, és az Örök igazságot meg-szerzette.

Róm. 4: 25. Ki a' mi bűneinkért halálra adott, és fel-támadott a' mi igazulásunkért.

Dán. 9: 24.

16 K. *Miért ment-fel a' Mennyekbe?*

F. Hogy onnon az ő Lelkét alá-küldje.

Ján. 16: 7. De én igazságot szólok néktek: Jobb néktek hogy el-menjek, mert ha el nem menédek, ama' Vigasztaló nem-jő ti hozzátok, de ha el-menédek, el-küldöm azt ti hozzátok.

17 K. *Mi értetik az Istennek jobbára való ülé-én?*

F. Az az Atyával egyenlő dicsőség, mellyet vett az Atyától, és az Eklésziának igazgatásában mutogat.

Sid. 1: 3, 4. A' mi bűneinkből ő maga által meg-tisztítván, ama' magosságos méltóság-nak jobbára ült. Annyival méltóságosbbá lett

az Angyaloknál, mennyivel méltóságosb nevet vett azoknál.

18 K. *Miért űlt a' Kristus az Istennek jobbára.*

F. Hogy a' meg-szerzett kegyelem-bélr jókat az ő Népevel közölje.

19 K. *Mikor jó-el a' Kristus az Itéletre?*

F. Az utolsó napon.

20 K. *Mikor lesz az utolsó nap?*

F. Azt csak az Isten tudja.

Márk. 13: 32. Arról a' napról és órától senki semmit nem tud, sem a' mennyei Angyalok, sem a' Fiú, hanem csak egyedül az Atya. *Tsel. 17: 31.*

21 K. *Kiszodák fognak meg-ítéltetni?*

F. Minden gonosz Angyalok, és minden emberek.

Júd. - 6. Az Angyalokat is, a' kik meg-nem tartották az ő eredeteket, el-hagyák az ő helyeket, ama' nagy napnak itéletire, örökkévaló kétélben, fetétségben tartja.

2. Kór. 5: 10. Mert mindnyájan nekünk meg-kell jelennünk a' Kristus ítélő széki előtt, hogy kiki el-végye jutalmát annak, a' mit a' testben tselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.

22 K. *Mitsoda dolgok fognak meg-ítéltetni?*

F. Minden gondolatok, beszédek, és tselekedetek.

1 Kór. 4: 5. Azért idő előtt semmit ne ítéletek, míg nem el-jő az UR, a' ki a' fetétségnek

nek titkait Világra hozza, és a' szíveknek tanátsit meg-jelenti.

Mát. 12: 36. De mondom néktek. Akármi hívalkodó beszédek szóljanak az emberek, számot adnak arról az itéletnek napján.

Préd. 12: 16. Mert minden tselekedetet az Isten az itéletre elő-hoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz legyen az.

23 K. *Miképen lehetünk bizonyosok, hogy az Istennek Fia, mi éretünk is meg-aláztattott és fel-magasztaltatott?*

F Ha mi-is az igaz meg-térés és megszentelés által, ő-vele együtt meg-aláztattunk és fel-magasztaltatunk.

Gál. 2: 19, 20. Mert én a' Törvény által a' Törvénynek meg-hóltam, hogy élnek Istennek. A' Kristussal együtt meg-felzítetttem: Élek pedig többé nem én, hanem él én bennem a' Kristus, és a' melly életet most élek a' testben, az Isten' Fiában való hit által élem, ki szeretett engemet, és adta ő magát én érettem. *Kol. 3: 3.*

XII. R é sz.

A' VÁLTÁSÁGNAK MEG-SZERZÉSÉRŐL.

1 K. *Miképen vitte végben a' mi Idvezítőnk a' Váltságnak munkáját?*

F. Két részekben.

1. Meg-szerzette az idvességet.

2. Szabja azt azokra, a' kiknek abban részek vagyunk.

2 K. *Mi által szerzette-meg az idvességet?*

F. A' maga engedelmessége által.

'Sid. 5: 8, 9. Jóllehet Fiu' volna, mindazáltal azokból a' mellyeket szenvedett meg-tanulta az engedelmességet: És meg-szenteltetvén lett az örök idvességnek oka, mindeneknek a' kik önéki engednek.

3 K. *Hányféle az ő engedelmessége?*

F. Kétféle: Szenvedésbéli és Tselekedetbéli engedelmessége.

4 K. *Miben áll az ő Szenvedésbéli engedelmessége?*

F. Ebben, hogy a' bűnös helyett el-szenvedte mind azokat, valamellyeket a' bűnösnek szenvedni kellett volna.

† 5 K. *Honnan lehet meg-bizonyítani, hogy a' Kristus a' bűnösök helyett szenvedett?*

F. 1. Mert a' Szent Irás világosan bizonyítja, hogy ő másokért, es mások helyett szenvedett.

Róm. 5: 8. Az Isten pedig a' mi hozzánk való szerelmét ebben mutatta-meg, hogy mikoron még bűnösök volnának, a' Kristus mi értünk meg holt. Gal. 3: 13. 2 Kór. 5: 21.

2. Mert Kezesnek nevezetik.

'Sid. 7: 21. Ennyivel drágább Szövetségnek lett Közbenjárója a' Jésus.

3. Mert ő maga úgy adattatik - elő
mint

mint Góel, és az ő Szenvedése, mint váltságnak árra.

4. Mert ő az ő Szenvedésében áldozattá lett.

Esa. 53: 4, 5. De a' mi betegségünket ő viselte, és a' mi fájdalminkat hordozta: jóllehet mi azt alítottuk, hogy meg-ostoroztatott, meg-verettetett és meg-nyomorított Istentől. De ő meg-sebessítetett a' mi álnokságinkért, meg-rontatott a' mi bűneinkért, a' mi békeségünknek veresége vagon ő rajta, és az ő sebeivel gyógyultunk-meg.

5. Mert ártatlanul szenvedett, a' mellyről az ő tulajdon Birája-is tanúbizonyságot tett.

6 K. *Kik helyett szenvedett a' Kristus?*

F. Egyedül a' Választottak helyett.

Ján. 10: 15. Az én életemet adom a' jukért. Ján. 17: 9.

7 K. *Mit szerzett a' Kristus az ő Szenvedésbéli engedelmességével?*

F. Az Istennel való tökéletes megbékélését.

Róm. 5: 10, 11. Mert ha mikoron ellenségei voltunk, meg-békéltünk Istennel az ő Fiának halála által; sokkal inkább meg-tartunk az ő élete által, minekutánna meg-békéltünk véle. Nem csak ez pedig, hanem dicskedünk-is az Istenben, a' mi URunk Jésus

Kristusnak általa, ki által mostan e' meg-bé-
keltetést nyertük. Kol. 1: 19, 20. 2. Kór. 5: 19.

† 8 K. Miben áll ennek a' Szenvedésbéli
engedelmességnek tőkélletes volta?

F. 1. Hogy az minden bűnökért
való.

1 Ján. 1: 7. A' Jépus Kristusnak az ő Fiá-
nak vére meg-tisztít minket minden bűneink-
ből.

2. Hogy örökké tartó erejű.

'Sid. 9: 12. Az ő tulajdon vére által ment-
bé egyszer a' szentséges helybe, minekutánna
örök váltságot talált volna. 'Sid. 10: 12-14.

9 K. Miben áll a' Kristusnak tseleke-
detbéli engedelmessége?

F. Ebben, hogy a' bűnös helyett
mindeneket meg-tselekedett, valamel-
lyeket a bűnösnek tselekedni kellett
vólna.

Róm. 5: 19. Mert miképen hogy egy em-
bernek engedetlensége által sokan bűnösökké
lettenek, azonképen egynek engedelmessége
által sokan igazakká lesznek.

Gal. 4: 4, 5. Minekutánna el-jött a' tel-
lyes idő, ki-botsátá Isten az ő Fiát, ki Afzfonyi-
állattól lett, ki a' Törvény alá adta magát.
Hogy azokat a' kik a' Törvény alatt valának
meg-váltaná, hogy fogadott fiúságot venné-
nek.

10 K. Mit szerzett a' Kristus az ő
Tselekedetbéli engedelmessége által?

F. A' fiúságot, és abból folyó just
az örök életre.

Ján 1: 12. Valakik pedig ötet bé-vévék, ada
azoknak illy méltóságot, hogy Istennek fiaivá
lennének, tudniillik azoknak, kik az ő nevében
híznak. Ésa 54: 17.

XIII. R é sz.

A' KEGYELEMNEK SZÖVET-
S É G É R Ő L.

1 K. Ki által szabattatik a' meg-szerzett
Váltság a' bűnösre?

F. A' Szent Lélek által.

Róm. 8: 9-14. A' kiben nintsen a' Kristus'
Lelke, ez nem övé. Valakik Isten Lelkétől ve-
zéreltetnek Isten' fiai. 1 Kór. 12: 3. 1. Ján.
3: 24.

2. K. Mitsoda úton leszen ez a' réa
szabás?

F. A' Kegyelemnek Szövetsége által.

'Sólt. 50: 5. Gyűjtsétek egyben nékem az
én Szenteimet, kik én velem Szövetséget tet-
tenek az áldozat által.

† 3 K. Mitsoda a' Keg yelemnek Szö-
vetsége?

F. Ollyan kötés a' Szent Háromság
Isten, és az el-választott bűnös kö-

zött, a' mellyben az Isten a' Krisztusért, mind azokat ígéri a' bűnösnek, valamelyek az ő idvességére szükségesek; a' bűnös ismét ebben az ígéletben meg-egyez, és az által just nyer, annak az ígéletnek bé-teljesítésének, az Istentől való kívánására.

† 4 K. *Hány dolgokra kell figyelmeznünk ebben a' Kegyelemnek Szövetségéről való tudományban?*

F. Négy dologra.

1. A' Szövetséges részekre.
2. A' Szövetségnek fundámentomira.
3. A' Szövetségnek summájára.
4. A' Kegyelem Szövetségének valóságos fel-állítására.

5 K. *Kitsodák a' Szövetséges részek?*

F. A' Szent Háromság Isten, és az el-esett bűnös.

6 K. *Mellyek a' Szövetségnek fundámentomi?*

F. A' Kegyelemnek eleve való feltétele, vagy el-rendelése, és a' Krisztusnak elégtétele.

7 K. *Mitsoda ennek a' Szövetségnek summája?*

F. All

F. All az merő azon ígéretekből.

† 8 K. *Nintsenek-e tehát a' Kegyelemnek Szövetségében tulajdonképen való kívánságok?*

F. Nintsenek.

1. Mert a' bűnös magától, a' Kegyelem Szövetségének semmi kívánságát bé-nem teljesítheti, hanem tsak a' Szent Léleknek ereje által.

2. Mert a' Krisztus mind azokat a' kívánságokat bé-teljesítette, valamelyek a' tselekedeteknek Szövetségére tartoztanak.

† 9 K. *Hát fenyegetések vagynak-e a' Kegyelemnek Szövetségében?*

F. Annyival-is inkább nintsenek, mert a' Kegyelemnek Szövetsége fel-nem bontathatik.

10 K. *Hány dolgokban foglalhatjuk-bé a' Kegyelem Szövetségének minden Igéreteit?*

F. Hétben: minéműek,

1. A' hathatós Hívatal.
2. A' Hit.
3. Az Ujjá-születés.
4. A' Meg-igazítás.
5. A' Meg-szentelés.
6. Az El-petsételés.
7. A' Meg-ditsőítés.

† 11 K.

† 11 K. *Miképen osztathatnak el ezek az Igéretetek?*

F. Két részekre :

1. Némellyek ezek között olyan igéretetek, a' mellyek egyszersmind kívánságoknak - is formáját viselik : mint a' Hívatal, Hit, Ujjá-születés, és a' Meg-szentelés.

2. Némellyek tsupa igéretetek : mint, a' Meg-igazítás, El-petsételés, és a' Meg-ditsőítés.

† 12 K. *Miért tévesz a' Kegyelem Szövetségének igéretei között ilyen különbséget?*

F. Mert a' Szent Írás az első igéretet, néha úgy adja-elő mint kívánságokat.

Esa. 55: 3. Hajtsátok-le a' ti fületeket, és jöjjetek én hozzám, hallgassatok engem, hogy éljen a' ti lelketek, és szerzek ti-veletek örökkévaló Szövetséget a' Dávidnak ígért állandó irgalmasságimat. *Ézék. 18: 31. Márk. 1: 15.*

† 13 K. *Miért tselekeszi ezt?*

F. 1. Mert az első igéretetek mintegy utat tsinálnak arra, hogy az Isten az utólsókat, a' maga szentségéhez ilendőképén közölje a' Választattakkal.

2. Mert a' bűnös ember az utólsó igéretetekben, minden munkásság nélkül

kül vagyon, az elsőben pedig némiképen munkálkodik.

† 14 K. *Miképen osztathatnak-el még másképen ezek a' Kegyelemnek javai?*

F. Három részekre : Némellyek tartoznak a' Kegyelem munkájának kezdetire : mint, a' Hívatal, Hit, Ujjá-születés, és Meg-igazítás. Némellyek tartoznak annak elő-menetelére : mint, a' Meg-szentelés, és El-petsételés. Egyik pedig tartozik annak tökéletes-ségre való vitelére, úgymint a' Meg-ditsőítés.

XIV. R é sz.

A' HATHATOS HIVATALROL.

1 K. *Mellyik a' Kegyelem Szövetségének első java?*

F. A' hathatós hívatal.

Rom. 8: 30. A' kiket pedig el-választott, azokat el-is hívta.

2 K. *Hányszéle Hívatalról emlékezik az Írás.*

F. Kétféléről : Közönséges és kiváltképén való Hívatalról.

3 K. *Mellyik a' közönséges Hívatal?*

F. Az a' külső hívogatás, a' melly léfzen egyedül az Ige által, mind azokhoz valakik azt hallják. *Mát.*

Mat. 22: 14. Sokan vagynak a' hivatalosok, de kevesen a' Választottak. Péld. 1: 20 -- 26. és 9: 1. 's a' t.

† 4 K. Mi végre leszzen ez a' közönséges Hivatal, holott az nem mindenekben hatbatós?

F. 1. A' Kristus' érdeme véghetetlen erejének meg-mutatására.

2. A' bűnösnek maga menthetetlené való tételére.

3. A' testnek tehetetlenségének, és az Isten szabados kegyelmének gazdagságának a' Választottak előtt nyilván valóvá tételére.

5 K. Mitsoda a' hathatós hivatal?

F. A' Szent Léleknek első kegyelembéli munkája, mellyel az el-választott bűnös, az Igének hirdetése által arra indíttatik, hogy a' maga jelen való állapotjának meg-változtatásáról valójában gondolkodjék.

1 Péter. 2: 9. A' ki titeket a' setétségéből az ő tsudá'atos világosságára hívott. Luk. 15: 17, 18.

6 K. Mi á'tal leszzen a' hathatós Hivatal?

F. Együtt az Ige és a' Szent Lélek által.

† 7 K. Miért nem leszzen csak az Ige által?

F. Mert az Ige a' Lélek nélkül meg-
óló Betű. Esa.

Esa. 53: 1. Kitsoda hiszen a' mi prédikállásunknak? és az URnak karja kinek jelenik meg.

† 8 K. Miért nem leszzen csak a' Lélek által?

F. Mert a' Lélek ez Hivatalban külömbben nem, hanem az Ige által munkálkodik.

Esa. 59: 21. És én vélek ilyen Szövetséget szerzek, azt mondja az UR: Az én Lelkem melly te benned vagyon, és az én beszédim mellyeket adtam a' te szádba, el-nem távoznak a' te szádtól, és a' te magodnak szájától, es a' te magodnak magvának szájától, azt mondja az UR, mostantól fogva soha örökké. 'Sid. 4: 12. Jér. 23: 29.

† 9 K. Hány grádusokat lehet a' hathatós Hivatalban meg-külömböztetni?

F. Négyet.

1. A' Hallást, avagy a' Kegyelemnek külső eszközeivel való élest.

Róm. 10: 14. Mimódon hiszenek abban, a' ki felől nem hallándanak? mimódon hallanának pedig prédikálló nélkül?

2. A' Figyelmezést, a' melly a' lelki-esméretnek az igazságról való meggyőztetésével szokott egyben kötötni.

Tsel. 16: 14. Egy Afzszonyi-állat pedig kinek Lid a vala neve, ki Thiatirának városában bárosny-árros vala, Istenfélő, a' mi tanításunkat hallgatá kinek az UR meg-nyíta szívet, hogy figyelmezne azokra a' mellyeket Pál mond vala. 3.

3. A' Meg-világosítást, mikor az értelem az idvességes igazságokat, más tekintetben téfzi maga eleibe, hogy sem mint annakelőtte.

Efés. 1: 17, 18. Hogy a' mi URunk Jésus Krístusnak Istene, a' dicsőségnek amaz Atyya, adja néktek a' böltségségnek és a' jelentésnek Lelkét az ő esméretiben. És a' ti elméiteknek megvilágosított szemeit, hogy tudhassátok meg, mi légyen az ő hivatalának reménysége. 's a' t.

4. A' Vonást, avagy az akaratnak első hajlandóságát az igazságnak szeretetre.

Ján. 6: 44. Senki nem jöhet én hozzám, hanem ha az Atya, a' ki engem' el-botsátott, vonán'ja azt.

† 10 K. Mitsoda külömbség vagyon e' grádusok között?

F. A' két első tartoznak a' közönséges Hivatalra, és szükséges eleve való készülétek a' hathatós Hivatalra. A' két utólsókban áll pedig a' hathatós Hivatal, és így a' kegyelem munkájának első kezdete.

XV. R é sz.

A' H I T R Ő L.

1 K. Mellyik a' Kegyelem Szövetségének második java?

F. A' Hit.

Efés.

Efés. 2: 8. Kegyelemből tarttatatok meg, hitnek általa, és ez nem ti töletek vagyon, Isten' ajándéka ez.

2 K. Mitsoda a' Hit?

F. Az a' munkája az Isten Lelkének a' lélekben, melly által az idvességre el-hívattatott bűnösnek akaratja hathatósan hajtatik, a' Krístusnak mint az élet és igazság okának, egyedül és egészlen való bé-vételére.

3 K. Minek kell meg-előzni a' Hitet?

F. Az idvességes igazságoknak értelemmel való meg-esmérésének.

[Róm. 10: 14. Lásd oda fellyebb.]

4 K. Hol találhatjuk egy summában azokat az igazságokat, a' mellyeket binnünk kell?

F. Az Apostoli Hitnek ágazatiban.

5 K. Miben áll a' Hitnek tulajdonképen való munkája?

F. A' Krístusnak mint az élet és igazság egyedül való okának bé-vételében.

Ján. 1: 12. Valakik pedig őtet bé-vévék ada azoknak illy méltóságot, hogy Isten' fiai lennének, azoknak a' kik az ő Nevében hisznek. Kol. 2: 6. 1. Ján. 5: 9-11.

6 K. Miképen kell bé-venni a' Krístust?

F. Egyedül és egészlen.

7 K.

7 K. *Mit téstzen ez: A' Kristust egyedül bé venni?*

F. A' maga, és minden egyéb teremtett dolgoknak meg-tagadásával, embernek az ő idvességét egyedül a' Kristusban keresni.

† 8 K. *Miben áll az embernek maga meg-tagadása?*

F. 1. Hogy az Istent a' Kristusban magánál nagyobbra betsülje.

2. Hogy az idvességet önnön-magában ne keresse.

3. Hogy kész legyen a' Kristusért a' maga életét le-tenni.

† 9 K. *Miben áll a' minden teremtett dolgoknak meg-tagadása?*

F. 1. Hogy az ember az Istennek kegyelmét, melly vagyon a' Kristusban, minden teremtett dolgoknál nagyobbra betsülje.

2. Hogy az ő idvességét semmi teremtett dolgokban ne keresse.

3. Hogy kész legyen a' Kristusért minden teremtett dolgok nélkül el-lenni.

10 K. *Mit téstzen ez: A' Kristust egészen bé-venni?*

F. A'

F. A' Kristust minden tiszteire nézve, és így mint Prófétát, Fő-Papot, és Királyt bé-venni.

11. K. *Mikor vétetik-bé a' Kristus mint Próféta?*

F. Mikor az ember ő tőle kíván bel-öképen taníttatni.

12 K *Mikor vétetik-bé a' Kristus, mint Fő pap?*

F. Mikor az ember az ő áldozatja által kíván az Isten előtt meg-igazúlni.

13 K. *Mikor vétetik-bé a' Kristus, mint Király?*

F. Mikor az ember alája adja magát a' Kristus akaratjának, az ő általa való igazgattatásra.

14 K. *Mitsoda dolog köttetett tehát egyben mindenkor, a' Kristusnak ilyen bé-vételével?*

F. Ez, hogy az ember a' Kristusnak, magát egészen által-adja.

15 K. *Vagynak-é a' Hitnek-is grádusi?*

F. Vagynak: Mert kezdetiben gyenge a' Hit, elő-meneteliben lesz erősztán erős Hitté.

Róm. 1: 17. Mert az Istennek igazsága az által jelentetik meg, hitből hitben, miképen meg vagyon írva: Az Igaz hitből él.

† 16 K. *Mi tartozik a' gyenge Hitré?*

F. Két

F. Két dolog.

1. Az Istenben való idvességnek a' Krisztus által való buzgó kívánása.

'Sólt. 63: 2. Én Istenem, én erős Istenem vagy te, jó reggel kereslek tégedet, az én lelkem szomjúhoz tégedet, kíván tégedet az én testem, a' puszta, szomjúhozó, és víz nélkül való földön. *Sólt. 42: 2, 3. Már. 5: 6.*

2. A' Krisztushoz való folyamodás.

Péld. 18: 10. Erős torony az URnak Neve, ahoz folyamodik az igaz, és bátorságos léfzen.

† **17 K.** *Elégedendő é ez a' gyenge Hit az idvességre?*

F. Ugy vagy: tsak hogy az ember abban szüntelen a' Hitnek erősségére igyekezzon.

Ésa. 42: 3. A' meg-repedezett nádat meg-nem rontja, és a' füstölgo gyertya-belet meg-nem óltja.

Márk. 9: 24. A' gyermeknek Attya pedig azonnal kiáltván, könyhúllatással monda: Hiszek URam! Légy segítség az én hihetlenségemnek.

† **18 K.** *Mi kívantatik az erős Hitre?*

F. Ismétlen két dolog.

1. A' Krisztusnak meg-fogása, melly által az ember mind azokat a' jókat, valamellyeket a' Krisztus meg-szerzett, tellyes bizonyossággal magára szabja,

Ésa.

Ésa. 27: 5. Avagy meg-foghatja é valaki az én erőmet, hogy én velem békeséget szerezzen, és velem meg-békéljen. *Jób. 19: 25. 2 Tim. 1: 12. Sid. 11: 1. Ésa. 12: 2.*

2. Az Istenben való fiúi bizodalom, ő reá való támaszkodás, és ő benne való meg-nyugovás.

Sid. 10: 35. Ne vessétek-el annakokáért a' ti bizodalmatokat, mellynek nagy jutalom fizetése vagyon. *Róm. 8: 38, 39.*

19 K. *Mennyire szükséges a' Hit?*

F. Tanítja azt a' mi Idvezítõnk.

Ján. 3: 36. A' ki hiszen a' Fiúban, vagyon annak örök élete; a' ki pedig nem hiszen a' Fiúnak, nem látja az életet, hanem az Istennek haragja marad rajta. *'Sid. 11: 6.*

XVI. R é sz.

AZ UJJÁ - SZÜLETÉSÉRŐL.

1 K. *Mellyik a' Kegyelem Szõvetségének barmadik java?*

F. Az Ujjá-születés.

Ézék. 36: 26. És adok néktek, új szívet, és új lelket adok belétek, és el-vélszem a' kő-szívet a' ti testetekbõl, és adok néktek hús-szívet.

2 K. *Mi értetik az Ujjá-születésen?*

F. A' meg-térésnek első kezdete, avagy a' Szent Léleknek az a' munkája a' Lélekben, melly által az ember

D

hatha-

hathatósan el-változik, és a' Sátánnak szolgájából Istennek fiává lesz.

3 K. *Kitroda az Ujjá-születésnek oka?*
F. Az Isten.

1 Péter. 1: 3. Áldott légyen az Isten, és a' URunk Jésus Kristusnak Attya, ki az ő nagy galmasságából, újonnan szült minket az élő reményiségre, a' Jésus Kristusnak halálból való fel-támadásának általa. Ján. 1: 13.

Kiváltképen pedig a' Szent Lélek.
Ján. 3: 5. Bizony bizony mondom néktek, ha valaki nem születendik viztől és Szent Lélektől, nem mehet-bé az Istennek országába.
Tiz. 3: 5.

4 K. *Mitroda eszközökkel él a' Szent Lélek az Ujjá-születésben?*

F. Az Évangyéliomnak beszédével.
1 Péter. 1: 23. Mivelhogy újonnan születtek nem rothadandó magból, hanem rothadandó nélkül való magból, az élő és örökké meg-maradandó Istennek beszéde által.

5 K. *Miben áll az Ujjá-születésnek természet?*

F. A' gonoszból jóvá való hathatóságos és tellyes el-változásban.

6 K. *Hányrészei vagynak ennek az el-változásnak?*

F. Kettő: A' gonosztól való el-vezetés, és a' jóra való által-menetel.

Ésa. 1: 16, 17. Mosódjatok meg, tisztuljatok meg, és

tok-meg, vigyétek-el az én szemeim elől a' ti tselekedeteiteknek gonofzságát, szünjete meg a' gonofzságnak tselekedetétől. Tanúljatok jól tselekedni, igyekezzetek az igazságra. Solt. 34: 15. Tsel. 26: 18.

7 K. *Miképen szoktanak másképen az Ujjá-születésnek ezek a' részei nevezeterni?*

F. Az O ember meg-öldöklésének, és az Uj ember meg-elevenítésének.

8 K. *Miben áll az O embernek meg-öldöklése?*

F. 1. A' bűnön való igaz szomorúságban.

2. Kór. 7: 10. Mert az Isten szerént való bánat, idvességre való meg-térést szerez, mellyet soha az ember meg-nem bán, de e' világi bánat halált szerez. Jer. 31: 19. Jóel. 2: 13.

2. A' bűnöknek valóságos gyűlölésében.

Amós. 5: 15. Gyűlöljétek a' gonoszt és szeresétek a' jót és szolgáltassatok a' kapukban igaz ítéletet, talám meg-kegyelmezz a' Seregeknek URa Istene, a' Jósef maradékinak. Róm. 12: 9.

9 K. *Miben áll az Uj embernek meg-elevenítése?*

F. 1. Az Isten' Törvényében való gyönyörködésben.

Róm. 7: 22. Gyönyörködöm az Isten' törvényében a' belső ember szerént.

2. Arra való igyekezetben, hogy az ember az Istennek parantsolati szerént éljen.

Sólt. 119: 4, 5. Te parantsoltad URam, hogy a' te parantsolatidat igen meg-örizzük. Vajha igazgattatnának az én útaim, a' te parantsolatidnak meg-örizésére!

10 K. *Mennyire terjed-ki ez az el-változás?*

F. Az egész emberre. *1 Thes 5: 23*, mert az ő) Értelme meg-világosíttatik, Akaratja meg-szenteltetik, Indulati rendben vétetnek, Testének tagjai igazságnak fegyveréül állíttatnak.

† 11 K. *Miért neveztetik ez az elváltóság Újjá-születésnek?*

F. Mert nagy hasonlatossága van ennek a' természetű születéssel, ugyan-is:

1. Ebben az el-változásban a' bűnös minden munkásság nélkül van, és szintén úgy nem munkálkodhatik ő ebben, mint a' kised az ő születésében.

Éfés. 2: 5. Mikor a' vétkekben meg-hóltunk volna, minket-is együtt meg-elevenített a' Kristussal.

2. Nagy fájdalommal mégyen ez-is végben, valamint a' természetű születés.

Ésa. 43: 24. Szolgáltattál engemet a' te bűnoddal, fárasztottál engemet a' te hamissággal. *Már. 18: 8, 9.*

3. Ez által új élet szereztetik a' Lélekben. *Gal.*

Gal. 2: 20. A' Kristussal együtt meg-feszítetteim. Élek pedig többé nem én, hanem él én bennem a' Kristus, és a' melly életet most élek a' testben, az Isten' Fiában való hit által élem, ki szeretett engemet, és adta ömagát én értem.

12 K. *Miképen leszén már ez az elváltóság?*

F. Egyszersmind.

† 13 K. *De meg-esmértetik-e mindzmkor azonnal?*

F. Nem mindenkor: Mert az Isten ebben a' munkában külömb-külféle módon dolgozik, a' melly módokat nem lehet meg-határozni.

† 14 K. *De mikor szokott az Újjá-születésnek kezdete leg-ritkosabb lenni?*

F. Mikor a' bűnös gyermekségétől fogva az Istenhez vonattatik.

† 15 K. *Mikor szokott ellenben leg-könnyebben meg-esmértetni?*

F. Mikor az ember elsőben egy ideig vakságban és nagy bűnökben élt, és azokból hirtelen ki-ragadtatik.

Tsel. 9: 3, 4, 5, 6. És mikoron menne közelge te Damaskushoz, és nagy hirtelenséggel menyei világosság környül-vévé őtet. És mikor a' földre le-esett volna, halla szózatot, melly ezt mondja vala néki: Saul, Saul mit kergetsz engemet? És monda: Kicsoda vagy URam? Az UR pedig monda: Én vagyok a' Jépus a' kit te

kergetsz. Nehéz néked az őszton ellen rugódoz-
nod. És az felelvén és rettegven monda:
URam mit akarsz hogy tselekedjem.

† 16 K. *Lehet-e a' bűnös igazán Ujjá-
születtetett, úgy mindazáltal, hogy azt maga
ne tudja?*

B. Lehet: vagy mikor az idvességes
igazságokban eléendő tudománya és
esmérete nintsen, vagy mikor nehéz kí-
sértetekben, vagy Istenhez való hűség-
telenségben, és testi bátorságban esik.

17 K. *Mennyire szükséges az Ujjá-szü-
letés?*

F. Annyira, hogy a' nélkül az Isten-
nek országát nem láthatni.

Ján. 3: 3. Bizony bizony mondom néked:
Ha valaki újonnan nem születendő, nem lát-
hatja az Istennek országát.

† 18. K. *Mitsoda eszközök által kell a'
bűnösnek az Ujjá-születésnek munkáját
elő-mozdítani?*

F. 1. Hogy az ő nyavalyás állapot-
ját, a' mellyben volt Ujjá-születése előtt,
gyakorta szemei előtt forgassa.

2. Hogy az Istennek szüntelen kö-
nyörögjön.

3. Hogy a' Kegyelemnek eszközei-
vel szorgalmatosan éljen.

4. Hogy a' tetemes és Pogányi vét-
kektől magát meg-őrizze. 5.

5. Hogy az Ujjá - születettekkel való
társalkodást keresse és gyakorolja.

XVII. R é sz.

A' MEG-IGAZÍTÁSROL.

1 K. *Mellyik a' Kegyelem Szövetségé-
nek negyedik java?*

F. A' Meg-igazítás.

Jér. 31: 34. Mert meg-kegyelmezek az ő
álnokságoknak, és az ő bűnökről többé meg-
nem emlékezem.

2 K. *Mitsoda a' meg-igazítás?*

F. Az Istennek az a' Kegyelembé-
li munkája, melly által a' bűnös az I-
stennek ítéletiben, fel-szabadíttatik
minden bűne alól, és az örök életnek el-
veszett jussába ismét visszfa-állíttatik,
a' Jésus Kristusnak igazságáért.

3 K. *Mitsoda tselekeszi ezt a' Meg-iga-
zítást?*

F. Az Atya Isten.

† 4 K. *Miért az Atya?*

F. Mert ő, mint leg-főbb Birót
úgy jelentette-ki magát a' Kegyelem-
nek munkájában.

2 Kór. 5: 19. Mert az Isten a' Kristusban vala,
ki meg-békéltette magával e' Világot, nem tu-
lajdonitván nékiek az ő bűneiket, és adta nekünk
e' meg-békéltetésnek beszédét. Dán. 7: 9, 10.

5 K. *Az olyan ember a' ki meg-igazítatik, miképen gondoltatik az Istennek ítélésiben?*

F. Mint bűnös.

Róm. 4: 5. Annak a' ki nem munkálkodik, hanem hiszen abban a' ki meg-igazítja a' hitetlen embert, tulajdoníttatik az ő hite igazság gyanánt. Mát. 9: 12, 13.

6 K. *De mitsodás bűnösnek gondoltatik?*

F. Mint el-választatott, el-hívattott, és meg-térő bűnös.

Róm. 8: 33. Kitsoda vádolja az Istennek választottit? Az Isten az a' ki meg-igazít.

Róm. 8: 30. A' kiket pedig el-választott, azokat el-is hívta, és a' kiket el-hívott, azokat meg-is igazította.

Luk. 18: 13, 14. A' Publikánus pedig távol állván, nem akarja vala szemeit-is az égre fel-emelni, hanem veri vala melyét, mondván: Isten légy irgalmas nékem bűnösnek. Mondom néktek: Alá-jöve ez, az ő házához meg-igazíttatva.

7 K. *Hány dolgokban áll a' Meg-igazítás?*

F. Két dolgokban.

1. A' bűnők alól való fel-szabadításban.

2. Az örök életre való jusnak adásában.

Dán. 9: 24. Hetven hetek végeztettek a' te Néped felől, és a' te Szent Városod felől, hogy vége szakadjon a' gonofságnak, és bé-petsélt-

tes-

essék a' bűn, és hogy ki-tisztíttassék a' hamisság, és az örök igazság meg-hozattassék. Solt. 32: 1, 2. Róm. 5: 8-10.

8 K. *De miképen igazíthatja-meg az Isten az embert, a' ki eddig bűnös volt?*

F. Szükség hogy másnak igazsága járuljon ide.

9 K. *Mitsoda igazság az?*

F. Az az igazság, mellyet a' Krisztus szerzett az ő tökéletes engedelmességével.

Jér. 23: 6. Ez az ő Neve, mellyel nevezik őtet: Az UR mi igazságunk. Róm. 3: 25.

10 K. *De miképen igazíthat-meg a' bűnös, a' Krisztus' igazsága által?*

F. Az Istentől tulajdoníttatik az őnéki.

Róm. 4: 3. Mert mit mond az Irás? Hűn Ábrám Istennek, és tulajdoníttaték néki igazságára.

† 11 K. *Miképen lesz ez a' tulajdonítás?*

F. A' mi gonofzt a' bűnös tselekedett, úgy ítéltetik, mintha a' Krisztus tselekedte volna, és a' mit a' Krisztus tselekedett és szenvedett, mintha a' bűnös tselekedte és szenvedte volna.

2. Kór. 5: 21. Mert az Isten azt a' ki bünt nem ruá vala, tévé mi érettünk bűnné, hogy mi lennénk Isten' igazsága ő benne.

12 K. *Mi által részesül a' bűnös ebben a' Meg-igazításban?*

D 5

F. Egy-

F. Egyedül a' Hit által.

Róm. 3: 28. Annakokáért ezt mondjuk bizonyosképen: hogy az ember meg-igazúl hitnek általa, a' törvénynek tselekedeti nélkül.

13 K. Hát a' Jó-tselekedeteknek vagyon-e valami helyek ebben a' Meg-igazításban?

F. Tellyességgel semmi nints.

Gal. 3: 11. Hogy pedig a' törvényben senki nem igazúl - meg Istennél, nyilván nagyon. Mert az igaz hitből él. Róm. 11: 6. Solt.

143: 2. Ésa. 64: 6.

† 14 K. Vagynak-e grádusi a' Meg-igazításnak-is?

F. Vagynak.

Jel. 22: 11. A' ki igaz, igazíttassék-meg ezután-is, és a' ki szent, ezután-is szenteltessék-meg.

† 15 K. Mitsoda grádusit kell szükségesképen meg-külömböztetni a' Meg-igazításnak?

F. Külömbőség nagyon a' Bűnösnek meg-igazíttatása, és az igaznak meg-igazíttatása között.

† 16 K. Mitsoda külömbőség nagyon e' kettő között?

F. Amaz (a' Bűnösnek meg-igazíttatása) léfzen egyedül a' Krisztus' igazságában való hit által. Ez pedig (az igaznak meg-igazíttatása) az elsőnek közelebb való meg-bizonyítása, és ebben immár a' jó-tselekedetek-is mint jelek

jelek bé-foglaltatnak. Az elsőről (a' Bűnösnek meg-igazíttatásáról) tanít szent Pál, a' másodikról pedig (az igaznak meg-igazíttatásáról) szent Jakab.

XVIII. R é sz.

A' MEG-SZENDELÉSROL.

1 K. Mellyik a' Kegyelem Szövetségének örök java?

F. A' Meg-szenDELÉS.

Ezék. 36: 27. És az én Lelkemet adom belétek, és tselekezem, hogy az én parantsolatimban járjatok, és az én ítéletimet meg-örizzétek, és meg-tselekedjétek azokat.

2 K. Mitsoda a' Meg-szenDELÉS?

F. A' Meg-térésnek elő-vitele, a' vagy olyan munkája az Isten Lélekének a' lélekben, melly által az Istennek Szövetséges híve, az ő bűneiből jobban-jobban meg-tisztíttatik, és a' jóra alkalmasabbá tétetik.

'Sid. 12: 14. Kövessétek a' békeséget mindenekkel, és a' szent életet, melly nélkül senki nem látja az URat.

3 K. Mitsoda külömbőség nagyon a' Meg-igazítás és a' Meg-szenDELÉS között?

F. A' Meg-igazítás el-vészti a' bűnnek büntetésre kötelező erejét, a' Meg-szenDELÉS pedig annak motskát.

4 K. El-választatnak-e ezek a' jók egymásról?

F. Semmiképen nem.

1 Kór. 6: 11. Ilyenek vóltatok pedig némelyek, de meg-mosattattatok, meg-szenteltetek, meg-igazítottatok az UR Jésusnak Nevében, és a' mi Istenünknek Lelke által.

5 K. Hány részei vagnak a' Meg-szenelésnek?

F. Két részei.

1. A' bűnnek maradványinak tovább-tovább való meg-fojtása, és ki-irtása.

2. Az újabb engedelmességre alkalmasabbá való tétel.

Tit. 2: 11, 12. Meg-jelent az Istennek amaz idvezítő kegyelme minden embereknek. Melly minket tanít, hogy meg-tagadván a' hitetlenséget, és e' világi kívánságokat, mértékletesen, igazán, és szentül éljünk e' jelen-való világban. 2 Kór. 7, 1. Éfés. 4: 22-24.

6 K. Mi által fojtatnak-meg a' bűnnek maradványi?

F. A' lelki-hartz által, a' mellyet szüntelen kell viselni a' Híveknek.

Gal. 5: 17. Mert a' test a' lélek ellen törekedik, a' lélek pedig a' test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy azokat ne tselekedhessétek, a' mellyeket akartok. 2. Tim. 2: 3. Sid. 12: 1-4. Róm. 6: 15-19.

7 K.

7 K. Kitsodák ellen viselik a' Hívek ezt a' hartzot?

F. Az Ördög, e' Világ, és leginkább a' magok Testek és vérek ellen.

8 K. Mitsoda fog yverrel?

F. Vigyázással és Imádsággal.

Mát. 26: 41. Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek, a' lélek kész, de a' test erőtlén. Éfés. 6: 10-18.

9 K. Miben áll az új engedelmességre alkalmasabbá való tétel?

F. Hogy az ember önnön-magát minden Jó-tselekedetekben szorgalmasan gyakorolja.

Tit. 2: 14. Ki adta ő magát mi éretünk, hogy meg-váltana minket minden hamisságtól, és tisztítana magának kiváltképen való Népet, jó-tselekedetekre igyekezőt.

10 K. Mi tartozik a' Jó-tselekedetre?

F. 1. Kell annak lenni igaz Hitből.

Róm. 14: 23. Minden a' mi hitből nintsen bűn az. 2. Az Istennek dicsősége.

1 Kór. 10: 31. Akár esztek, akár isztok, akár mit tselekedtek, mindeneket az Isten' dicsőségére miveljete.

3. Az Istennek Törvénye szerént.

Esa. 8: 20. A' Törvényre és annak tanítására hallgassatok. Valaki nem szólánd annak beszéde szerént, nem lészén annak világossága.

11 K. Mitsoda az Istennek Törvénye?

D 7.

Az

E. Az embernek külső és belső minden tselekedeteinek finór mértéke, a melly szerént kell néki élni és megtéltetni.

12 K. *Mitsoda az Isten' Törvényének summája?*

E. Az Istennek és Felebarátunknak szeretete.

Mát. 22: 37-40. Jésus pedig monda néki: Szeressed a' te URadat Istenedet, tellyes szívedből, tellyes lelkedből, és tellyes elmédből. Ez az első és nagy parantsolat. A' második pedig hasonlatos ehhez: Szeressed felebarátodat mint te magadat. E' két parantsolatoktól függ az egész Törvény és a' Próféták' irások.

13 K. *Mit téfszen az Istent szeretni?*

E. 1. Az Istent mindeneknek feletbetsülni. 2. Az ő véle való egyességet kívánni. 3. Az ő tetszése szerént élni. 4. Az embernek magát az Istenben gyönyörködtetni.

14 K. *Miképen kell az Istent szeretni?*

E. Tellyes szívből, tellyes lélekből, tellyes elméből, és minden erőből.

15 K. *Mitsoda a' mi Felebarátunk?*

E. Minden emberek; még a' mi elenségeink-is. Leg-inkább pedig az Istennek fiai.

16 K.

16 K. *Miképen kell a' mi Felebarátunkat szeretnünk?*

E. Ugy mint mi-magunkat.

17 K. *Miben áll az igaz Felebaráti szeretet?*

E. Hogy az ember igyekezze annak lelkét az Istennel való egyességre vinni.

18 K. *Hol találjuk egy summában az Isten' Törvényében parantsoltatott kiváltképen való tiszteket?*

E. A' Tiz-Parantsolatokban.

19 K. *Meg-lehet-e tartani ezt a' Törvényt ebben az életben tökéletesen?*

E. Nem.

Jak. 3: 2. Sokakban meg-esünk mindnyájan.

1 Ján. 1: 8. Ha mondjuk hogy nintsen bűn mi bennünk, magunkat meg-tsaljuk és igazság mi bennünk nintsen.

✠ 20 K. *Miért engedi az Isten, hogy ez az erőtelenség a' Hívekben mindenkor fenn-maradjon?*

E. 1. Hogy őket a' magok szemeik előtt alázatosokká tegye.

2. Hogy őket az Isten kegyelmének szükséges vóltáról lelki-esméretekben meg-győzze.

3. Hogy ő benne a' következő életnek kívánságát fel-gerjeszse.

21 K. *Mitsoda tehát e' részben a' Híveknek tisztek?*

E.

F. Szükség hogy a' tökéletességre igyekezzenek.

Fil. 3: 12, 13, 14. Nem hogy immár el-értem volna a' tztelt, avagy hogy immár tökéletes volnék, hanem igyekezem hogyha el-érem-é, mellynek okáért-is meg-fogattattam a' Krisztus Jé-sustól. Atyám fiai, nem alítom hogy én a' tztelt még el-értem volna. Egy dolog vagyon pedig, azokat a' mellyek hátam megett vagynak el-fe-lejtven, azokra pedig igyekeztven a' mellyek elől vagynak, a' tztel felé futok, az Istennek a' Krisztus Jésusban való mennyei hivatalának jutalmának el-vételére.

† 22 K. *Mennyire mehet a' hívő ember a' meg-szentelésben?*

F. A' mennyire az Istennek ígéretei ki-terjednek, és a' mennyire más szentek-is érkeztenek.

† 23 K. *Mitsoda eszközökkel kell élni az embernek a' meg-szentelésben való nevedésre?*

F. Kiváltképen hét eszközökkel; mellyek közzül.

1. Az Isten beszédének szorgalmatos vizsgálása.

Ján. 17: 17. Szenteld-meg őket a' te igazságodban, a' te beszéded igazság.

2. A' buzgóságos Könyörgés.

1 Ján. 5: 14. És ez az Istennél való bizodal-munk, hogy valamit kérünk az ő akaratja szerént, minket meg-hallgat. Egyben vetvén ezt azzal a' mi vagyon.

1 Ibes.

1 Ibes. 4: 3. Mert ez az Istennek akaratja, a' ti meg-szenteltetéstek.

3. A' Krisztusra, és kivált az ő életének, és tselekedeteinek példájára szüntelen való nézés.

'Sid. 12: 2. Néztven a' hitnek Fejedelmére és el-végezőjére, a' Jésusra, ki az ő előtte való öröm helyében szenvedett keresztet, a' gyalá-zatot meg-útálván, az Isten székének jobbára ült.

4. Az embernek a' Szent Léleknek munkálkodása alá való egész maga ajánlása.

1 Ibes. 5: 19. Az Istennek lelkét meg-ne-óltátok.

5. Az Istennel való Szövetségnek gyakor meg-újítása.

'Sólt. 119: 106. Meg-esküdttem, és meg-ál-lom, hogy meg-tartom a' te igazságodnak tör-vényit.

6. Az embernek mindennapi maga meg-próbálása.

'Sólt. 119: 59. Meg-gondolom az én útá-mat, hogy fordítsam az én lábaimat, a' te bi-zonyságidra.

7. A' Szentekkel való szorgalmatos társalkodás.

'Sid. 3: 13: Intsétek egymást minden na-pon, míg neveztetik a' mai nap, hogy valaki ti közzületek meg-ne keményíttessék, a' bűnnek tsalárdsága által.

† 24 K.

† 24 K. Mellyik a' leg-kiváltkepen való eszköz?

F. A' Könyörgés.

Mát. 7: 7. Kérjétek és meg-adatik tinéktek, keressétek és meg-találjátok, zörgessetek és megnyittatik néktek. Luk. 11: 13. Jak. 4: 2.

25 K. Minéműnek kellenni a' Könyörgésnek?

F. Kell annak lenni.

I. Alázatosságban.

1 Mós. 18: 27. És felelvén Ábrahám monda: Im' most kívánnék szólani az én URamnak, noha én por és hamu vagyok.

2. Figyelmetességgel.

Préd. 5: 2. Ne gyorsalkodjál a' te száddal, és a' te elméd ne siessen valamit szólni Isten előtt, mert az Isten a' mennyekben vagyon, te pedig e' földön. Sólt. 57: 8.

3. Tökéletességgel.

Sólt. 38: 10. URam te előtted vagyon minden én kívánságom, és az én nyögésem te előtted el-nem rejtett.

4. Hitben.

Mát. 21: 22. És valamit kéréndetek könyörgétekben, ha hijéndetek, el-vészitek. Ján. 14: 13. Jak. 1: 6, 7.

5. Valósággal.

Jak. 5: 16. Igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése.

6. Meg-szűnés nélkül.

1 Tbes.

1 Tbes. 5: 17. Szüntelen imádkozzatok.

26 K. Mikért kell könyörögni?

F. Minden lelki és testi szükséges dolgokért.

27 K. Hol találjuk azoknak rövid summáját?

F. Az URi Imádságban.

XIX. R é sz.

AZ EL-PETSÉTELÉSROL.

1 K. Mellyik a' Kegyelem Szörvetségének barodik java?

F. Az El-petsételés.

2 Kór. 1: 21 22. A' ki pedig minket meg-erősít a' Kristusban, ti veletek egyben, és a' ki minket meg-kent az Isten az. Ki meg-is petsételt minket, és adta a' Léleknek zálogját a' mi szíveinkben.

2 K. Mitsoda az El-petsételés?

F. Az Isten Lelkének az a' munkája, melly által a' hívők a' Kegyelemnek állapotjában állhatatosan meg-öriztetnek, és erről az őrizetről a' magok lelkekben bizonyosokká tételnek.

3 K. Hány részei vagynak az El-petsételésnek?

F. Kettő: 1. Az állandó Meg-örizés.

2. Arról bizonyossá való létel.

4 K. Meg-öriztetnek - é tehát a' Hívek állandóképen az Istennek kegyelmében?

F. Ugy

F. Ugy vagy: És erre nézve jobb az ő állapotjok, mint volt Ádámnak állapata az eset előtt.

Ésa. 54: 10. Mert a' hegyek meg-indúlnak, és a' halmok meg-rendülnek; az én irgalmasságom pedig te-tőled el-nem távozik, és az én békeségemnek Szövetsége meg-nem tántorodik, azt mondja a' te könyörülő URad.

† 5 K. *Miből foly a' Híveknek állandó meg-őriztetések?*

F. A' tellyes Szent Háromságnak a' kegyelemnek dolgában való munkálkodásából.

† 6 K. *Miképen foly az Atyának munkálkodásából?*

F. I. Mert ő a' Híveket öröktől-fogva el-választotta.

Mát. 24: 24. Mert hamis Krisztusok és hamis Próféták támadnak, és nagy jeleket és tsudákat téfznek, úgy annyira hogy el-hiessék ha lehetne, a' Választottakat-is.

2. Mert ő azokat a' maga Fiának ajándékozta,

Ján. 10: 29. Az én Atyám, a' ki azokat adta nékem mindeneknél nagyobb, és senki azokat ki-nem ragadhatja az én Atyám' kezéből.

3. Mert ő a' Híveknek őrizetire a' maga Isteni erejét fordítja.

1 Pét. 1: 5. Kik Istennek erejétől őriztetettek
hit

hit által az idvességre, melly meg-készítettet, hogy meg-jelenjék az utolsó időben.

† 7 K. *Miképen foly a' Fiúnak munkálkodásából?*

F. I. Mert a' Fiú a' Hívekért szenvedett.

Sid. 10: 14. Mert egyetlen egy áldozatjával tőkélletessékké tette mind örökké azokat a' kik meg szenteltetnek.

2. Mert ő érettek esedezik.

Sid. 7: 25. Minekokáért meg-is tarthatja mindenestől-fogva azokat; a' kik ő általa járúlnak Istenhez, mert mindenkoron él, hogy esedezzék ő érettek.

3. Mert a' Hívek ő véle szorosán egyesítetttek.

Mát. 16: 18. Én-is mondom néked: Te Péter vagy, és ezenn a' kősziklán építem-fel az én Anyaszentegyházamat, és a' pokol' kapui nem vehetnek azonn diadalmat.

† 8 K. *Miképen foly a' Szent Léleknek munkálkodásából?*

F. I. Mert a' Szent Lélek a' Hívekkel állhatatosan meg-marad.

Ján. 14: 16. Én kérem az Atyát, és más Vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mind örökké.

2. Mert az az élet, a' mellyet ő az újjá-születés által a' Hívekben munkálkodik, az örök életnek kezdete.

Ján.

Ján. 4: 14. Valaki ijándik abban a' vízben; a' mellyet én adok nékie, meg-nem szomjúhozik örökké, hanem az a' víz, mellyet én adok nékie, léfzen ő benne, örök életre forró víznek feje.

2. Mert a' Szent Lélek a' Híveknél, a' mennyei örökségnek záloga.

Efes. 1: 14. Ki a' mi örökségünknek záloga, míg a' tellyes szabadságban helyezettettünk, az ő ditsőségének ditséretire.

9 K. *Lehet-e a' Híveknek ebben az életben, erről az örízetről tellyes bizonyosságok?*

E. Ugy vagyon.

Róm. 8: 38, 39. Mert én bizonynyal el-hitem, hogy sem halál, sem élet, sem Angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelen-valók, sem következendők. Sem magasság, sem mélység, és semmi egyéb teremttállat, el-nem szakaszthat minket az Istennek szerelmétől, melly vagyon a' mi URunk Jésus Krisztusban.

† 10 K. *Hányféle ez a' Bizonyosság?*

E. Kétféle: Közben-vetés által, és Közben-vetés nélkül való.

† 11 K. *Miben áll a' Közben-vetés által való bizonyosság?*

E. Mikor az ember a' hitet, és a' Léleknek egyéb gyümöltseit magában találván, abból ki-hozza, hogy ő a' mennyországnak örököse.

1 Ján. 5: 10, 11. A' ki hiszen az Istennek Fiában, vagyon bizonyága őmagában. A' ki

nem

nem hiszen az Istennek, hazuggá tette őtet, mert nem hitt a' bizonyság-tételnek, mellyet tett Isten az ő Fia felől. Ez pedig a' bizonyság-tétel, hogy örök életet adott minékünk az Isten, és ez az élet az ő Fiában vagyon.

Róm. 8: 17. Hogyha fiak, tehát örökösök is, Istennek örökösi, a' Krisztusnak pedig örökös társai.

1 Ján. 3: 21, 22. Szerelmesim, ha a' mi szívünk minket nem vádol, bizodalunk vagyon az Istennél. És valamit kéréndünk el-vefszük ő tőle, mert az ő parantsolatit meg-tartjuk, és a' mellyek néki kedvesek azokat tselekeszszük.

12. K. *Miben áll a' Közben-vetés nélkül való bizonyosság?*

E. A' Léleknek 'fengéiben, a' mellyek a' Hívekkel azoknak vígasztalásokra és bátorításokra közölternek.

Róm. 8: 23. Nem tsak azok pedig, hanem mi is, kik a' Léleknek 'fengéjét vetjük, mi magunk, mondom, magunkban fohászokodunk, a' fiúságot várván, tudni illik a' mi testünknek tellyes váltságát.

† 13 K. *Mitsoda dolgokat lehet ezekhez a' Léleknek 'fengéibe számlálni?*

F. 1. Az UR ditsőségének világos szemlélését.

1 Kór. 2: 9. Mellyeket szem nem látott, sem a' fül nem hallott, az embernek is gondolatjába nem mentek, mellyeket az Isten készített az őtet szeretőknak. Minékünk pedig az Isten meg-jelentette azokat az ő Lelke által. *2 Kór. 3: 18.* 2.

2. Az Isten szeretetinek élő érzését.
Sólt. 34: 9. Kóftoljátok-meg, és lássátok-meg, melly igen jó légyen az UR: bődög ember az a' ki ő benne bízik.

3. A' Léleknek ezekből származó kimondhatatlan örömét.

1 Pét. 1: 8. Kit noha nem láttatok, mindazonáltal szerettek; kit noha most-is nem láttok, mindazáltal ő benne bízván örvendeztek, meg-mondhatatlan és ditsőséges örömmel.

† 14 K. *De mitsoda alkalmatosságokkal szokta az Isten, a' hívő Léleknek illy bátorságosan magát meg-jelenteni?*

F. 1. Mikor a' magok meg-tagadásában nagy grádusra mentenek.

2. Mikor az Istennel való titkos barátságos társalkodásra magokat rá szoktatták.

3. Mikor a' nehéz kísértetekben, az Istenhez való hűségben, állhatatosan meg-maradtanak.

4. A' halálnak óráján.

XX. R é sz.

A' MEG-DITSŐITÉS RÓL.

1 K. *Mellic a' Kegyelem Szövetségének betedik java?*

F. A' Meg-ditsőtés.

Róm. 8: 30. A' kiket meg-igazított, azokat meg-is ditsőtette. 2 K.

2 K. *Mitsoda a' Meg-ditsőtés?*

F. Az Istennek utolsó Kegyelembéli munkája, melly által az Istennek szövetségesi, a' Krístus által szerzett idvességnek tellyes bírásában végre bé-állítatnak.

3 K. *Hány grádusi vagynak a' Meg-ditsőtésnek?*

F. Kiváltképen kettő: Ugyan-is el-kezdődik az a' halálnak napján, és tökéletességre mégyen a' fel-támadásnak napján.

4 K. *Miképen kezdődik-el a' halálnak napján?*

F. Tsak a' Lélekre nézve.

5 K. *Meg-marad-é tehát a' Lélek a' halál után?*

F. Oh bizony meg: Mert halhatatlan.

Mát. 10: 28. Ne féljete azoktól a' kik a' testet ölik-meg, a' lelket pedig nem ölhetik-meg, hanem inkább féljete attól, a' ki mind a' lelket mind a' testet el-veztheti a' gyehennába.

Már. 22: 32, Én vagyok Ábrahámnak Istene, és Isáknak Istene, és Jákóbnak Istene. Az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene.

6 K. *Vallyon a' Választattaknak lelkeik, bé-viternek-é mindjárt a' halál után a' bődög-ségbe?*

E

F. Min

F. Minden kétség kívül.

Luk. 23: 43. Bizony mondom néked: Ma velem lélsz Paraditsomban.

2 Kór. 5: 1. Mert tudjuk mi, hogy ha a' mi földi-házunknak hajléka el-bomol, épületünk léssen Istentől, tudniillik nem kézzel tsinált házunk, hanem örökkévaló mennyben.

† 7 K. Miben fog állani ez a' kezdet szerént való bődögség?

F. 1. A' halálnak testéből való megszabadulásban.

2. A' Kristussal való tökéletes egységben.

Fil 1: 23. Kívánok el-költözni, és lenni a' Kristussal.

8 K. Hát a' testek fel-támadnak é viszonzag?

F. Oh bizonyára fel.

Ján. 5: 28, 29. El-jő az órá, mellyen mindenek, kik a' koporsóban vagynak, meg-hallják az ő szavát. És a' kik jókat tselekedtenek, ki-jőnek az életnek fel-támadására, a' kik pedig gonoszt tselekedtenek a' kárhozatnak feltámadására.

† 9 K. Honnét próbáld-meg, hogy a' Választottaknak testeik fel-fognak támadni?

F. 1. Innét: Mert a' Kristus fel-támadott.

1 Kór. 15: 20. A' Kristus fel-támadott a' halálból és azoknak a' kik el-aluttanak lett első seregének.

2. Mert

2 Mert a' Kristus nem volna tökéletes Idvezítő, ha az ő Választottinak valamely része, a' halálnak hatalmában maradna.

1 Kór. 15: 54. Minekutánna pedig e' rothadandó test öltözendik rothadatlan-ságba, és e' halandó test öltözendik halhatatlan-ságba, akkor léssen a' mi meg-irattatott: El-nyelettetett a' halál színtén a' diadalomig.

3. Mert a' Híveknek testeik, a' Szent Léleknek Templomi vóltanak.

Róm 8: 11. De ha annak Lelke lakik bennetek, a' ki fel-támasztotta a' Jésust a' halálból, ugyan az a' ki fel támasztotta a' Kristust a' halálból, meg-eleveníti a' ti halandó testeiteket-is, az ő ti bennetek lakozó Lelke által.

10 K. Mitsoda testek fognak fel-támadni?

F. Ugyan azok a' mellyek meghóltanak.

Jób. 19: 26. Minekutánna a' férgek ez én testemet meg-rágnak, és minekutánna fel-ébrednek, ebben a' testben meg-látom az Istent.

11 K. Mitsoda formában?

F. Halhatatlanul és meg-ditsőülve.

1 Kór. 15: 53. Mert szükség, hogy e' rothadandó test rothadatlan természetet öltözzön magára, és a' halandó test halhatatlanságot öltözzön magára.

1 Kór. 15: 42, 43, 44. Így léssen a' halottaknak fel-támadások. El-vetterik rothadandó test, fel-támasztatik rothadatlan. El-vettetik

gyalázatos test, fel-támasztatik ditsőséges: el-vettetik erőtelen test, fel támasztatik hatalmas. El-vettetik lelkes test, fel-támasztatik lelki test.

12 K. *Mifog következni a' fel-támasztás után?*

F. Egyetemben a' Léleknek és a' testnek tökéletes boldogsága.

13 K. *Miben fog az állani?*

F. Abban a' leg-nagyobb tökéletességben, a' mellyet az emberi természet az Istennel való egyességben elérhet.

14 K. *Mimódon jut az ember erre a' tökéletességre?*

F. Az egész emberi természet tökéletesen alkalmatossá fog tétetni az Istennek ditsóítására.

1. Az értelem az Istent, és az Istenben mindeneket tökéletesen megfog esmérni.

1 Kór. 13: 12. Mostan látunk tükör által és homályos beszéd által: de akkor szemtől szembe: Most rész szerént vagyon bennem az esméret, akkor pedig léfzen az esméret, úgy a' mint taníttatom.

2. Az akarat tökéletesen egygyé léfzen az Istennel a' szeretetben.

Ján. 17: 21. Hogy mindnyájan egyek légyenek, miképen te Atyám én bennem, és én te

ben-

benned, hogy ők-is mi bennünk egyek légyenek. 1 Ján. 3: 2.

3. A' lelki-esméret az Istennek bírásában tökéletesen fog örvendezni.

'Sid. 17: 15. Én igazságban meg-látom a' te ortzádat, meg-elégíttetem a' te ábrázatoddal midőn fel-serkenek.

4. A' test alkalmatos eszköze léfzen a' Léleknek az Istennek ditsóítására.

Fil. 3: 21. Ki el-valtoztatja e' mi alázatós testünket, hogy hasonlatos légyen az ő ditsóult testéhez, amaz ő hatalmas ereje szerént, mellynek általa mindeneket az ő birodalma alá is vethet.

14 K. *Miben fog-állani a' Választottaknak munkájok az égben?*

F. Az Istennek örökké való ditsóításában.

Jel. 5: 13. Sőt minden teremett-állat, melly mennyben, földön, föld alatt, a' tengerben és mind ezekben való állat, hallám hogy ezt mondja vala: A' Királyi-székben ülőnek és a' Báránynak áldás, tisztesség, ditsóság és hatalom örökkön örökké.

16 K. *Valljon ezt a' boldogságot nem fogják-e nagyítani annak környül-álló dolgai?*

F. Igen-is. 1. Mert annak helye léfzen az ég.

2. Abban a' társak léfzenek az Angyalok, és a' tökéletességre ment Igazak.

E 3

3. Mert

3. Mert az örökkévaló léfzen.

⁹Sólr. 16: 11. Elégséges öröm vagyok te el
lötted : és gyönyörúségek vagynak a' te job-
bod felől mindenkor.

† 17 K. Szükség-e hogy a' tökéletes
bóldogság örökkévaló legyen?

F. Ugy vagyok.

1. Mert a' mi kívánságunk örökké-
való jóban határozódik.

2. Mert másként a' leg - nagyobb
bóldogság-is nem lenne tökéletes, ha
az ember annak el-vesztésétől félfhetne.

XXI. R é sz.

A' KEGYELEM SZÖVETSÉGÉNEK
FEL - ÁLLÍTÁSÁROL.

1 K. Elég-e már a' Kegyelem Szövet-
ségének mindezeket a' ditsőséges ígérezeit tudni?

F. Nem elég: hanem szükség ezen
kívül valósággal-is, ilyen Szövetséget
az Istennel kötni.

2 K. Micsoda dolog előzi-meg ennek a'
Szövetségnek fel-állítását?

F. Ennek a' Szövetségnek ajánlása,
vagy a' hívő embernek eleibe való té-
tele, mellyet az Isten minden el-válasz-
tott bűnösnek szívében az ő Igéje
és Sz. Lelke által téfzen, a' felől, hogy
ő, olyan Szövetséget övéle kötni
akar.

Ézék. 33: 11. Élek én azt mondja az UR
Isten: Nem akarom a' hitetlen' halálát, hanem
hogy a' hitetlen ki-térjen az ő útáról, és éljen:
Térjetelek - meg, térjetelek - meg azért a' ti gonosz
útaitokról, és miért halsz meg Izrael' háza?
Ésa 55: 1, 2. 2 Kór. 5: 20.

3 K. Miben áll ennek a' Szövetségnek
valóságos fel-állítása?

F. A' Hitnek meg - egyezésében,
melly szerezte az el - választott bűnös,
ebben a' Szövetségben meg-egyez.

5 Mós. 26: 17, 18. Azt kívánád, hogy az
UR köteleznéd magat tenéked e' mai napon, hogy
légyen tenéked Istened; az ő útiban járván, és
az ő rendelését, parantsolatit, törvényt meg-
tartván, és az ő szavának engedvén. Az UR-is
azért azt kívánja, hogy köteleznéd magadat néki
e' mai napon, hogy léfzsz önéki kiváltképen való
Népe, miképen szólott tenéked; és hogy meg-ö-
rizzed minden ő parantsolatit. Sid. 4: 14 Ésa. 44: 5.

4 K. Hány részei vagynak ennek a'
meg-egyezésnek?

F. Kettő: Az Istennek Szövetséges
Istenül való el - vétele, és az el - választ-
tott bűnösnek annak akaratja alá - va-
ló maga ajánlása. Amaz (az Istennek
el - vétele) néz a' Szövetségnek ígére-
tire. Ez pedig (a' bűnösnek az Isten'
akaratja alá - való maga ajánlása) a' Szö-
vetségnek kívánságira.

Ének. 2: 16. Az én Szerelmesem enyím, 's én-is övé vagyok, ki a' liliumok között legéltet.

Ésa. 44: 23, 24. Én magamra meg-esküdttem, ki-ment az én számból az igazságnak beszéde, és meg-nem változik, minden térd nékem hajol-meg, minden nyelv én reám esküszik. Tsak az URban vagyon azt mondják én felőlem, minden igazság és erő.

5 K. *Miképen lehet tehát ezt a' Hitnek meg-egyezését, ebben az Istennel való Szövetségben gondolni?*

F. Ugy, mint a' Krisztus, és a' hívő Lélek között való lelki házasságot.

Hós. 2: 18, 19. És el-jegyzelek magamnak tégedet házas-társúl mind örökké, és el-jegyzelek tégedet magamnak igazsággal és ítélettel, kegyelemmel és irgalmassággal. És el-jegyzelek tégedet magamnak hittel, és meg-esméred az URat.

6 K. *Mikor lesz en ez a' meg-egyezés leg-elsőben?*

F. A' Hitnek kezdetiben, mihelyt a' Lélekben az idvességnek tökéletes kívánsága származik.

7 K. *Miképen kell lenni ennek a' meg-egyezésnek?*

F. 1. A' Léleknek mélységes szegénységében.

2. Színmutatás nélkül való tökéletességben.

8 K.

8 K. *Mi következik ebből a' meg-egyezésből?*

F. Ollyatén jus, melly szerezént az Isten Szövetséges hívének fiúi bátorsága vagyon a' Könyörgésben, mind azoknak az ígéreteknek az ő Szövetséges Istenétől való kívánására, valamelyekre ebben a' Szövetségben magát le-kötelezte.

Sólt. 27: 8, 9. Te helyetted mondja az én szívem: Keressétek az én ortzámat; A' te ortzádat URam keresem. Ne rejtsd-el a' te ortzádat én előlem.

I Péter. 3: 21. Nem az a' Keresztség, mellyel a' testnek szennyei el-mosattatnak, hanem a' jó lelki-esméretnek Istennel való kérdeződése, a' Jésus Krisztusnak fel-támadása által.

XXII. R é sz.

A' KEGYELEM SZÖVETSÉGÉNEK
KI. SZOLGÁLTATÁSÁNAK KÜLÖMB-
KÜLÖMB MÓDJAIRÓL.

1 K. *Valljon a' Váltságának ez a' Hívekre való szabása, a' Kegyelemnek Szövetsége által, közönséges volt-e minden időbéli Hívekkel?*

F. Ugy vagyon: E' vólt egyetlenegy út, melly által minden időbéli Hívek idvezültenek.

Tsel. 15: 11. Sőt inkább az Ur Jésus Kris-

E 5

tus-

tusnak kegyelme által hiszszük, hogy megtartunk, miképen azok - is.

2 K. Ugy de annak környúl-álló dolgai-ban, nem volt-é valamelly külömbség?

F. Volt: Mert tetszett az Istennek maga Anyaszentegyházát, az idvesség ki-szolgáltatásának külömb - külömb módjai szerént igazgatni.

'Sid. 1: 1. Minekutánna az Isten sok rendben és sokképen szólott volna régen az Atyáknak a Próféták által: ez utolsó időkben szólott nekünk az ő Fia által. Éfés. 3: 9, 10.

3 K. Hányféle az Anyaszentegyház?

F. Kétféle: Külső és belső.

4 K. Micsoda a' külső Anyaszentegyház?

F. Az igazságról külsőképen Valás-tévőknek, jókból és gonoszokból álló fokasága.

Mát. 22: 10. És ki-menvén azok a' szolgák az útakra, őszve-gyűjtének mindeneket, valaki-
ket találának gonoszokat és jókat, és bé telék a'
menyegző a' le-telepedekkel 2 Tim 2: 20, 21.

5 K. Micsoda a' belső Anyaszentegyház?

F. A' Választottaknak egész fokasága, a' kik a' Krisztusnak Igéje és Lelke által, az egész emberi nemzetség közzül, az időknek minden részeiben, az Istennel való egyességre el-hívattattak, el-választattak, és fel-vétettettek.

1 Tim.

1 Tim. 3: 15. Ha pedig későn menéndek: hogy meg-tudhassad ezekből mi módon kelljen az Isten' hazában forgolódni, melly az élő Istennek Anyaszentegyháza, őszlopa és erőssége az igazságnak.

6 K. Hányféle a' belső Anyaszentegyház?

F. Kétféle: Vitézkedő és Győzedelmeskedő.

† 7 K. Miért neveztetnek az Istennek a' maga Anyaszentegyházában való útai Házi-igazgatásnak Oeconomianak?

F. 1. Mert az Isten a' maga Anyaszentegyházát mint valamelly kegyelmes tselédes-Gazda igen szelíd és kedves módon igazgatja.

2. Mert az Isten éppen úgy bánik a' maga Anyaszentegyházával, mint a' jó tselédes-Gazda az ő háza-népével, azoknak külömböző idejekre, és egyéb minéműségeikre nézve.

8 K. Hányféle módjait számlálja - elő az Istennek beszéde, az idvesség ki-szolgáltatásának a' Vitézkedő Anyaszentegyházban?

F. Hármát: Az Igéretnek ideje alatt.

A' Törvénynek ideje alatt.

Az Évangyéliomnak ideje alatt.

† 9 K. Miképen lehet ezeket az idvesség ki-szolgáltatásának módjait, közönségesen egymástól meg - külömböztetni?

E 6

F. Az

F. Az Igéretnek ideje alatt hasonló volt az Anyaszentegyház, a' tsetsemő gyermekhez; a' Törvény alatt, a' fenyítékben tartatott gyermekhez; az Évangyéliomnak ideje alatt, hasonló a' fel-nevelkedett fiúhoz, ki a' tellyes időnek mértékére jutott.

† 10 K. *Mi volt ezeknek az idvesség ki-szolgáltatásának különböző módjainak kiváltképen való fundamentuma?*

F. Ez, hogy tetstett az Istennek a' Megváltónak el-jövetelét, a' teremtés után, közel négy ezer esztendőkre elhalasztani.

† 11 K. *Ugy de, következik-e ebből az idvesség ki-szolgáltatásának különböző módja?*

F. Szükségesképen következik: Mert azoknak állapotjok, a' kik a' tökéletesen végben vitt Váltsággal ditselkedhetnek, sokkal ditsőségesebb, hogy sem mint azokévolt, a' kik azt még jövendőre várták.

'Sid. 11: 39, 40. És mindnyájan ezek, minekutánna jó bizonytságot vettének volna a' hitnek általa, az igéretet nem vették-el. Mivel hogy az Isten mi felölünk néminémű jobb dolgot rendelt volt, hogy mi nálunk nélkül a' tökéletességre ne jutnának.

† 12 K.

† 12 K. *Miért balasztatott a' Megváltónak: estben való el-jövele oly sokára?*

F. Hogy e' Világ a' testnek tehetetlenségéről, és a' Váltságnak szükséges voltáról meg-győzöttetnék, és hogy a' Váltságnak kívánsága a' Hívekben felgerjesztetnék.

† 13 K. *Mi volt még egyéb oka?*

F. Hogy a' Meg-váltónak meg-esmértető jelei, és a' Váltságnak minéműsége, különb-külömbféle módon, még eleve esméretesekké tétetnének: hogy így a' Meg-váltó az ő el-jövelekor, annál világosabban meg-esmértetnének, és az ő benne való hit, annál bizonyosabb és erősebb lenne.

† 14 K. *Mi által tétettek ezek így eleve esméretesekké?*

F. 1. A' Prófétáknak jövendölései által.
2. A' Példázatok által.

† 15 K. *Hiszem ebből tsak két módja következik az idvesség ki-szolgáltatásának?*

F. Az Isten az ő sok formájú böltseségének ki-jelentésére, a' Kristus el-jövele előtt való időt ismét két részekre osztotta, és az első időben tsupa Igéretet által, a' másodikban pedig, a' Móses Tzerémóniás Törvényeinek fel-ál-

lítása által vezette a Híveket a' Kríftusra.

Gal. 3: 17, 18. Ezt mondom pedig, hogy a' Kötést, mellyet Isten először meg-erősített a' Kríftusra nézve, a' Törvény melly négy száz harmincz esztendővel kezdetett azután, nem téfzi erőtelenné, hogy az ígéretet el-törlené. Mert ha a' Törvény által vagyon az örökség, tehát nem az Igéret által; az Ábrahámnak pedig ígéret által ajándékozta Isten az örökséget.

16 K. Mikor kezdődött az Igéretnek ideje?

F. A' Paraditsomban, mindjárt az első ígérettel.

1 *Mós. 3: 15.* Ellenkezést szerzek te közötted és az Afzszonyi állat között, a' te magod között, és az ő magva között: az meg-rontja tenéked fejedet, és te-is mardosod annak sarkát.

17 K. Hány részekre osztathatik ez az idő?

F. Három részekre:

1. Ádám-tól fogva Nóé-ig.
2. Nóé-tól fogva Ábrahám-ig.
3. Ábrahám-tól fogva Móses-ig.

18 K. Minémű volt ez az Igéretnek ideje?

F. Nem volt olyan tökéletes mint az Évangyéliomnak ideje, de tökéletesebb volt a' Törvénynek idejénél.

19 K. Hol kezdődött a' Törvénynek ideje?

F. A' Sinai hegyen, és kivált az arany borjú öntésétől fogva.

Jer. 31: 32. Nem a' Szövetség szerént, mellyet

lyet vettem az ő Attyaikkal, a' napon mellyen nékiek kezeket fogtam, hogy ki-hoznám őket Égyiptomnak földéből: Mert ők meg-rontották az én Szövetségemet, noha én ő Férjek maradtam volna a' Szövetségben, azt mondja az UR.

20 K. Mitsoda dolog járult ebben az időben az Igéretnek?

F. Az O Testamentomi Szövetség.

† 21 K. Mitsoda Szövetség volt az?

F. Volt az, az Istennek, az Izrael fiaival való olyan kötése, a' mellyben az Isten, a' Móses keze által adatott tzerémóniás Törvényeknek szoros megtartását, halálnak fenyegetése, és a' Kanaán földének örökség szerént való bírásának ígérete alatt, kívánta vala az Izrael fiaitól.

22 K. Miért kötött az Isten ilyen Szövetséget az Izrael fiaival?

F. 1. Hogy őket a' földnek minden Népeitől el-választaná, és így a' Megváltónak meg-jelenését, ő közöttök annál világosabbá, és bizonyosabbá tenné.

2. Hogy a' jövőendő Váltságnak módját, a' fokféle példázatok által eleve ki ábrázolná.

[*Kól. 2: 16, 17. Sid. 9: 8, 9. és 10: 1.*

23 K. Hány részei voltak ennek az idővesség ki szolgáltatása módjának? *F.*

F. Ismét hármak:

1. Mósestől-fogva Dávidig.

2. Dávidtól - fogva a' Babilóniai fogságig.

3. A' Babilóniai fogságtól fogva a' Kristusig.

24. K. *Mitrodás volt már ez az idvesség ki-szolgaltatásának módja?*

F. Igen fok fogyatkozások vóltanak ebben.

'Sid. 8: 7. Mert ha amaz első olly vólt vólna, mellyben semmi fogyatkozás nem vólt vólna, semmiképen nem vólt vólna a' másodiknak helye.

† 25 K. *Miben állottanak annak fogyatkozásai?*

F. 1. Mert akkor az áldozatok által, szüntelen lészzen vala a' bűnöknek emlékezetben való hozása.

[Fér. 17: 1. 'Sid. 10: 1, 2, 3.]

2. A' Léleknek mértéke igen tsekély vala.

[Fán. 7: 39.]

Ebből következett hogy

3. Kisebb vólt az esméret.

[2 Kór. 3: 15.]

4. A' mint hogy a' meg-szentelés-is.

[5 Mós. 29: 4.]

5. És a' vígasztalás.

['Sid. 2: 15.]

6. Nagy

6. Nagy szolgálatban éltenek a' Hívek. Mind a' fok-féle rendelések, mind pedig a' testi Atyák alatt.

[Róm. 8: 15. Gal. 4: 1, 2, 3.]

7. A' 'Sidók és a' Pogányok között való közben-vettetett fal, még fenn-áll vala.

[Éfés. 2: 14, 15.]

8. Ez az egész idvesség ki-szolgaltatásának módja, változandó vala.

['Sid. 8: 13.]

26 K. *Mikor kezdődött az Evangyeliomnak ideje?*

F. A' Kristusnak a' testben való megjelenésekor, és kiváltképen a' Szent Léleknek ki-töltetésekor.

27 K. *Mit soda változás lett abban az időben?*

F. Az O Testámentom el-töröltetett, és annak helyében az Uj Testámentom fel-állított.

† 28 K. *Miben állott az az Uj Testámentom?*

F. Külömb-Külömbféle ígéretekben és jókban, mellyek a' tökéletesen végbenvitetett Válságnak munkájából folytanak, és ezt az utolsó idvesség ki-szolgaltatásának módját, tökéletesebbé tették, hogy sem mint az első vóltanak.

Fér. 31: 33, 34. Ez a' Szövetség, mellyet vetek az Izrael házával e' napok után, azt mondja az UR: Adom az én Törvényemet ő beléjek,

és az ő szivekbe írom-bé azt: és léfzek nékiek Istenek, és ők énnékem léfznek népeim. Többé senki nem tanítja az ő felebarátját, és senki nem az ő atyafiát, mondvan: Esmérjétek meg az URat: Mert ők mindnyájan meg-esmérnek engem, kistsínytól-fogva nagyig, azt mondja az UR: Mert meg-kegyelmezek az ő álnokságoknak, és az ő bűnökről többé meg-nem emlekezem.

† 29 K. Mellyek az Uj Testámentomnak javai?

F. 1. A' bűnöknek tellyes meg-botsátása.

Róm. 3: 25. Kit az Isten rendelt engesztelő áldozatul, az ő vérében való hitnek általa, az előbbeni bűnöknek meg-botsátásában való igazságnak meg-mutatására.

2. A' Sz. Léleknek gazdag ki-töltetése.

Jóel. 2: 28. És ezután léfzen ez, hogy ki-öntöm az én Lelkemet minden emberre, és prófétálnak a' ti fiaitok, és leányitok; a' ti véneitek álmokat látnak, és a' ti ifjaitok látásokat látnak.

A' honnan következik.

3. Az Isteni titkok esméretinek nagyobb mértéke.

Róm. 16: 25, 26. Annak pedig, a' ki titeket meg-erősíthet, az én Évangyéliomom szerént, és a' Jésus Krisztusnak prédikállása szerént, a' titkoknak meg-jelentéséből, melly örök időktől-fogva el-rejtetett volt. Mostan pedig meg-jelentetett, és a' Prófétai Irások által, az örök Istennek parantsolatjából, a' hitben való engedelemnek okáért, minden Pogányoknak meg-magyaráztatott.

4. A'

4. A' meg-szentelésnek nagyobb grádusa.

Zak. 12: 8. Azon a' napon óltalma léfzen az UR a' Jérusálem lakosának, és ő közöttök a' leg-alábbvaló, az napon hasonló léfzen Dávidhoz, és a' Dávid háza mint az Angyalok, és mint az UR Angyala az ő országok előtt.

2 Kór. 3: 3. Meg esméri, hogy ti Istennek a' mi ízo'gálatunk által szerezterett levele vagytok, melly nem réntával, hanem az élő Isten' Lelkével iratott: nem kő-táblákra, hanem a' ti szíveteknek hús tábláira.

5. A' Lelki-esméretben való bővebb vigasztalás.

Ésa. 61: 1, 2, 3. Az UR Istennek Lelke vagyok én rajtam: azért kent meg engem' az UR, el-küldött engem', hogy a' szegényeknek Évangyéliomot hirdetnék, hogy bé-kötőzném a' töredelmes szívűeket, hogy a' foglyoknak szabadulást hirdetnék, és a' meg-kötözötteteknek a' tömlőtznék meg nyílását. Hogy az URnak jókedvének esztendejét hirdetném. Hogy a' kik Sionban firnak, azoknak vigasztalást nyújtanék, hogy a' hamu helyében azokat fel-ékesíteném, örömnök kenetét adván a' bánat helyébe, ditséretnek palástját a' keserves lélek helyébe: hogy neveztesse nek igazságnak fiainak, és URnak plántáinak, az én ditsőségemre.

6. Tellyes szabadság.

Gal. 4: 26. Ama' magasságos Jérusálem pedig szabados, melly mindenikünknek anyja.

Mind

Mind a' tzerémóniás Isteni tiszteletnek rendtartásától, mind a' lelki-esméretben való minden uralkodástól.

Kol. 2: 14, 15. És el-törölvén a' Tzerémóniáknak ellenünk való kéz irását, melly minékünk ellenünk vala, és azt haszontalanná tévé, a' keresztfára azt fel-feszítvén. És meg-fosztván a' birodalmakat, és a' hatalmasságokat, azokat nyilván mutogatta, diadalmat vévén azokon, a' keresztfá által.

7. Minden emberekkel való békeség.

Éfés. 2: 17, 18. És el-jövéen hirdetett békeséget tinéktek, kik távol valátok, és azoknak a' kik közel valának. Mert mind ketten ő általa vagyon menetelünk, egy Lélek által az Atyához.

8. Ez az egész idvesség ki-szolgáltatásának módja állandó, és tsak az örökké-valóságban határozódik-meg.

Dán. 2: 44. Azoknak a' Királyoknak idejében, támaszt a' mennyei Isten birodalmát, melly örökké meg-nem romol, és ez a' birodalom más népnek nem hagyatik: melly el-romlja és el-töri mind ezeket a' birodalmakat, és az állandó létszen örökké.

† 30 K. *Miképen osztathatnék-el, ez az idő alkalmazosan?*

F. Hét szakaszokra, a' szent János Jelentéseiben való hét Petséteknek száma szerént.

XXIII. R é sz.

A' KEGYELEM SZÖVETSÉGÉNEK PETSÉTEIRŐL.

1 K. *Láttuk eddig a' Kristus által szerveztetett idvességnek, a' Hívekre belsőképen való szabását; Valljon nem létszen-é ugyan azon dolog külsőképen is?*

F. Igen-is: az Évangyéliomi ígéretek, és a' szent Sákramentomok által.

2 K. *Kik által szoktanak azok hirdettetni és ki-szolgáltatni?*

F. Az Anyaszentegyházban való Tanítók által.

1 Kór. 4: 1. Ugy ítéljen mi felőlünk az ember, mint a' Kristusnak szolgálói felől, és az Isten titkainak sáfári felől.

3 K. *Az Isten rendelte-é tehát az Egyházi szolgálatot?*

F. Ugy vagyon.

Éfés. 4: 11, 12. És ő adott némellyeket Apostolokat, némellyeket pedig Prófétákat, némellyeket pedig Evangyélisztákat, némellyeket pedig Pásztorokat és Doktorokat. A' Szenteknek egy testben való kötötzetésekre, a' szolgálatnak munkájára, a' Kristus testének építésére

4 K. *Mi értetik a' Sákramentomoknak nevezetén?*

F. A' Kegyelem Szövetsége ígéreteinek bizonyos szent Jegyei és Petsétei, mel-

mellyek az Istentől szereztettek a' Hítnek meg-erősítésére, a' Krisztus halálának emlékezetire, és a' Híveknek egymással való egyesítésekre.

† 5 K. *Miért neveztetnek a' Sákramentumok Jegyeknek?*

F. Mert más lelki és láthatatlan dolgokat jegyeznek, még pedig úgy, hogy nem csak emlékezetben hozzák azokat, hanem hasonlatosságok - is vagyón azokkal.

[1 Mós. 17: 1.] 2 Mós. 12: 13. Lásd alább]

† 6 K. *Miért neveztetnek egyszersmind Perséteknek is?*

F. Mert azt a' mit jegyeznek, meg is erősítik és reájok szabják azokra, a' kik azokkal illendőképen élnek.

[Róm. 4: 11. Lásd alább.]

† 7 K. *Miben áll azoknak szentsége?*

F. Három dolgokban.

1. Hogy azok szent végre és hazonra rendeltettek.

2. Hogy szent dolgokat jelentenek és adnak elő.

3. Hogy szent félelemmel és tisztelettel kell azokat ki-szolgálatni és venni.

8 K. *Mit jelentenek és petsételnek a' Sákramentumok?*

F.

F. A' Kegyelem Szövetségének minden meg-ígértetett javait.

Róm. 4: 11. És a' környülmetélkedésnek jelét vette, a' környülmetélkedetlenségben való hitnek igazságának meg-petsétlésére.

9 K. *Kitsoda rendelheti vagy szerezheti a' Sákramentumokat?*

F. Egyedül az Isten.

1 Kór. 11: 23. Én az URtól vettem, mellyet néktek előtökben is adtam.

† 10 K. *Miért.*

F. 1. Mert azok egy része az Isteni tiszteletnek, a' mellyben az Isten minden emberi szerzéseket útál és meg-vét.

2. Mert az Isten a' Szövetségnek URa, és egyedül ő adja azokat a' jókat, a' mellyeknek petséti a' Sákramentumok.

† 11 K. *Hány végei voltak az Istennek a' Sákramentumoknak szerzésében?*

F. Kiváltképen hármak.

1. Hogy azok által a' Hítet erősíténé, a' melly a' látható dolgok által vezetetik a' láthatatlanokra.

2. Hogy a' Krisztus keresztfán lett halálának emlékezetit fenn-tartaná.

1 Kór. 5: 7. Merta' mi Húsvéti Bárányunk a' Krisztus, mi érettünk meg-áldoztatott.

Róm.

Róm. 6: 3. A vagy nem tudjátok-e, hogy valakik meg-keresztelkedtünk, a' Jésus Krisztusban, az ő halálában keresztelkedtünk - meg.
1 Kór. 11: 26. Gal. 3: 1.

3. Hogy a' Híveket azokkal való élés által, egymás között egyesítené.

1 Kór. 12: 13. Mert egy Lélek által mi mindnyájan egy testté keresztelkedtünk, akár 'Sidók, akár Görögök, akár szolgák, akár szabadosok, és mindnyájan egy ital által lettünk egy lélekké.

12 K. *Vóltanak-e az idvesség ki-szolgáltatásának mindenik módjának tulajdon Sákramentomi?*

F. Ugy vagyon.

13 K. *Mellyik vólt az Igéretnek idejében a' kiváltképen való Sákramentom?*

F. A' Szivárvány, a' mellynek jelentése még ma-is fenn vagyon.

1 Mós. 9: 12, 13. Ez léfzen a' Szövetségnek jele, mellyet én vetek én közötttem és ti közöttetek, és minden élő-állat között, melly ti veletek vagyon mind örökké való időkre. Az én Ivemet helyheztetem a' felhőkben, melly az én közötttem és e' föld között való Szövetségnek jele léfzen. 'Sólt. 89: 38. Ésa. 54: 9.

14 K. *Mellyek vóltanak a' kiváltképen való Sákramentomok a' Törvénynek ideje alatt?*

F. A' Környül - metélkedés és a' Húsvéti Bárány.

Mós. 17: 11. Környül-metéljétek a' ti férj-füi

füi testeteknek bőrének eleit, és az léfzen az én közötttem és ti közöttetek való Szövetségnek jele.

2 Mós. 12: 13, 14. És a' Vér léfzen néktek jelül a' házakban, a' mellyekben ti lejéndetek, és mikor látándom a' Vért, el mégyek mellöletek. És ez a' nap emlekezetben légyen ti nálatok, és ezt innepnek szenteljétek az URnak, a' ti nemzetségetek között, örökké meg-állandó végezés szerént meg-szenteljétek azt.

† 15 K. *Vóltanak-e más rendkivül való Sákramentomok - is az O Testámentomban?*

F. Vóltanak, mint a' Tűznek és Kődnek oszlopa, a' Veres tengeren való által-menetel, a' Manna, és a' Kőszikla a' pufztában.

1 Kór. 10: 1-4. Nem akarom pedig, hogy ti ezt ne tudjátok Atyámfiái, hogy a' mi Atyáink mindnyájan ama' kőd alatt vóltanak, és mindnyájan a' tengeren által-mentenek. És mindnyájan Mósesben meg-keresztelkedtek, a' kődben és a' tengerben. És mindnyájan egy lelki-eledt ettenek mi velünk. És mindnyájan egy lelki-italt ittanak: Mert ittanak a' lelki kősziklából, mellyöket követi vala, a' Kőszikla pedig Krístus vala.

16 K. *Mellyek az Uj Testámentomnak rend szerént való Sákramentomi?*

F. A' Keresztség és az UR' Vatsorája.

† 17 K. *Miben különböznek az Uj Testámentomnak Sákramentomi, az O Testámentomnak Sákramentomtól?*

F

F. Ebben

Esa. 55: 1. Mindnyájan kik szomjúhozatok jöjjetek e' vizekre.

Esa. 44: 3. Vizeket töltök - [ki a' szomjúhozóra, és folyó-vizeket a' szárazra: ki-töltöm az én Lelkemet a' te magodra, és az én áldásomat a' te tsemetéidre.

Ezék. 36: 25, 26. És hintek ti reátok tiszta vizeket, és meg-tisztultok minden ti undokságitokból, és minden ti bálványaitoktól meg-tisztítlak titeket, és új Lelket adok belétek.

✠ **7 K.** *Mitsoda hasonlatosság vagyon a' Viz között, és a' Krisztusnak Vére és Lelke között?*

F. 1. A' Viz szükséges a' testi életnek meg-tartására, úgy a' Krisztus Vére és Lelke a' lelki-életre.

2. A' Viz bőséges éltető állat, úgy a' Krisztus Vérenek és Lelkének gyümöltsei, bőv mértékben öntettenek ki az Uj Testámentomban.

3. A' Viz meg-óltja a' testnek szomjúságát, úgy a' Krisztusnak Vére és Lelke a' Léleknek szomjúságát.

4. A' Viz meg-tisztít a' testnek szennyétől, úgy a' Krisztusnak Vére és Lelke a' Léleknek szennyeitől, tudniillik a' bűnöktől.

Zak. 13: 1. Azon a' napon kut-fő fakad a' Dávid házának, és a' Jérusálem lakosinak, az

ő bűnökből való meg-tisztulásokra, és megmosódásokra.

Esa. 4: 3. Mikor az UR el-mosándja a' Sion leányinak undokságokat, és a' Jérusálem' vérét ki-mosándja ő belőlök, az ítéletnek és meg-emésztesnek Lelke által. **1 Ján. 1: 7.** **1 Kór. 6: 11.**

8 K. *Mit jelent a' Vizben való bé-merítés, és azzal való meg bintés?*

F. A' Krisztus Vérenek és Lelkének kegyelemmel tellyes munkáit, mellyek által az Istennek munkája el-kezdődik a' Lélekben.

9 K. *Mitsoda munkái azok a' Krisztus Vérenek és Lelkének?*

F. Kiváltképen a' bűnöknek botosá-natja és az Ujjá-születés.

Tsel. 2: 38. Térjete meg, és keresztkedjete meg mindnyájan a' Jésus Krisztusnak Nevében, a' bűnöknek botosá-natjokra.

Tsel. 22: 16. Kej-fel, és keresztkedjél-meg és mosd el a' te bűneidet, az URnak Nevét segítségül híván.

Tsel. 3: 5. Az ő irgalmasságából tartott-meg minket, és a' Szent Léleknek meg-újításának általa.

10 K. *Mitsoda hasonlatosság vagyon a' Vizben való bé-merítés között, 's az Ujjá-születés és a' bűnöknek botosá-natja között?*

F. Valamiképen a' Vizben való bé-merítésben a' halálnak hasonlatossága,

és a' Vizből való ki-vonásban a' fel-támadásnak hasonlatossága vagyon; úgy a' bűnöknek botsánatjában és az Ujjá-születésben az O ember halálának és az Uj ember fel-támadásának ki-ábrázolása vagyon.

† 11 K. *Mitsoda ki-ábrázolása vagyon az O ember halálának és az Uj ember fel-támadásának a' bűnöknek botsánatjában?*

F. Ez, hogy az által szabattatik a' Lélekre a' Krisztus halálának és fel-támadásának ereje.

Kol. 3: 3. Meg-hóltatok, és a' ti életetek el-rejtetett a' Kristussal az Istennél.

† 12 K. *Mitsoda hasonlatosság vagyon az Ujjá-születés között, 's az O ember halála és az Uj ember fel-támadása között?*

F. Ez, hogy az Ujjá-születésben az O ember meg-öldököltetik, és az Uj ember meg-elevenítettetik.

Róm. 6: 4, 56. El-temettettünk azért ő véle együtt a' Keresztség által a' halálba, hogy mi-képen fel támasztatott a' Krisztus a' halálból, az Atyának ditsőségére, azonképen mi-is uj életben járjunk. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerént ő beléje óltattatván véle egyélettünk, bizonyára fel-támadásának hasonlatossága szerént is ő-véle egyé léfzünk. Azt tudván, hogy ama' mi ő emberünk ő véle meg-fe-szít-

szított, hogy a' bűnök teste meg-erőtelenüljön, hogy ezután ne szolgáljunk mi a' bűnöknek.

13 K. *Valljon ezek a' Kegyelemnek javai, csak tsupán jelentenek - é a' szent Keresztségben?*

F. Nem tsak, hanem még meg-is petsételtetnek.

14 K. *Hányszéle ez a' meg-petsételek?*

F. Kétféle: tudniillik az Istenre nézve, és a' meg-kereszstelkedő személyre nézve.

15 K. *Miképen leszzen a' meg-petsételek az Istenre nézve?*

F. Így, hogy az Isten, úgymint esküvéssel bizonyítja, hogy ő szintén olly bizonnal meg-tisztítja a' Lelket a' Krisztus' Vérel és Lelkével, melly bizonnal a' meg-kereszstelkedő személy meg-hintetik a' Vizzel.

1 Pét. 3: 21. Melly Bárkához hasonló Keresztségnek példája mostan minketis meg-tart, (nem az a' Keresztség, mellyel a' testnek szennyei el-mosattatnak, hanem a' jó lelki-esméretnek Istennel való kérdeződése) a' Jésus Krisztusnak fel-támadása által.

16 K. *Miképen leszzen a' meg-petsételek, a' meg-kereszstelkedő személyre nézve?*

F. Így, hogy az, a' Szent Háromság Istennek, ezt a' bizonyágtételét, hitnek általa bé-vészti, és azt ígéri, hogy

mint az Istennek Szövetségese magát úgy viseli.

Ise. 8: 36, 37. Monda néki a' Fő-ember, Imhol a' víz, mitsoda tilt-meg a' Keresztségtől engemet? Filep pedig monda: Ha tellyes szív. ből hiszsz, meg-lehet. Az pedig felelvén monda: Hiszem a' Jésus Kristust Isten Fiának lenni.

† 17 K. *Miképen vibetik végben a' kis Gyermek a' Hirnek ezen meg-egyezését?*

F. 1. Az ő Szüléjeknek hitekben bé-foglaltatva gondoltatnak.

1 Kór. 7: 14. Mert a' hitetlen férjfiú megszenteltetett az ő feleségében, és a' hitetlen asszonyiállat meg-szenteltetett az ő férjében: mert ha külömbben vólna, a' ti gyermekeitek tisztátalanok vólnának, de azok szentek.

2. Minekutánna fel-nevelkednek, tartoznak ezt az ő Szüléjeknek, ő helyettek tett meg-egyezését meg-erősíteni, egyébaránt haszontalan lészzen ő benne a' Keresztség.

† 18 K. *Miért akarta az Isten, hogy a' Kegyelem Szövetségének petséti, mind az-ő, mind az Uj Testámentomban, a' kis Gyermeknek adassanak?*

F. 1. Hogy a' hívő Szüléket, az ő kised magzatjaiknak halálokban vigasztalná.

2. Hogy minket arra oktathatna, hogy

a' mi egész életünket, gyermekségünk-től-fogva, az Istennek kell szentelnünk.

Préd. 12: 3. Emlkezzé-meg a te Teremtődrről, a' te ifjúságodnak idejében.

XXV. R é sz.

AZ URNAK SZENT VATSORÁJÁRÓL.

1 K. *Mellyik a' második Petséte az Uj Testámentomnak?*

F. Az URnak szent Vatsorája.

2 K. *Mitsodák a' külső Jegyek az UR Vatsorájában?*

F. A' Kenyér és a' Bor.

3 K. *Mellyek a' tselekedetek, a' mellyek a' Kenyér körül végbe vitettnek?*

F. Az Egyházi-szolga a' Kenyeret vészzi, Meg-áldja, Meg-töri, Adja az UR Asztalához járulóknak. Ezek ismét Vészik azt, és Eszik.

4 K. *Mellyek a' Bor körül való tselekedetek?*

F. Azt-is hasonlóképen az Egyházi solga Vészzi, ki-Tölti, Meg-áldja, és Adja. Az UR Asztalának Vendégi ismét Vészik azt, és Isznak abból.

5 K. *Mitsoda beszédekkel magyarkozta a' Kristus a' szent Vatsorának titkát?*

F. 1. Mikor a' Kenyérrel azt mon-

dotta: Vegyétek, egyétek, ez az én Testem, melly ti érettetek meg-tőretik.

2. És a' Borról: E' pohár Uj Testámentom az én Véremben.

6 K. *Miképen kell érteni ezeket a' beszédeket?*

F. Igy: Ez az én Testem, annyit téfzen mint: E' jelenti az én Testemet, 's a' többi.

† 7 K. *Honnan lehet meg-bizonyítani ennek a' magyarázatnak igazságát?*

F. 1. Mert az ilyen rövid szólásoknak formái, minden nyelvekben, és kivált a' Szent Írásban igen szokásban vagynak.

Mát. 13: 38. A' mező pedig e' Világ, a' jó mag az Isten országának fiai: a' konkoly pedig ama' gonoszok fiai.

Jel. 17: 9, 10-12. A' hét fő jegyzi a' hét hegyeket, mellyeken az Aszfzonyi-állat ül. És királyok-is heten vagynak. A' tiz szarvak pedig mellyeket láttál, tiz királyok.

2. Mert az ilyen szólásoknak formáival élt az Isten az O Testámentomnak Sákramentomiban-is.

1 Mós. 17: 10. Ez az én Szövetségem, én közöttem és ti közöttetek, és a' te utánad való magod között, mellyet meg-kell tartanotok, hogy ti köztetek minden férfiú környül-metél-tessék.

2 Mós 12: 11. A' Húsvéti Barányról mondatik: Az URnak Páschája az.

1 Kór. 10: 4. A' Kőszikla pedig Kristus vala.

3. Mert méltán lehet kérdeni az Ellenkezőktől: Valljon hiszik-é azt-is, hogy a' Pohár természettel Uj Testámentom legyen.

8 K. *Mitsoda titok jeg yeztetik és petsételetik-meg tehat, az URnak szent Vatsorájában?*

F. Mind az, valami nélkül a' Hívek, a' Kegyelem munkájának az Ő Lelkekben való elő-mozdítására szükölkődnek, a' mellyre kiváltképen meg-kívántatik.

1. A' Kristussal való szoros egyesülés.

2. A' más Szentekkel való egyesség.

1 Kór. 10: 16, 17. A' hálaadásnak pohára mellyet meg-szentelünk, avagy nem a' Kristus vérével való közösülésünk-é? A' kenyér a' mellyet meg-szegünk, avagy nem a' Kristus testével való közösülésünk-é? Mert egy kenyér és egy test vagyunk fokban, mert mindnyájan egy kenyérből eszünk.

† 9 K. *Mitsoda külömbség vagyon tehat a' szent Keresztség, és az URnak szent Vatsorája között?*

F. A' Keresztség a' Kegyelem munkája kezdetinek, az UR Vatsorája pedig, a' Kegyelem munkájában való elő-menetelnek Sákramentoma.

10 K. Mit jelent a' Kenyér?

F. A' Kristus Testét, avagy magát a' Kristust, és az ő egész engedelmes-séget, mellyet a' Testben végben vitt.

Sid. 10: 5. Minekokáért mikor e' Világra bé-jött volna, ezt mondja: Az áldozatot és az ajándékot nem akartad, testet formálál pedig énnékem.

Ján. 6: 51. A' kenyér pedig mellyet én adok, az én testem, mellyet én adok e' Világnak életé-ért.

11 K. Mit jelent a' Bor?

F. 1. A' Kristus Vérét, az-az, az ő véres szenvedését.

Mát. 26: 28. Ez az én vérem, melly új Tes-támentomnak vére, melly sokaknak bűnöknek bocsánatjára ki-ontatik.

2. Az Új Testámentomot, és neve-zetesen annak ditsőséges javait.

Luk. 22: 20. E' pohár amaz Új Testámentom az én Véremben, melly ti érettetek ki-ontatik.

† 12 K. Valljon ezek a' ditsőséges dol-gok, le-rajzoltattak-é még többször-is a' Kenyér-nek és a' Bornak példájában?

F. Ugy vagyon.

1 Mós. 14: 18. A' Melkisédek pedig a' Sá-jemnek Királyja von Ábrahámnak eleibe ke-nyeret és bort, és ő a' magasságos erős Isten-nek Papja vala.

Péld. 9: 5. Jövetek-el-éljete az én étkemmel, és igyatok a' t orban mellyet töltök. † 13 K.

† 13 K. Mitsoda hasonlatosság vagy on a' Kenyer között, és a Kristusnak Teste között?

F. 1. A' Kenyér földnek gyümöltse: úgy a' Kristus az ő emberi természetü-re nézve. Ésa. 4: 1.

2. A' Kenyérnek meg-kell el-őben öröltetni, dagasztatni, és süttetni, mi-nekelötte alkalmas eledel legyen: úgy a' Kristus Testének-is a' szenvedések ál-tal kellett készíttetni a' Léleknek ele-delévé.

3. A' Kenyér leg-szükségesebb ele-dele a' testnek, az az, Egy dolog-is, a' melly szükséges a' Lélekre nézve, ab-ban áll, hogy az embernek része legyen a' Kristusban.

Luk. 10: 42. Egy a' szükséges dolog. Mária pedig a' jobb részt választotta, melly el-nem-vétetik ő tőle.

4. A' Kenyér igen nagy tápláló erejű, és erősítő eledele a' testnek, ilyen ere-jét téfzi a' Kristus-is a' Lélekben nyil-ván valóvá.

Ján. 6: 51. Én vagyok amaz Élő-kenyér, ki mennyből le-szállottam. Ha valaki észik e Ke-nyérben él örökké; a' kenyér pedig mellyet én adok, az én Testem, mellyet én adok e' Világ-életéért.

† 14 K. *Mitsoda hasonlatosság vagyon a' Bor között, és a' Krisztusnak Vére között?*

F. I. A' Bor a' szőlőnek gyümöltse, a' Váltságának arra-is, és abból folyó minden jók, a' Krisztustól származnak.

Jel. 15: 1. Én vagyok amaz igaz Szőlő-tő, és az én Atyám szőlőben való munkás.

2. A' Bornak meg-kell fajtóltatni, minekelőtte alkalmas ital lehessen belőle, a' Krisztusnak-is meg-kellett fajtóltatni az Istennek haragja alatt, minekelőtte az ő jótéteményei mi-velünk közöltethetnének.

3. A' Bor meg-öltja a' testnek szomjúságát, a' Krisztus érdemének javai-is a' Léleknek szomjúságát.

'Sólt. 36: 9. Meg-elégítettnek a' te Házadnak kövérségével, és a' te gyönyörűségidnek folyó-vizével meg-itatod őket.

4. A' Bor meg-vidámítja az embernek szívét, sokkal inkább a' Krisztusnak érdeme a' Lelket.

Enek. 2: 4. Bé-viszen engemet a' lakodalomnak helyére, és zárló helyett vagyon ő nála, az én hozzám való szerelme.

5. A' Bor hathatós bő beszédűvé teszi az embert, úgy a' Krisztus' érdeme által

által nyert jóknak bősége-is, megnyitja a' száját az Istennek dicséretire.

† 15 K. *Miért foglaltatnak egyben, a' Kenyér és Bor, ebben a' Sákramentomban?*

F. A' Krisztus által szereztetett idvességnek tökéletes voltának ki-jelentésére, melly által a' Léleknek minden kívánságai bé-telleyesíttetnek.

'Sólt. 23. egészen. 'Sólt. 34: 10, 11. Féljétek az URat kik ő Szentei vagytok: mert semmi fogyatkozások nintsen az őtet félőknek. Az oroflánoknak kölykei meg-éheznek és szükölködnek; de a' kik az URat keresik, semmi jó nélkül nem szükölködnek.

† 16 K. *Miért szolgálta-tik ki a' Kenyér-is magánosan, a' Bor is magánosan?*

F. Annak ki-jelentésére, miképen a' Krisztusnak Teste és Vére, egymástól el-választatnak a' keresztfán.

† 17 K. *Miért hogy az Egyházi szolgálga vészi a' Kenyeret és a' Bort?*

F. Annak jelentésére, hogy az Atya Isten a' békeségnek tanátsában rendelte, és az időben ki-jelentette a' Krisztust, mint a' bűnért való igaz áldozatot.

† 18 K. *Miért áldatik-meg a' Kenyér és a' Bor, avagy miért mondatik áldás azok felett?*

F. Mert a' Krisztus által szállanak alá az Istentől mi reánk minden áldások, és

minden háláadások ő általa mennek-
fel mi tőlünk az Istenhez a' magasságba.

19 K. *Miért töretik-meg a' Kenyér, és
miért zölterik-ki a' Bor?*

F. Annak jelentésére, miképen töre-
tett-meg a' Krisztus' Teste, és ontatott-ki
az ő Vére a' keresztfán.

† 20 K. *Miért rajzoltatott le a' Krisztus-
nak halála, ebben a' Varsorában illy sokszor
és különböző módon?*

F. Mivel a' Krisztus e' Vatsora által,
kiváltképen az ő halálának, mint az id-
vességnek egyetlen egy fundamento-
mának emlekezetit akarta fenn-tartani.

1 Kór. 11: 26. Mert valamennyiszerejénde-
tek e' kenyeret, és ijándjátok e' pohárt, az UR-
nak halálát hirdessétek a' míg el-jövénd.

† 21 K. *Miért adatik a' Kenyér és a' Bor
az UR Aszralának Vendégeinek?*

F. Annak jelentésére, hogy a' Kri-
stus és az ő érdemének javai, az Isten
mindenekre elégséges vóltának az a'
drága ajándéka, a' mellyel az Isten min-
deneket kínál, és a' mellyet ad a' Hí-
veknek.

† 22 K. *Mit jelent az, hogy az UR Asz-
ralának Vendégei el-vészik a' Kenyeret és a' Bort?*

F. A' Hitbéli el-vételt, avagy a'
Hit,

Hitnek első munkáját, a' melly áll a'
Krisztusnak valóságos kívánásában.

Ján. 1: 12. Valakik pedig őtet bé-vévék ada-
 azoknak illy méltóságot, hogy Istennek fiaivá
lennének; tudniillik azoknak a' kik az ő Nevé-
ben hisznek.

23 K. *Mit jelent ugyan azoknak étete
és itala?*

F. A' Krisztusnak és az ő érdemének
a' hívő Lélekre közelebb való reá sza-
bását, a' melly léfzen az erős és hatha-
tós Hit által.

Ének. 5: 1. Egyetek barátim, igyatok, és
részegedjetek-meg szerelmesim.

Ján. 6: 47-54. Bizony bizony mondom nékrek:
A' ki én ben em hiszen örök élete vagyon annak.
A' ki észzi az én Testemet, és iszja az én Véremet
örök élete vagyon annak, és én fel-támásztom
azt amaz utól-ó napon.

24 K. *Mimódon ábrázoltatik-ki a' több
Szentekkel való eg-yesség, a' szent Varsorában?*

F. Valamiképen hogy sokan egy
Kenyérből észnek, és egy Borból isz-
nak, hasonlóképen a' Szenteknek azon
egy fokaságának, a' melly azon egy
Fővel a' Kristussal egyesült, az ő ér-
demének azon egy javaiban része va-
gyon.

Éfés. 4: 4, 5, 6. Egy test és egy Lélek vagy-
tok,

tok, miképen hogy a' ti hivatalotoknak egy reménységére is hívattattatok. Egy az UR, egy a' Hit, egy a' Keresztség. Egy az Isten és mindeneknek Attyok, ki mindenek felet vagyon, és mindeneknek általa, és ti bennetek mindentekben.

25 K. Valljon ezek a' titkok, csak jegy vezetnek-e az URnak szent Vatsorájában?

F. Nem, hanem meg-is petsételtetek.

26 K. Miképen lesz ez a' meg-petsételés?

F. Ismétlen kétképen: tudniillik, az Istenre nézve, és az UR' Asztaláról részesülőkre nézve.

27 K. Miképen lesz ez a' meg-petsételés az Istenre nézve?

F. Így, hogy az Isten mintegy esküvéssel bizonyítja, hogy mind ezek a' jók és jó-tétemények, szintén olly bizonyosan tartoznak a' Hívekre, valamint ők ezekkel a' külső Jegyekkel élnek, és azokban részesülnek.

28 K. Hát az UR Asztaláról részesülőkre nézve, meg-kell-e lenni ennek a' meg-petsételésnek?

F. Bizonyára meg-kell.

Jel. 3. 20. Imé az ajtó előtt állok és zörgetek; valaki halládjia az én szómat, és megnyitádjia az ajtót, bé-megyek ahoz, és ő velem vatsorálok, és ő is én velem.

29 K.

29 K. Miben áll tehát azokra nézve ez a' meg-petsételés?

F. 1. Hogy az ember ezeket az Isteni ígéreteket, tellyes hittel magára szabja. És ez a' Sákramentomi étel.

2. Hogy az ember le - kötelezze magát, mind azoknak a' Kristushoz, és az ő Eklésiájához való szeretnek tiszteinek bé-telleyesítésekre, valamellyek a' Kristussal, és a' Hívekkal való egységből származnak.

XXVI. R é sz.

AZ UR VATSORÁJÁVAL VALO IGAZ ÉS HELYES ÉLÉSRŐL.

1 K. Miről kell az UR Asztala Vendégeinek leg-inkább szorgalmazkodniok?

F. Hogy ezzel a' szent és lelki Eleddel helyesen éljenek.

1 Kór. 11: 29. Mert a' ki észik és iszik méltatlanul, kárhozatot észik és iszik magának, hogy meg-nem betsüli az URnak testét.

Már. 22: 11, 12, 13. Bé menvén a' Király hogy meg tekintené a' vendégeket, látta ott egy embert, kinek nem vala menyegzői ruhája. És monda nékie: Barátom, mimódon jöttél ide, holott nintsen menyegzői ruhád? És az meg-némúla. Akkor monda a' Király a' szolgáknak: Ennek kezeit és lábait meg kötözzén, vigyétek el innen, és vessétek a' külső fetétségre, ott léfzen sírás, és fogaknak tsikorgatások. 2 K.

2 K. *Mi kívántatik-meg-az UR Vatsorájával való helyes élésre?*

F. Hogy az ember egynéhány tiszteket, az UR Vatsorájával való élés előtt, azzal való élés közben, és azzal való élés után jól meg-jegyyezzen, és azokat végbe vigye.

3 K. *Mit kell meg-jegyyezni, és meg-tselekedni az UR Vatsorájával való élés előtt?*

F. Kiváltképen az embernek maga szoros meg-próbálását.

1 Kór. 11: 28. Próbálja meg azért minden ember magát, és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból.

4 K. *Miről kell az embernek magát meg-próbálni?*

F. Két dologról.

1. Valljon a Kegyelemnek állapotjában vagyon-é.

2. Ha benne vagyon, mennyire ment abban.

5 K. *Miből tudhatja-meg az ember, valljon a Kegyelemnek állapotjában vagyon-é?*

F. Im e' következő három dolgokból.

1. Ha magában bánatot és kedvetlenséget érez az ő bűneiért.

2 Solt. 51: 19. Az Isten előtt kedves áldozatok,

tok, a' töredelmes Lélek, a' töredelmes és keserves szívet, Isten nem utáld-meg.

2. Ha vagyon ő benne az igaz Hitnek kezdete, a' melly áll az UR Jésusnak buzgó kívánásában.

Mát. 5: 6. Boldogok a' kik éheznek és szomjúhozak az igazságot, mert ők meg-elégitternek.

3. Ha tőkélletes igyekezete vagyon az Istennek szolgálatjára.

2 Solt. 24: 3, 4, 5. Kítsoda mégyen-fel az UR-nak hegyére? és kítsoda áll-meg az ő szentségének helyén? Az ártatlan kezű: és a' tiszta szívű, ki fel-nem emelte Lelkét a' hivalkodásra, sem tsalárdsággal meg-nem esküdt. Ez vészen áldást az UR-tól, és igazságot az ő Idvezítő Istenétől.

6 K. *Kitsodák rekesztetnek-ki e' Jegyek szerént az URnak Asztalától?*

F. Minden tudatlanok, tévelygő tudományúak, képmutatók, és meg-terhetetlenek.

[Kór. 11: 29. Lásd oda-felnyebb]

Mát. 7: 6. Ne adjátok azt a' mi szent az ebeknek, se a' disznók eleibe ne hányjátok a' ti drága gyöngyeiteket; hogy azokat meg-ne tapodják lábaikkal, és reátok fordúlván, meg-ne szag-gassanak titeket.

† 7 K. *Miből tudhatja-meg az ember, mennyire ment a' Kegyelemnek állapotjában?*

F. Ha meg-visgálja:

1. Val-

1. Valljon vagynak-é gyakoröltott érzékenységei az igazságnak be-
szédében?

2. Valljon a' Hitnek nagyobb vilá-
gát érzi-é magában?

3. Valljon meg-győzte-é az ő ked-
ves bűneit, idegen-é azoknak tsele-
kedetitől?

4. Valljon az Istenhez, az UR Jé-
sus-hoz való szeretben, és minden jó-tse-
lekedetben, buzgóságosabbá lett-é?

8 K. *Mit kell már e' meg-
vizsgálás után tselekedni?*

F. Szükség hogy az ilyen ember,
az Istennel való Szövetséget meg-
újítsa,

9 K. *Mit kell tselekedni az UR
Vatsorájával való élés közben?*

F. Szükség hogy a' Lélek, az UR Jé-
sushoz való hathatós indulat, és kíván-
ság által, emelkedjék-fel az égbe, hogy
ott magát egyesítse a' Jéssal, mikor
a' Test ide alatt egyesül a' Jegyekkel.
Azért szokták az Új Testámentomi A-
nyaszenegyháznak kezdetiben, az
UR Afztalának Vendégeinek ezt kiál-
tani: *Sursum corda.* Emeljétek-fel
szíveiteket.

10 K. *Mit kell az UR Vatsorájával való
élés után tselekedni?*

F. Tartozik az ember, ismét magát
meg-próbálni, mitsoda szent indulato-
kat tapasztalt magában, az UR Vatsorá-
jával való élés közben.

† 11 K. *Hát ha olyan indulatok vagy
igen kevesek, vagy teljességgel nem vólta-
nak ő benne?*

F. 1. Szükség hogy ezt a' fogyat-
kozást, egyedül a' maga méltatlansá-
gának tulajdonítsa, és azt meg-bánja.

2. Ne essék mindazáltal kétségben,
hanem várakozzék az Isten Kegyelme-
nek hamar időn lejendő meg-jelenése
után.

12 K. *Mit kell még egyebet az UR Vatsorá-
jával való élés után tselekedni?*

F. Szüntelen emlekezetben tartsa,
a' maga Szövetséges Istene előtt, mo-
stán meg-újított maga le-kötelezését,
és ezzel a' lelki-eledellel meg-erősített-
vén, menjen erőről erőre, míg nem
jutánd az Istenhez a' Sionba. Amen!

V É G E.

A' RÉSZEKNEK SUMMÁJA.

Rész.		LEVÉL.
I.	A' Szent Írásról.	1.
II.	Az Istennk Természetéről.	4.
III.	A' Szent Háromságról.	13.
IV.	Az Isteni Végezésekéről.	19.
V.	A' Teremtésről.	27.
VI.	Az Istennek Gondviseléséről.	30.
VII.	Az Emberről a' miképen volt az Épségnek állapotjában.	33.
VIII.	Az Emberről a' mint vagy az Esetnek állapotjában.	30.
IX.	A' Megváltónak Személyéről.	42.
X.	A' Megváltónak Tiszteiről.	45.
XI.	A' Megváltónak különböző áll.	49.
XII.	A' Válságnak meg-szerzéséről.	55.
XIII.	A' Kegyelemnek Szövetségéről.	59.
XIV.	A' Hathatós Hívatalról.	63.
XV.	A' Haról.	66.
XVI.	Az Ujjá-születésről.	71.
XVII.	A' Meg-igazításról.	77.
XVIII.	A' Meg-szentelésről.	81.
XIX.	Az El-petsételésről.	89.
XX.	A' Meg-dicsőítésről.	94.
XXI.	A' Kegyelem Szövets: fel-áll :	10
XXII.	A' Kegyelem Szövetsége ki-szol- gáltatásának külömb-k: mond:	103.
XXIII.	A' Kegyelem Szöv: Petséteiről.	115.
XXIV.	A' Szent Keresztségről.	120.
XXV.	Az URnak szent Vatsorájáról.	127.
XXVI.	Az UR Vatsorájával való igaz és helyes élésről.	137.

Az idővel és értelemmel Tsetsemők-
nek számokra rendeltetett

IGAZSÁGNAK
TISZTATEJE.

K Mitsoda vagy te?

F. EMBER

K. Miből áll az Ember?

F. Testből és Lélekből.

K. Mitsoda a' Lélek?

F. Elme.

K. Mitsoda az Elme?

F. Értelemből és akaratból álló gon-
dolkozó Valóság.

K. Mellyik az Embernek leg-nemesebb
része, a' Test-é vagy a' Lélek?

F. A' Lélek.

K. Miért?

F. Mert halhatatlan.

K. Minek kell tehát lenni a' te leg nagyobb
kívánságodnak?

F. Hogy én mind Testemre mind
Lelkemre nézve mind örökké boldog
lehessenek.

K. Miben áll a' te boldogságod?

F. A' leg-főbb gonosztól való meg-

szabadulásban, és a' leg-főbb Jónak bírásában.

K. Mellyik a' leg-főbb gonosz?

F. A' Bűn.

K. Mellyik a' leg-főbb Jó?

F. Az Istennel való egyesség.

K. Miből esmérhetni-meg az Istent.

F. A' Természetnek Kőnyvéből, és a' Szent Irásból.

K. Mitsoda az Isten?

F. Leg-tökéletesebb Lélek, a' ki Természetiben egy, Személyében három.

K. Mellyek az Istennek leg-kiváltképen való tökéletességei?

F. Az ő mindenhatósága, bőltésége és szentsége.

K. Mellyek még?

F. Az ő jósága: állhatatossága és örökké-valósága.

K. Bizonyítsd meg nekem hog y az Isten Állatjában egy?

F. 5. Mós. 6: 4. Halljad Izrael: a' mi URunk, Istenünk egy Isten.

K. Miképen neveztetnek az egy Isteni természetben lévő három Személyek?

F. Atya Isten, Fiú Isten, és Szent Lélek Isten.

K. Bi-

K. Bizonyítsd-meg nekem, hog y az Isten Személyében három?

F. Ján. 5: 7. Hárman vagynak a' kik bizonyosságot tésznek a' mennyben, az Atya, az Ige, és a' Szent Lélek, és ez három egy.

K. Honnan lehet az Istennek tökéletességeit közelebb és jobban meg-esmérni?

F. Az ő munkáiból.

K. Mit csinált az Isten minekelőtte e' Világ teremtetnék?

F. Végezést tett mind azokról, valamellyeknek lenni kellene.

K. Mikor vitte végben az Isten a' maga Végezesét?

F. Az időben.

K. Mi lett az időnek kezdetiben?

F. Az Isten teremté a' mennyet és a' földet.

K. Miből.

F. Semmiből.

K. Mi által teremtette?

F. Tsupán tsak az ő akaratjának parantsolatja által.

K. Hány napokon teremtette az Isten e' Világot?

F. Hat napokon.

K. Mit teremtett az Isten a' hatodik napon?

F. Az Embert.

C 2

K. Mi-

K. Miből teremtette az Isten az Emberek testét?

F. A' földnek porából.

K. Miképen teremtette az Isten az Embernek Lelkét?

F. Lehellett az ő orrába életnek lehelletét: és úgy lett az Ember élő Lélekke.

K. Minéművé teremtette az Isten az Embert?

F. Jóvá és az ő képére.

K. Mellyik részében volt az Embernek az Istennek képe?

F. Kiváltképen az ő Lelkében.

K. Miben állott az Istennek képe?

F. Az értelemnek böltseségében, és az akaratnak szentségében.

K. Miben áll az igaz böltseség?

F. Az Istennek esméretiben.

K. Miben áll az igaz szentség?

F. Az Istennek szeretetiben.

K. Miképen neveztettek a' két első emberek?

F. Ádámnak és Évának,

K. Hol laktanak,

F. A' Paraditsomban.

K. Mit parantsolt nékiek az Isten?

F. Hogy

F. Hogy ne ennének a' jónak és gonofznak tudásának fájáról.

K. Meg-tartották-e ezt a' parantsolatot?

F. Nem: hanem ettenek arról a' fáról.

K. Kinek izgatásából?

F. A' Kígyónak izgatásából.

K. Mi következett abból?

F. Nyavalyásokká tették mind magokat, mind minden ő maradékokat.

K. Miben áll az embernek nyavalyássága?

F. Két dolgokban: A' Bűnben, és a' Bűnnek büntetésében.

K. Mitsoda a' Bűn?

F. Az Isten Törvényének által-hágása.

K. Hányféle a' Bűn?

F. Két-féle: Eredendő bűn, és Tselekedet szerént való bűn.

K. Mitsoda az Eredendő bűn?

F. Az embernek az a' természeti romlottsága, melly által alkalmatlan, a' jóra, és hajlandó minden gonofzra.

K. Bizonyítsd-meg nekem, hogy mi bűnben születettünk?

F. Solt. 51: 7. Imé én álnokságban fogantattam, és az én anyám bűnben melegített engemet.

K. Mitsoda a' tselekedet szerént való bűn?

F. Az Isten Törvényének gondolat-
tal, beszéddel, és tselekedettel való
minden napi által-hágása.

K. Sokak-é a' tselekedet szerént való
Bűnök.

F. Számlálhatatlanok.

Sólt. 19: 13. Kitsoda tudhatja a' vétkeket
az én titkos bűneimtől tisztíts-meg engemet.

K. Mit érdemel ember a' bűnért?

F. Büntetést.

K. Hányfele a' Büntetés?

F. Kétféle: Ideig-való, és Örökké-
való.

K. Bizonyítsd-meg hogy az Isten, örök-
ké-való büntetéssel meg bünteti a' bűnt?

P. Jel. 14: 11. És az ő kínlódásoknak füstje
fel-megyén mind örökkön örökké.

K. Mi leszén a' kiváltképen-való örök-
ké-való büntetés?

F. Az Isten' egyességétől való ki-
rekesztés, és az ő haragjának érzése.

K. Vagyon-é az emberben magában vala-
má teberség, ebből a' nyevalyásságból való
ki-szabadulásra?

F. Épen nints.

Mát. 16: 26. Mitsoda váltságot adhat akár
ki-is az ő Lelkéért.

K. Kitsoda tehát az eg yedül-való Meg-
váltó?

F.

F. A' mi URunk Jésus Kristus.

K. Bizonyítsd-meg nékem azt?

F. Tsel. 4: 12. És nintsen senkiben máshan
idvesség, mert nem-is adatott emberek között
ég alatt más név, melly által kellene nekünk
meg-tartatnunk.

K. Mit térszen ez a' Nev Jésus?

F. Idvezítőt.

K. Mit térszen a' Kristus?

F. Meg-kenettetett.

K. Hány természetei vagynak a' mi Meg-
váltónknak?

F. Kettő: Isteni és Emberi természete.

K. Hány tisztjei vagynak a' mi Meg-
váltónknak?

F. Három: mert Próféta, Pap, és
Király.

K. Mit tselekeszik mint Próféta?

F. Meg-jelenti az idvességnek útját.

K. Mit tselekedett mint P-p?

F. Az ő kereszt-fán való áldozata
által az idvességet meg-szerzette.

K. Mit tselekeszik mint Király?

F. Uralkodik az ő Népén, és az id-
vességet arra reá-szabja.

K. Hány-fele állapotokban volt a' mi
Meg-váltónk?

G 4

F. Ket-

F. Kettőben: A' meg-aláztatásnak és fel-magasztaltatásnak állapotjában.

K. Hol kezdődött az ő meg-aláztatása?

F. Mikor a' Szűz Máriától született. Vén Emberré lett, és szolgáló formát vett magára.

K. Még tovább, miképen aláztta-meg magát?

F. Az ő Lelkének és Testének keserves szenvedései által.

K. Mit szenvedett Testére nézve?

F. A' keresztnek meg-árkeztatott

K. Mit szenvedett Lelkére nézve?

F. Az Istennek kemény haragját.

K. Mi követte a' Krisztusnak szenvedését?

F. Azonn a' napon el-temettetett.

K. Miképen magasztaltatott-fel a' Krisztus?

F. Harmad napon fel-támadott, fel-ment a' mennyekbe, és az Istennek jobbjára ült.

K. Miképen fog még tovább fel-magasztaltatni?

F. El-jövendő az ítéletre.

K. Mikor lesz ez az ítélet?

F. Az utolsó napon.

K. Mit-

K. Mitsoda dolgokról?

F. Minden embereknek minden gondolatiról, beszédeikről, és tselekedeteikről.

K. Bizonyítsd-meg nekem azt?

F. 2 Kór. 5: 10. Mindnyájan nekünk meg kell jelennünk a' Krisztus ítélő-széki előtt, hogy kiki el végye jutalmát annak, a' mit a' testbe tselekedett, ahhoz képest a' mit tselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.

K. Miképen szerezte-meg a' Krisztus az idvességet?

F. Ugy hogy, az ő tökéletes engedelmessége által, meg-fizette a' bűnös helyett, az Isten igazságának, a' Váltásnak árát.

K. Honnan bizonyíthatod-meg-hogy a' Krisztus a' bűnös helyett szenvedett?

F. Ésa. 53: 5. De ő meg-sebesítettett a' mi álnokságinkért, meg-rontatott a' mi bűneinkért, a' mi betegségünknek veresége vagon ő rajta, és az ő sebeivel gyógyúltunk-meg.

K. Mitsoda dolog ment végben e' meg-fizetés által?

F. Az Isten tökéletesen meg-bé-kéltett a' bűnössel.

K. Mitsoda még?

F. A' Sátánnak hatalma el-vétetett.

K. Mitsoda még-is?

F. Az örök életre való bé-menetel meg-nyitvatott.

K. *Vagyon-e részek minden embereknek, ezekben a' Kristus elég-tételének g yűmöltseiben?*

F. Nem: hanem csak némelly keveseknek, a' kik a' Szent Lélek által a' Kristussal egyesítettnek.

K. *Bizonyítsd meg nekem azt?*

F. Róm. 8: 9. A' kiben nintsen a' Kristus Lelke, az nem övé.

K. *Miképen leszzen ez a' Kristussal való egyesülés?*

F. Hit által.

K. *Szükséges-e a' Hit az idvességre?*

F. Ugy vagyon.

'Sid. 11: 6 A' Hit nélkül lehetetlen dolog hogy valaki isten előtt kedves légyen.

K. *Mitoda az igaz Hit?*

F. A' Kristusnak, mint az igazság és idvesség egyedül való okának bévétele.

K. *Miképen szereztetik a' Hit?*

F. Az idvességes igazságoknak oko esmétete által.

K. *Miképen kell bé-venni a' Kristust?*

F. Egyedül és egészlen.

K. *Mit teszzen ez: Bé-venni egyedül a' Kristust?*

F. Bé-

F. Bé-venni, a' maga, és minden teremtetett dolgoknak meg-tagadásával.

K. *Mit teszzen ez: Bé-venni egészlen a' Kristust?*

F. Bé-venni, minden ő tiszteire nézve, mint Prófétát, Papot, és Királyt.

K. *Mikor vétetik-bé a' Kristus mine Próféta?*

F. Mikor az ember ő tőle kíván taníttatni.

K. *Mikor vétetik-bé a' Kristus mint Fő-Pap?*

F. Mikor az ember az ő engedelmessége által kíván az Istennel megbékélleni.

K. *Mikor vétetik-bé a' Kristus mint Király?*

F. Mikor az ember ő néki kíván engedelmeskedni.

K. *Hány grádusi vagynak az igaz Hitnek?*

F. Kettő: Kezdetiben gyenge, előmeneteliben erős a' Hit.

K. *Miben áll a' gyenge Hit?*

F. A' Kristusnak kívánásában, és ahoz való folyamodásban.

K. *Miben áll az erős Hit?*

F. Az Istenben való fiúi bizodalomban.

K. Mellyik a' Hitnek kiváltképen tulajdonsága?

F. A' szegény bűnösnek az Isten előtt való meg-igazulása.

K. Bizonyítsd-meg nekem azt?

F. Tsel. 13: 39. Ez által, minden, a' ki hiszen, meg igazul.

K. Miképen lehet az Isten előtt Hit által meg-igazulni?

F. Mert az ember, a' Krisztusnak igazságát mint tulajdon magáét Hit által el-vérfzi.

K. Mit tselekezik még egyebet a' Hit?

F. Meg-tisztítja a' szívet.

K. Mi által?

F. Az igaz meg-térés által.

K. Miképen neveztetik másképen a' meg-térés?

F. Ujjá-születésnek, és meg-szenteltetésnek.

K. Micsoda különbség van e' kettő között?

F. Az Ujjá-születés néz inkább a' meg-térésnek kezdetire, a' meg-szentelés pedig annak elő-menetelire.

K. Bizonyítsd-meg nekem hogy az Ujjá-születés szükséges az idveségre?

F. Ján. 3: 3. Bizony bizony mondok neked

ked: ha valaki újonnan nem születendő, nem láthatja az Istennek országát.

K. Hány része van az Ujjá-születésnek?

F. Kettő: A' gonosztól való el-távolozás, és a' jóra való által-menetel.

K. Miképen neveztetnek másként az Ujjá-születésnek ezek a' részei?

F. O embernek meg-öldöklésének, és Uj embernek meg-elevenítésének.

K. Miben áll az O embernek meg-öldöklése?

F. A' Bűnön való bánatban.

K. Még tovább miben?

F. Minden bűnöknek valóságos gyűlölésében.

K. Miben áll az Uj embernek meg-elevenítése?

F. Az Isten' Törvényében való gyönyörködésben.

K. Még tovább miben?

F. Az Istennek minden parantsolatnak betöltésére való kívánságban és szorgalmatosságban.

K. Mit kíván az Istennek Törvénye?

F. Az Istennek és Felebarátunknak szeretetét.

K. Mit térsen az Istent szeretni?

F. Téli: I. Az Istent mindenek-

nél fellyebb betsülni. 2. Kívánni az Istennel való egyességet. 3. Azt tselekedni a' mi az Istennek tetszik.

4. Az Istenben gyönyörködni.

K. Miképen kell az Istent szeretni?

F. Tellyes szívből, tellyes Lélekből, tellyes elméből, és minden erőből.

K. Kítsoda a' mi Felebarátunk?

F. Minden emberek, még a' mi ellenségeink-is, leg-inkább pedig az Istennek fiai.

K. Miképen kell Felebarátunkat szeretni?

F. Mint mi-magunkat.

K. Meg-tarthatjuk-e tökéletesen e' parancsolatokat?

F. Nem: mert a' mi lelki ellenségeink szüntelen meg-akadályoznak minket abban.

K. Kítsodák azok?

F. Az Ördög, e' Világ, és a' mi Testünk és vérünk.

K. Miképen kell a' mi lelki ellenségeink ellen harczolnunk?

F. Vigyázással és imádkozással.

K. Kítsoda tulajdonságok tartoznak az igaz Könyörgésre?

F. Kell annak lenni alázatosságban, figy-

figyelmetességgel, és a' Léleknek tökéletességével

K. Kítsoda dolgok kívántatnak meg tovább?

F. Szükség hogy az ember Hitből, valósággal, és meg-szünés nélkül könyörögjön.

K. Meddig tart ez a' lelki-hartz?

F. Mind addig, míg e' világi élet.

K. Nem kell-e tehát a' hívő embernek kétségben esni?

F. Meg-ígérte az Isten, hogy őtet allhatatosan meg-őrzi.

K. Bizonyítsd-meg azt?

F. Ján. 10: 28. És Ioha el-nem vesznek, és senki ki-nem ragadja azokat az én kezemből.

K. Mi által erősítettik-meg a' hívő ember leg-inkább az ő hartzában?

F. Az Istentől meg-ígértetett Kegyelembéli jutalomnak reménysége által.

K. Valljon már ebben az életben nem kezdődik-e el ez a' jutalom?

F. Igen is: a' Szent Léleknek világfzta általa által, mellyet a' Hívek az ő Lelkekben éreznek.

K. De mikor közöltetik tökéletesen a' hívő emberrel?

F. Az Örök életben.

K. Mikor kezdődik-el az örök élet?

F. A' halálnak napján.

K. Mikor mégyen leg-nag'yobb tökéletességre?

F. A' Fel-támadásnak napján.

K. Miben fog állani az örök élet?

F. Az Istennek tökéletes esméretiben, szeretetiben, és bírásában.

K. Hát a' testnek léfzen-é része ebben a' boldogságban?

F. Ugy vagyon: mert a' Kristus megditsőült Testéhez hasonlatos léfzen.

K. Hol fogják bírni a' Hívek ezt az örök életet?

F. Az égben.

K. Mitsoda társaságban?

F. Minden szent Angyaloknak, és válaszolt Lelkeknek társaságában.

K. Mitsoda léfzen ott a' te munkád?

F. Az Istennek örökké-való ditsőítése.

K. Esméretes volt-é ez az idvességnek útja, Világ kezdetitől fogva?

F. Ugy vagyon, már a' Paraditsomban ki-jelentette ezt az Isten.

K. Mitsoda ígéssel?

F. 1 Mós. 3: 15. Ellenkezést szerzek te közötted, és az Aszfonyi-állat között, a' te magod között, és az ő magva között; az meg-

rontja tenéked fejedet, és te is mardosod annak sarkát.

K. Kinek jelentetett-meg azután az idvességnek útja?

F. A' szent Pátriárkáknak, a' kik az Özön-viz előtt, és azután éltenek.

K. Kik voltak azok között leg-nevezetesebbek?

F. Ábrahám, Isák, és Jákób.

K. Miképen lett tovább ez az idvesség útjának ki-jelentése?

F. Az O Testámentombéli Próféták által.

K. Ki volt azok között leg-nevezetesebb?

F. Móses.

K. De mikor jelentetett-ki leg-világosabban az idvességnek útja?

F. Az Uj Testámentomnak idejében, minekutánna a' SzentLélek ki-töltetett.

K. Mi által erősítetett-meg ez az idvességnek tudománya?

F. A' szent Sákramentumok által.

K. Mitsodák a' Sákramentumok?

F. A' Kegyelem Szóvetségének szent Jegyei és Petsétei, mellyek az Istentől a' végre szereztettek, hogy az Évangyéliomnak ígéreteit, a' Hívekre közelebb és világosabban reájok szabná.

K. Mol-

K. Mellyek vóltanak az O Testámentomnak leg-nevezetesebb Sákramentomi?

F. A' Kőrnyűlmetélkedés, és a' Húsvéti Bárány

K. Mellyek az Uj Testámentomnak rendszereént való Sákramentomi?

F. A' szent Keresztség és az URnak szent Vatsorája.

K. Mit jelent a' Viz a' Keresztségben?

F. A' Kristus' Vérért és Lelkét.

K. Mit jelent a' Vizzel való meg-bintés?

F. A' Léleknek meg-tisztulását, a' bűnöknek botsánatja és az Ujjá-születés által.

K. Mire köteleztetik az ember a' Keresztségben?

F. Erre, hogy mint az Istennek Szövetségese, egész életében az Istenhez ragaszkodják, és őnéki szolgáljon.

K. Kitsoda szerzette a' szent Vatsorát?

F. A' mi URunk Jésus Kristus, azonn az éjtszakán a' mellyen kézben adattaték.

K. Mit jelentenek a' Kenyér és a' Bor a' szent Vatsorában?

F. A' Kristus' Testét és Vérért.

K. Mit jelent a' Kenyérnek meg-törése, és a' Bornak ká-töltése?

F. Ezt

F. Ezt, hogy a' Kristusnak Teste, a' keresztfán meg-törtetett, és Vére ki-onatott.

K. Mit jelent a' Kenyérnek Étele, és a' Bornak Itala?

F. Az igaz Hitet melly által kell a' Kristusnak egyesíttetni a' Lélekkel.

K. Miért részesülnek sokan azon egy Kenyérből- és Borból?

F. Mert sok Híveknek vagyon azon egy Kristusban egyességek.

K. Valljon a' Kristusnak és a' Híveknek egymással való egyességek, tsak jelentetik-e az UR' Vatsorájában?

F. Nem tsak hanem meg-is petséltetik?

K. Mit téfzen ez?

F. Ezt téfzi, hogy é Sákramentom által az igaz Hívek meg-erősítetnek arról, hogy őnékiek a' Kristusban, és az ő érdemének minden javaiban részek vagyon.

K. Kitsodák azok, a' kik egyedül méltók az UR' Vatsorájában való részesítésre?

F. 1. A' kik az ő bűneiket bányák.

2. A' kikben vagyon az igaz Hívek kezdete.

3. A' kiknek tőkélletes igyekezeze vagyon az Istennek szolgálására.

V É G E.

Tanuló Gyermeknek, Tanítás előtt való
KÖNYÖRGÉSE.

[Másunnan vérettetett.]

'Sólt. 119: 9. *Valljon mi módon jobbítja meg az Ifjú az ő útát? hanem a' te beszédednek megtartásával.*

OH örökké való, mindenható ISTEN! könyörülő és kegyelmes Atyám az UR Jésus Krisztusban, a' kitől mint Világosságoknak Atyától száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék, minden értelem és böltsesség onnan - fellyül az égből. Imé meg-jelentünk a' te Nevedben, mi mindnyájan ebben a' helyben, hogy a' te Kegyelemed által minden jóra taníttassunk és vezéreltessünk. Mindeneknek előtte pedig, hálákat adunk tenéged, a' mi szívünknek belső indulatiból, a' te mi hozzánk való jóvóltodnak nagyságáért, és a' te jótéteményidnek sokaságáért, melyeket mindezt ideig, mind testünkre mind Lelkünkre nézve, illy gazdagon közlöttél mi velünk, kiváltképen pedig, hogy te minket nem csak teremtetted, hanem mindjárt születésünk után, a' te Kegyelembéli Szóvedségedre felvetted, minekutánna pedig annyira fel-nevelkedtünk, hogy a' tisztességes tudományoknak gyakorlására alkalmasok lehetnénk, hűséges Tanítóink keze és vezérlése alá ajánlottál bennet, a' kik minket a' kegyességben és a' jó dolgokban nevelnének, és a' tisztességes tanulmányokkal együtt a' te esméretedet tsepegtetted mi elméinkbe, hogy így, gyermekesétől fogva tudnánk a' Szent Irásokat, melyek

ek minket böltsékké tenehnek az idősegekre. Adjad édes Atyánk, hogy ezeket a' te jó értelemnyidet igazán meg-esmérethessük, és azokért tselekedjünk szívünk szerént hálákat adhassunk. Te mondottad édes Atyánk: Hogyha valaki izükkölődik böltseség nélkül, kérje azt te rólad. Adjad azért minékünk a' böltseségnek és az értelemnek Lelkét, a' tudománynak és az URnak féltésének Lelkét, a' ki a' mi értelmünket világosítsa meg, akara tunkat szentelje meg, és minden fáradohatatlan igyekezetet és szorgalmatosságot szerezzen mi bennünk, hogy a' mi hűséges Tanítóinknak jóra való oktatásaikat, erkölcselemes Lélekkel vehessük, szorgalmatossággal tanulhassuk, és mind jelen való mind jövőendő dolgunkra hűségesen megtarthassuk. Ne engedjed édes Atyánk: hogy az ő munkájok haszontalan legyen mi bennünk, és hogy mi, ezta' mi nagy időnket, és ezt a' tanulásra való jó alkalmatosságot, restséggel avagy játékkal elvesztessük, sőt inkább tselekedjed, hogy ezennapunkon, láthassuk azokat a' melyek a' mi életességünkre való, a' mi gyermekeségünknek és ifjúságunknak idejében te rólad, mi Teremtőnkéről meg-emlekezhessünk, minden dolgainkat és tselekedeteinket arra igazgathassuk, hogy te Irgalmasságodnak edényei, jövődöben pehén a' te Diróségednek hasznos eszközei lehessünk, és vagy az Eklésiában, vagy a' Külső Társaságban a' te Háznak jó lelki-esméretet szolgálhassunk.

Aldd-meg a' mi hűséges Tanítóinkat a' böltsé-

szégek és az értelemnek Lelkével. Adj miné-
 lünk is elzatos és engedelmes szívét, hogy ö-
 nálunk mint Lelki Atyáinknak illendő alázatos-
 sággal engedelmeskedünk, beszédinkkel, tse-
 lekedésünkkel és minden magunk viselésével
 biztadjuk őket, hogy így az ő munkájok mi-
 bennünk gyümölcstörő, a' mi előmenetelünkön-
 való örömtörő állandó, és az ő áldások a' mi
 fejünkön fogatos lehessen.

Tarts-meg minket édes Atyánk életben, a'
 kedves Szülémeknek és Jóltévőinknek örö-
 mtörőre, hogyök is az ő reménységeket és örö-
 mtörőket mi bennünk elérhessék. Abba, édes
 Atyánk! a' mi ifjúságunknak bűneiről, és a' mi
 felelet hibáinkról meg ne emlekezzél. Jó és igaz
 vagy Urunk te, annakokáért taníts minket, mi-
 kor az őtől el-revelkedünk. Órizz-meg minket
 minden gyermeki bölöndságtől, kényességtől
 és engedelmességtől. Oh irgalmas ISTEN! Órizz-
 meg minket minden féslett társalkodásoktól,
 a' melyek a' mi jó erköltseinket meg-veszteget-
 hetnek, for inkább tselekedjed a' te Kegyelmed
 által, hogy gyarapodtassunk naponként a' böl-
 tességben, testünknek állapotjában, és az IS-
 TEN's az emberek előtt való kedvességben,
 a' te te. Nerevednek öntörőségére, felebaratunknak
 háznara, a' magunk idcig-való és örökké-való
 bölödságunkra, a' te szerelmes Fiad, a' mi
 munkáid Jézus Krisztus által, a' kinek Nevében
 a' te bizonalommal így szólunk-meg tege-
 tül. *Mi Atyánk; Te a' z. Amen.*